

# KIRJE HEBREALAISILLE

## 1. Luku

### 1. Sittenkuin Jumala muinoin monesti ja monella tapaa oli puhunut isille profeettain kautta,

4. Moos. 12:6-8 Luuk. 1:70 Gal. 4:4

4 Moos. 12:6-8 Ja Herra sanoi: Kuulkaa minun sanani. Jos keskuudessanne on profeetta, niin minä ilmestyn hänelle näyssä, puhun hänen kanssaan unessa.

7. Niin ei ole minun palvelijani Mooses, hän on uskollinen koko minun talossani;

8. hänen kanssaan minä puhun suusta suuhun, avoimesti enkä peitetyin sanoin, ja hän saa katsella Herran muotoa. Miksi ette siis peljänneet puhua minun palvelijaani Moosesta vastaan?

Luuk. 1:70 - niinkuin hän on puhunut hamasta ikiajoista pyhään profeettainsa suun kautta -

Gal. 4:4 Mutta kun aika oli täytetty, lähetti Jumala Poikansa, vaimosta syntyneen, lain alaiseksi syntyneen,

### 2. on hän näinä viimeisinä päivinä puhunut meille Pojan kautta, jonka hän on pannut kaiken perilliseksi, jonka kautta hän myös on maailman luonut

Ps. 2:8 Dan. 7:14 Joh. 1:3 Kol. 1:15-16

Ps. 2:8 Ano minulta, niin minä annan pakanakansat sinun perinnöksesi ja maan ääret sinun omiksesi.

Dan. 7:14 Ja hänelle annettiin valta, kunnia ja valtakunta, ja kaikki kansat, kansakunnat ja kielet palvelivat häntä. Hänen valtansa on iankaikkinen valta, joka ei lakkaa, ja hänen valtakuntansa on valtakunta, joka ei häviä.

Joh. 1:3 Kaikki on saanut syntynsä hänen kauttaan, ja ilman häntä ei ole syntynyt mitään, mikä syntynyt on.

Kol. 1:15-16 ja hän on näkymättömän Jumalan kuva, esikoinen ennen kaikkea luomakuntaa.

16. Sillä hänessä luotiin kaikki, mikä taivaissa ja mikä maan päällä on, näkyväiset ja näkymättömät, olkoot ne valtaistuimia tai herrauksia, hallituksia tai valtoja, kaikki on luotu hänen kauttansa ja häneen,

### 3. ja joka, ollen hänen kirkkautensa säteily ja hänen olemuksensa kuva ja kantaen kaikki voimansa sanalla, on, toimitettuaan puhdistuksen synneistä, istunut Majesteetin oikealle puolelle korkeuksissa,

Joh. 14:9 2. Kor. 4:4 Hebr. 8:1 Hebr. 9:12

Joh. 14:9 Jeesus sanoi hänelle: Niin kauan aikaa minä olen ollut teidän kanssanne, etkä sinä tunne minua, Filippus! Joka on nähnyt minut, on nähnyt Isän; kuinka sinä sitten sanot: 'Näytä meille Isä'?

2 Kor. 4:4 niissä uskottomissa, joiden mielet tämän maailman jumala on niin sokaissut, ettei heille loista valkeus, joka lähtee Kristuksen kirkkauden evankeliumista, hänen, joka on Jumalan kuva.

Hebr. 8:1 Mutta pääkohta siinä, mistä me puhumme, on tämä: meillä on sellainen ylimmäinen pappi, joka istuu Majesteetin valtaistuimen oikealla puolella taivaissa,

Hebr. 9:12 meni, ei kauristen ja vasikkain veren kautta, vaan oman verensä kautta kerta kaikkiaan kaikkeinpyhimpään ja sai aikaan iankaikkisen lunastuksen.

#### **4. tullen enkeleitä niin paljoa korkeammaksi, kuin hänen perimänsä nimi on jalompi kuin heidän.**

Fil. 2:9-10

Fil. 2:9-10 Sentähden onkin Jumala hänet korkealle korottanut ja antanut hänelle nimen, kaikkia muita nimiä korkeamman, 10. niin että kaikkien polvien pitää Jeesuksen nimeen notkistuman, sekä niitten, jotka taivaissa ovat, että niitten, jotka maan päällä ovat, ja niitten, jotka maan alla ovat,

#### **5. Sillä kenelle enkeleistä hän koskaan on sanonut: Sinä olet minun Poikani, tänä päivänä minä sinut synnytin; ja taas: Minä olen oleva hänen Isänsä, ja hän on oleva minun Poikani?**

2. Sam. 7:14 Ps. 2:7 Ap. t. 13:33 Hebr. 5:5

2 Sam. 7:14 Minä olen oleva hänen isänsä ja hän minun poikani, niin että, jos hän tekee väärin, minä rankaisen häntä ihmisvitsalla ja niinkuin ihmislapsia lyödään;

Ps. 2:7 Minä ilmoitan, mitä Herra on säätänyt. Hän lausui minulle: Sinä olet minun poikani, tänä päivänä minä sinut synnytin.

Ap. t. 13:33 niinkuin myös toisessa psalmissa on kirjoitettu: 'Sinä olet minun Poikani, tänä päivänä minä olen sinut synnyttänyt.'

Hebr. 5:5 Niinpä Kristuskaan ei itse korottanut itseänsä ylimmäisen papin kunniaan, vaan hän, joka sanoi hänelle: Sinä olet minun Poikani, tänä päivänä minä sinut synnytin;

#### **6. Ja siitä, kun hän jälleen tuo esikoisensa maailmaan, hän sanoo: Ja kumartakoot häntä kaikki Jumalan enkelit.**

Ps. 97:7 Room. 8:29

Ps. 97:7 Kaikki kuvain kumartajat joutuvat häpeään, kaikki, jotka epäjumalista kerskaavat. Kumartakaa häntä, kaikki jumalat.  
Room. 8:29 Sillä ne, jotka hän on edeltätuntenut, hän on myös edeltämäärännyt Poikansa kuvan kaltaisiksi, että hän olisi esikoinen monien veljien joukossa;

**7. Ja enkeleistä hän sanoo: Hän tekee enkelinsä tuuliksi ja palvelijansa tulen liekiksi;**

Ps. 104:4

Ps. 104:4 Sinä teet tuulet sanasi saattajiksi, palvelijoiksesi tulen liekit.

**8. mutta Pojasta: Jumala, sinun valtaistuimesi pysyy aina ja iankaikkisesti, ja sinun valtakuntasi valtikka on oikeuden valtikka.**

Ps. 45:7-8

Ps. 45:7-8 Jumala, sinun valtaistuimesi pysyy aina ja iankaikkisesti; sinun valtakuntasi valtikka on oikeuden valtikka.

8. Sinä rakastat vanhurskautta ja vihaat vääryyttä; sentähden on Jumala, sinun Jumalasi, voidellut sinua iloöljyllä enemmän kuin sinun osaveljiäsi.

**9. Sinä rakastit vanhurskautta ja vihasit laittomuutta; sentähden on Jumala, sinun Jumalasi, voidellut sinua iloöljyllä, enemmän kuin sinun osaveljiäsi.**

Ap. t. 10:38

Ap. t. 10:38 te tiedätte, kuinka Jumala Pyhällä Hengellä ja voimalla oli voidellut Jeesuksen Nasaretilaisen, hänet, joka vaelsi ympäri ja teki hyvää ja paransi kaikki perkeleen valtaan joutuneet; sillä Jumala oli hänen kanssansa.

**10. Ja: Sinä, Herra, olet alussa maan perustanut, ja taivaat ovat sinun kättesi tekoja;**

Ps. 8:4 Ps. 102:26-27

Ps. 8:4 Kun minä katselen sinun taivastasi, sinun sormiesi tekoa, kuuta ja tähtiä, jotka sinä olet luonut,

Ps. 102:26-27 Muinoin sinä perustit maan, ja taivaat ovat sinun käsialasi.

27. Ne katoavat, mutta sinä pysyt, ne vanhenevat kaikki kuin vaate; sinä muutat ne, niinkuin vaatteet muutetaan, ja ne muuttuvat.

### **11. ne katoavat, mutta sinä pysyt, ja ne vanhenevat kaikki niinkuin vaate,**

Jes. 51:6 Luuk. 21:33

Jes. 51:6 Nostakaa silmänne taivasta kohti ja katsokaa maata, joka alhaalla on, sillä taivaat katoavat kuin savu ja maa hajoaa kuin vaate ja sen asukkaat kuolevat kuin sääsket, mutta minun autuuteni pysyy iankaikkisesti, ja minun vanhurskauteni ei kukistu.

Luuk. 21:33 Taivas ja maa katoavat, mutta minun sanani eivät katoa.

### **12. ja niinkuin vaipan sinä ne käärit, niinkuin vaatteen, ja ne muuttuvat; mutta sinä olet sama, eivätkä sinun vuotesi lopu.**

### **13. Kenelle enkeleistä hän koskaan on sanonut: Istu minun oikealle puolelleni, kunnes minä panen sinun vihollisesi sinun jalkojesi astinlaudaksi?**

Ps. 110:1 Matt. 22:44 1. Kor. 15:25 Ef. 1:20-21 Hebr. 10:12

Ps. 110:1 Daavidin virsi. Herra sanoi minun herralleni: Istu minun oikealle puolelleni, kunnes minä panen sinun vihollisesi sinun jalkojesi astinlaudaksi.

Matt. 22:44 'Herra sanoi minun Herralleni: Istu minun oikealle puolelleni, kunnes minä panen sinun vihollisesi sinun jalkojesi alle.'

1 Kor. 15:25 Sillä hänen pitää hallitseman siihen asti, kunnes hän on pannut kaikki viholliset jalkojensa alle.

Ef. 1:20-21 jonka hän vaikutti Kristuksessa, kun hän herätti hänet kuolleista ja asetti hänet oikealle puolellensa taivaissa, 21. korkeammalle kaikkea hallitusta ja valtaa ja voimaa ja herrautta ja jokaista nimeä, mikä mainitaan, ei ainoastaan tässä maailmanajassa, vaan myös tulevassa.

Hebr. 10:12 mutta tämä on, uhrattuaan yhden ainoan uhrin syntien edestä, ainiaaksi istuutunut Jumalan oikealle puolelle,

### **14. Eivätkö he kaikki ole palvelevia henkiä, palvelukseen lähetettyjä niitä varten, jotka saavat autuuden periä?**

Ps. 34:8 Ps. 91:11-12

Ps. 34:8 Herran enkeli asettuu niiden ympärille, jotka häntä pelkäävät, ja pelastaa heidät.

Ps. 91:11-12 Sillä hän antaa enkeleilleen sinusta käskyn varjella sinua kaikilla teilläsi.

12. He kantavat sinua käsillensä, ettet jalkaasi kiveen loukkaisi.

## 2. Luku

**1. Sentähden tulee meidän sitä tarkemmin ottaa vaari siitä, mitä olemme kuulleet, ettemme vain kulkeutuisi sen ohitse.**

**2. Sillä jos enkelien kautta puhuttu sana pysyi lujana, ja jokainen rikkomus ja tottelemattomuus sai oikeudenmukaisen palkkansa,**

5. Moos. 27:26 Ap. t. 7:38,53 Gal. 3:19

5 Moos. 27:26 Kirottu olkoon se, joka ei pidä tämän lain sanoja eikä täytä niitä. Ja kaikki kansa sanokoon: 'Amen.'

Ap. t. 7:38 Hän on se, joka seurakunnassa, erämaassa, oli enkelin kanssa, joka puhui hänelle Siinain vuorella, ja oli myös isiemme kanssa; ja hän sai eläviä sanoja meille annettaviksi.

Ap. t. 7:53 te, jotka enkelien toimen kautta saitte lain, mutta ette sitä pitäneet.

Gal. 3:19 Mitä varten sitten on laki? Se on rikkomusten tähden jäljestäpäin lisätty olemaan siihen asti, kunnes oli tuleva se siemen, jolle lupaus oli annettu; ja se säädettiin enkelien kautta, välimiehen kädellä.

**3. kuinka me voimme päästä pakoon, jos emme välitä tuosta niin suuresta pelastuksesta, jonka Herra alkuaan julisti ja joka niiden vahvistamana, jotka olivat sen kuulleet, saatettiin meille,**

Mark. 1:14-15 Hebr. 10:29 Hebr. 12:25

Mark. 1:14-15 Mutta sittenkuin Johannes oli pantu vankeuteen, meni Jeesus Galileaan ja saarnasi Jumalan evankeliumia

15. ja sanoi: Aika on täyttynyt, ja Jumalan valtakunta on tullut lähelle; tehkää parannus ja uskokaa evankeliumi.

Hebr. 10:29 kuinka paljo ankaramman rangaistuksen luulettekaan sen ansaitsevan, joka tallaa jalkoihinsa Jumalan Pojan ja pitää epäpyhänä liiton veren, jossa hänet on pyhitetty, ja pilkkaa armon Henkeä!

Hebr. 12:25 Katsokaa, ettette torju luotanne häntä, joka puhuu; sillä jos nuo, jotka torjuivat luotaan hänet, joka ilmoitti Jumalan tahdon maan päällä, eivät voineet päästä pakoon, niin paljoa vähemmän me, jos käännyimme pois hänestä, joka ilmoittaa sen taivaista.

**4. kun Jumala yhdessä heidän kanssaan todisti tunnusmerkeillä ja ihmeillä ja moninaisilla väkevillä teoilla ja jakamalla Pyhää Henkeä tahtonsa mukaan?**

Mark. 16:20 Ap. t. 2:22 Ap. t. 14:3 1. Kor. 12:4,7 1. Kor. 12:11 2. Kor. 12:12

Mark. 16:20 Mutta he lähtivät ja saarnasivat kaikkialla, ja Herra vaikutti heidän kanssansa ja vahvasti sanan sitä seuraavien merkkien kautta.

Ap. t. 2:22 Te Israelin miehet, kuulkaa nämä sanat: Jeesuksen, Nasaretilaisen, sen miehen, josta Jumala todisti teille voimallisilla teoilla ja ihmeillä ja merkeillä, joita Jumala hänen kauttansa teki teidän keskellänne, niinkuin te itse tiedätte,

Ap. t. 14:3 Niin he oleskelivat siellä kauan aikaa ja puhuivat rohkeasti, luottaen Herraan, joka armonsa sanan todistukseksi antoi tapahtua tunnustekoja ja ihmeitä heidän kättensä kautta.

1 Kor. 12:4 Armolahjat ovat moninaiset, mutta Henki on sama;

1 Kor. 12:7 Mutta kullekin annetaan Hengen ilmoitus yhteiseksi hyödyksi.

1 Kor. 12:11 Mutta kaiken tämän vaikuttaa yksi ja sama Henki, jakaen kullekin erikseen, niinkuin tahtoo.

2 Kor. 12:12 Onhan apostolin tunnusteot teidän keskuudessanne tehty kaikella kestävyydellä, tunnusmerkeillä ja ihmeillä ja voimateoilla.

**5. Sillä enkelien alle hän ei alistanut tulevaa maailmaa, josta me puhumme.**

**6. Vaan joku on jossakin paikassa todistanut, sanoen: Mikä on ihminen, että sinä häntä muistat, tai ihmisen poika, että pidät hänestä huolen?**

Ps. 8:5-6 Ps. 144:3

Ps. 8:5-6 niin mikä on ihminen, että sinä häntä muistat, tai ihmislapsi, että pidät hänestä huolen?

6. Ja kuitenkin sinä teit hänestä lähes jumal'olennon, sinä seppelöitsit hänet kunnialla ja kirkkaudella;

Ps. 144:3 Herra, mikä on ihminen, että hänestä lukua pidät, mikä ihmislapsi, että häntä ajattelet!

**7. Sinä teit hänet vähäksi aikaa enkeleitä halvemmaksi, kirkkaudella ja kunnialla sinä hänet seppelöitsit, ja sinä panit hänet hallitsemaan kättesi tekoja;**

Ps. 8:6-7 Hebr. 1:13

Ps. 8:6-7 Ja kuitenkin sinä teit hänestä lähes jumal'olennon, sinä seppelöitsit hänet kunnialla ja kirkkaudella;

7. panit hänet hallitsemaan kättesi tekoja, asetit kaikki hänen jalkainsa alle:

Hebr. 1:13 Kenelle enkeleistä hän koskaan on sanonut: Istu minun oikealle puolelleni, kunnes minä panen sinun vihollisesi sinun jalkojesi astinlaudaksi?

**8. asetit kaikki hänen jalkojensa alle. Sillä, asettaessaan kaikki hänen valtansa alle, hän ei jättänyt mitään hänen allensa alistamatta. Mutta nyt emme vielä näe kaikkea hänen valtansa alle asetetuksi.**

Matt. 28:18 1. Kor. 15:27

Matt. 28:18 Ja Jeesus tuli heidän tykönsä ja puhui heille ja sanoi: Minulle on annettu kaikki valta taivaassa ja maan päällä.

1 Kor. 15:27 Sillä: kaikki hän on alistanut hänen jalkojensa alle. Mutta kun hän sanoo: kaikki on alistettu, niin ei tietenkään ole alistettu se, joka on alistanut kaiken hänen allensa.

**9. Mutta hänet, joka vähäksi aikaa oli tehty enkeleitä halvemmaksi, Jeesuksen, me näemme hänen kuolemansa kärsimyksen tähden kirkkaudella ja kunnialla seppelöidyksi, että hän Jumalan armosta olisi kaikkien edestä joutunut maistamaan kuolemaa.**

Fil. 2:8-9

Fil. 2:8-9 hän nöyryytti itsensä ja oli kuuliainen kuolemaan asti, hamaan ristin kuolemaan asti.

9. Sentähden onkin Jumala hänet korkealle korottanut ja antanut hänelle nimen, kaikkia muita nimiä korkeamman,

**10. Sillä hänen, jonka tähden kaikki on ja jonka kautta kaikki on, sopi, saattaessaan paljon lapsia kirkkauteen, kärsimysten kautta tehdä heidän pelastuksensa päämies täydelliseksi.**

Luuk. 24:26 Hebr. 12:2

Luuk. 24:26 Eikö Kristuksen pitänyt tätä kärsimän ja sitten menemän kirkkauteensa?

Hebr. 12:2 silmät luotuina uskon alkajaan ja täyttäjään, Jeesukseen, joka hänelle tarjona olevan ilon sijasta kärsi ristin, häpeästä välittämättä, ja istui Jumalan valtaistuimen oikealle puolelle.

**11. Sillä sekä hän, joka pyhittää, että ne, jotka pyhitetään, ovat kaikki alkuisin yhdestä. Sentähden hän ei häpeä kutsua heitä veljiksi,**

Matt. 12:50 Matt. 25:40 Joh. 15:14 Joh. 20:17 Hebr. 13:12

Matt. 12:50 Sillä jokainen, joka tekee minun taivaallisen Isäni tahdon, on minun veljeni ja sisareni ja äitini.

Matt. 25:40 Niin Kuningas vastaa ja sanoo heille: 'Totisesti minä sanon teille: kaikki, mitä olette tehneet yhdelle näistä minun vähimmistä veljistäni, sen te olette tehneet minulle.'

Joh. 15:14 Te olette minun ystäväni, jos teette, mitä minä käsken teidän tehdä.

Joh. 20:17 Jeesus sanoi hänelle: Älä minuun koske, sillä en minä ole vielä mennyt ylös Isäni tykö; mutta mene minun veljieni tykö ja sano heille, että minä menen ylös, minun Isäni tykö ja teidän Isänne tykö, ja minun Jumalani tykö ja teidän Jumalanne tykö.

Hebr. 13:12 Sentähden myös Jeesus, pyhittääkseen omalla verellensä kansan, kärsi portin ulkopuolella.

## **12. kun hän sanoo: Minä julistan sinun nimeäsi veljilleni, ylistän sinua seurakunnan keskellä;**

Ps. 22:23,26

Ps. 22:23 Minä julistan sinun nimeäsi veljilleni, ylistän sinua seurakunnan keskellä.

Ps. 22:26 Sinusta on minun ylistyslauluni suuressa seurakunnassa; minä täytän lupaukseni häntä pelkääväisten edessä.

## **13. ja taas: Minä panen uskallukseni häneen; ja taas: Katso, minä ja lapset, jotka Jumala on minulle antanut!**

2. Sam. 22:3 Jes. 8:17-18 Joh. 10:29 Joh. 17:6

2 Sam. 22:3 Jumala, minun vuoreni, jonka turviin minä pakenen, minun kilpeni, autuuteni sarvi, varustukseni ja pakopaikkani, sinä pelastajani, joka pelastat minut väkivallasta!

Jes. 8:17-18 Niin minä odotan Herraa, joka kätkee kasvonsa Jaakobin heimolta, ja panen toivoni häneen.

18. Katso, minä ja lapset, jotka Herra on minulle antanut, me olemme Herran Sebaotin merkkeinä ja ihmeinä Israelissa, hänen, joka asuu Siionin vuorella.

Joh. 10:29 Minun Isäni, joka on heidät minulle antanut, on suurempi kaikkia, eikä kukaan voi ryöstää heitä minun Isäni kädestä.

Joh. 17:6 Minä olen ilmoittanut sinun nimesi ihmisille, jotka sinä annoit minulle maailmasta. He olivat sinun, ja sinä annoit heidät minulle, ja he ovat ottaneet sinun sanastasi vaarin.

## **14. Koska siis lapsilla on veri ja liha, tuli hänkin niistä yhtäläisellä tavalla osalliseksi, että hän kuoleman kautta kukistaisi sen, jolla oli kuolema vallassaan, se on perkeleen,**

Jes. 25:8 Joh. 1:14 Joh. 12:31 1. Kor. 15:26 1. Kor. 15:54-55 2. Tim. 1:10

Jes. 25:8 Hän hävittää kuoleman ainiaaksi, ja Herra, Herra pyyhkii kyöneleet kaikkien kasvoilta ja ottaa pois kansansa häväistyksen kaikesta maasta. Sillä Herra on puhunut.

Joh. 1:14 Ja Sana tuli lihaksi ja asui meidän keskellämme, ja me katselimme hänen kirkkauttansa, senkaltaista kirkkautta, kuin ainokaisella Pojalla on Isältä; ja hän oli täynnä armoa ja totuutta.

Joh. 12:31 Nyt käy tuomio tämän maailman ylitse; nyt tämän maailman ruhtinas pitää heitettämän ulos.

1 Kor. 15:26 Vihollisista viimeisenä kukistetaan kuolema.

1 Kor. 15:54-55 Mutta kun tämä katoavainen pukeutuu katoamattomuuteen ja tämä kuolevainen pukeutuu kuolemattomuuteen, silloin toteutuu se sana, joka on kirjoitettu: Kuolema on nielty ja voitto saatu.

55. Kuolema, missä on sinun voittonsi? Kuolema, missä on sinun otasi?

2 Tim. 1:10 mutta nyt ilmisaatettu meidän Vapahtajamme Kristuksen Jeesuksen ilmestymisen kautta, joka kukisti kuoleman ja toi valoon elämän ja katoamattomuuden evankeliumin kautta,

### **15. ja vapauttaisi kaikki ne, jotka kuoleman pelosta kautta koko elämänsä olivat olleet orjuuden alaisia.**

Luuk. 1:74 Room. 8:15

Luuk. 1:74 suodakseen meidän, vapahdettuina vihollistemme kädestä, pelkäämättä palvella häntä

Room. 8:15 Sillä te ette ole saaneet orjuuden henkeä ollaksenne jälleen pelossa, vaan te olette saaneet lapseuden hengen, jossa me huudamme: Abba! Isä!

### **16. Sillä ei hän ota huomaansa enkeleitä, vaan Aabrahamin siemenen hän ottaa huomaansa.**

Jes. 41:8-9

Jes. 41:8-9 Mutta sinä Israel, minun palvelijani, sinä Jaakob, jonka minä olen valinnut, Aabrahamin, minun ystäväni, siemen,

9. jonka minä olen ottanut maan ääristä ja kutsunut maan kaukaisimmilta periltä, jolle minä sanoin: Sinä olet minun palvelijani, sinut minä olen valinnut enkä sinua halpana pitänyt,

### **17. Sentähden piti hänen kaikessa tuleman veljiensä kaltaiseksi, että hänestä tulisi laupias ja uskollinen ylimmäinen pappi tehtävissään Jumalan edessä, sovittaakseen kansan synnit.**

Fil. 2:7 Hebr. 4:15 Hebr. 5:1-2

Fil. 2:7 vaan tyhjensi itsensä ja otti orjan muodon, tuli ihmisten kaltaiseksi, ja hänet havaittiin olennaltaan sellaiseksi kuin ihminen;

Hebr. 4:15 Sillä ei meillä ole sellainen ylimmäinen pappi, joka ei voi sääliä meidän heikkouksiamme, vaan joka on ollut kaikessa kiusattu samalla lailla kuin mekin, kuitenkin ilman syntiä.

Hebr. 5:1-2 Sillä jokainen ylimmäinen pappi, ollen ihmisten joukosta otettu, asetetaan ihmisten puolesta toimittamaan sitä, mikä Jumalalle

tulee, uhraamaan lahjoja ja uhreja syntien edestä,

2. ja hän voi säälien kohdella tietämättömiä ja eksyviä, koska hän itsekin on heikkouden alainen,

**18. Sillä sentähden, että hän itse on kärsinyt ja ollut kiusattu, voi hän kiusattuja auttaa.**

Matt. 4:1

Matt. 4:1 Sitten Henki vei Jeesuksen ylös erämaahan perkeleen kiusattavaksi.

### **3. Luku**

**1. Sentähden, pyhät veljet, jotka olette taivaallisesta kutsumuksesta osalliset, kiinnittäkää mielenne meidän tunnustuksemme apostoliin ja ylimmäiseen pappiin, Jeesukseen,**

Hebr. 4:14

Hebr. 4:14 Kun meillä siis on suuri ylimmäinen pappi, läpi taivasten kulkenut, Jeesus, Jumalan Poika, niin pitäkäämme kiinni tunnustuksesta.

**2. joka on uskollinen asettajalleen, niinkuin Mooseskin oli uskollinen koko hänen huoneessansa.**

4. Moos. 12:7

4 Moos. 12:7 Niin ei ole minun palvelijani Mooses, hän on uskollinen koko minun talossani;

**3. Sillä hänen on Moosekseen verraten katsottu ansaitsevan niin paljoa suuremman kirkkauden, kuin huoneen rakentajan kunnia on suurempi kuin huoneen.**

2. Kor. 3:7-8

2 Kor. 3:7-8 Mutta jos jo kuoleman virka, joka oli kirjaimin kaiverrettu kiviin, ilmestyi kirkkaudessa, niin etteivät Israelin lapset kärsineet katsella Mooseksen kasvoja hänen kasvojensa kirkkauden tähden, joka kuitenkin oli katoavaista,

8. kuinka paljota enemmän onkaan Hengen virka oleva kirkkaudessa!

**4. Sillä jokainen huone on jonkun rakentama, mutta kaiken rakentaja on Jumala.**

**5. Ja Mooses tosin oli palvelijana uskollinen koko hänen huoneessansa, todistukseksi siitä, mikä vastedes piti sanottaman, 6. mutta Kristus on uskollinen Poikana, hänen huoneensa haltijana; ja hänen huoneensa olemme me, jos loppuun asti pidämme vahvana toivon, rohkeuden ja kerskauksen.**

Matt. 24:13 1. Kor. 3:16 1. Kor. 6:19 Ef. 2:20-22 Kol. 1:23 1. Tim. 3:15

Matt. 24:13 Mutta joka vahvana pysyy loppuun asti, se pelastuu.

1 Kor. 3:16 Ettekö tiedä, että te olette Jumalan temppeli ja että Jumalan Henki asuu teissä?

1 Kor. 6:19 Vai ettekö tiedä, että teidän ruumiinne on Pyhän Hengen temppeli, joka Henki teissä on ja jonka te olette saaneet Jumalalta, ja ettette ole itsenne omat?

Ef. 2:20-22 apostolien ja profeettain perustukselle rakennettuja, kulmakivenä itse Kristus Jeesus,

21. jossa koko rakennus liittyy yhteen ja kasvaa pyhäksi temppeliksi Herrassa;

22. ja hänessä tekin yhdessä muitten kanssa rakennutte Jumalan asumukseksi Hengessä.

Kol. 1:23 jos te vain pysytte uskossa, siihen perustuneina ja siinä lujina, horjahtamatta pois sen evankeliumin toivosta, jonka olette kuulleet, jota on julistettu kaikessa luomakunnassa taivaan alla ja jonka palvelijaksi minä, Paavali, olen tullut.

1 Tim. 3:15 että, jos viivyn, tietäisit, miten tulee olla Jumalan huoneessa, joka on elävän Jumalan seurakunta, totuuden pylväs ja perustus.

**7. Sentähden, niinkuin Pyhä Henki sanoo: Tänä päivänä, jos te kuulette hänen äänensä,**

Ps. 95:8-9

Ps. 95:8-9

8. Älkää paaduttako sydäntänne, niinkuin Meribassa, niinkuin Massan päivänä erämaassa,

9. jossa teidän isänne minua kiusasivat, jossa he koettelivat minua, vaikka olivat nähneet minun tekoni.

**8. älkää paaduttako sydämiänne, niinkuin teitte katkeroituksessa, kiusauksen päivänä erämaassa,**

2. Moos. 17:1-2 4. Moos. 20:2-3 4. Moos. 20:13 5. Moos. 33:8

2 Moos. 17:1-2 Sitten kaikki israelilaisten seurakunta lähti liikkeelle Siinin erämaasta ja matkusti levähdyspaikasta toiseen Herran käskyn mukaan. Ja he leiriytyivät Refidimiin; siellä ei ollut vettä kansan juoda.

2. Niin kansa riiteli Moosesta vastaan ja sanoi: Antakaa meille vettä juoda! Mooses vastasi heille: Miksi riitelette minua vastaan? Miksi kiusaatte Herraa?

4 Moos. 20:2-3 Mutta kansalla ei ollut vettä; niin he kokoontuivat Moosesta ja Aaronia vastaan.

3. Ja kansa riiteli Moosesta vastaan ja sanoi näin: Jospa mekin olisimme hukkuneet silloin, kun veljemme hukkuivat Herran edessä!

4 Moos. 20:13 Tämä oli Meriban vesi, jonka luona israelilaiset riitelivät Herraa vastaan ja hän näytti heille pyhyytensä.

5 Moos. 33:8 Ja Leevistä hän sanoi: Sinun tummimisi ja uurimisi olkoot sinun hurskaasi omat, sen miehen, jota sinä Massassa koettelit, jonka kanssa sinä riitelit Meriban veden luona,

**9. jossa teidän isänne minua kiusasivat ja koettelivat, vaikka olivat nähneet minun tekojani neljäkymmentä vuotta;**

**10. sentähden minä vihastuin tähän sukupolveen ja sanoin: 'Aina he eksyvät sydämessään'; mutta he eivät oppineet tuntemaan minun teitäni;**

**11. ja niin minä vihassani vannoin: 'He eivät pääse minun lepoonni.'**

Ps. 95:11

Ps. 95:11 Ja niin minä vihassani vannoin: 'He eivät pääse minun lepoonni.'

**12. Katsokaa, veljet, ettei vain kenelläkään teistä ole paha, epäuskoinen sydän, niin että hän luopuu elävästä Jumalasta,**

Hebr. 12:15

Hebr. 12:15 ja pitää huoli siitä, ettei kukaan jää osattomaksi Jumalan armosta, ettei mikään katkeruuden juuri pääse kasvamaan ja tekemään häiriötä, ja monet sen kautta tule saastutetuiksi,

**13. vaan kehoittakaa toisianne joka päivä, niin kauan kuin sanotaan: tänä päivänä, ettei teistä kukaan synnin pettämänä paatuisi;**

Jes. 55:6 1. Tess. 5:11,14

Jes. 55:6 Etsikää Herraa silloin, kun hänet löytää voidaan; huutakaa häntä avuksi, kun hän läsnä on.

1 Tess. 5:11 Sentähden kehoittakaa toisianne ja rakentakaa toinen toistanne, niinkuin teettekin.

1 Tess. 5:14 Me kehoitamme teitä, veljet: nuhdelkaa kurittomia, rohkaiskaa alakuloisia, holhotkaa heikkoja, olkaa pitkämieliset kaikkia

kohtaan.

**14. sillä me olemme tulleet osallisiksi Kristuksesta, kunhan vain pysymme luottamuksessa, joka meillä alussa oli, vahvoina loppuun asti.**

Hebr. 6:11

Hebr. 6:11 Mutta me halajamme sitä, että kukin teistä osoittaa samaa intoa, säilyttääkseen toivon varmuuden loppuun asti,

**15. Kun sanotaan: Tänä päivänä, jos te kuulette hänen äänensä, älkää paaduttako sydämiänne, niinkuin teitte katkeroituksessa,**

Hebr. 4:7

Hebr. 4:7 niin hän taas määrää päivän, tämän päivän, sanomalla Daavidin kautta niin pitkän ajan jälkeen, niinkuin ennen on sanottu: Tänä päivänä, jos te kuulette hänen äänensä, älkää paaduttako sydämiänne.

**16. ketkä sitten, vaikka kuulivat, katkeroittivat hänet? Eivätkö kaikki, jotka olivat Mooseksen johdolla lähteneet Egyptistä?  
17. Mutta keihin hän oli vihastunut neljäkymmentä vuotta? Eikö niihin, jotka olivat syntiä tehneet, joiden ruumiit kaatuivat erämaahan?**

4. Moos. 14:22,29 4. Moos. 14:31,33 4. Moos. 26:65 1. Kor. 10:5,10

4 Moos. 14:22 ei kukaan niistä miehistä, jotka ovat nähneet minun kirkkauteni ja minun tunnustekoni, jotka minä olen tehnyt Egyptissä ja tässä erämaassa, mutta kuitenkin nyt jo kymmenen kertaa ovat minua kiusanneet eivätkä ole kuulleet minun ääntäni,

4 Moos. 14:29 Tähän erämaahan kaatuvat teidän ruumiinne, teidän kaikkien, jotka olette katselmuksessa olleet, niin monta kuin teitä on kaksikymmenvuotisia ja sitä vanhempia, jotka olette napisseet minua vastaan.

4 Moos. 14:31 Mutta teidän lapsenne, joiden sanoitte joutuvan vihollisen saaliiksi, heidät minä vien sinne, ja he saavat tulla tuntemaan sen maan, jota te halveksitte.

4 Moos. 14:33 ja teidän lastenne täytyy harhailla paimentolaisina tässä erämaassa neljäkymmentä vuotta ja kärsiä teidän uskottomuutenne tähden, kunnes teidän ruumiinne ovat maatuneet tähän erämaahan.

4 Moos. 26:65 Sillä Herra oli heille sanonut, että heidän oli kuoltava erämaassa. Eikä heistä jäänyt ketään, paitsi Kaaleb, Jefunnen poika, ja Joosua, Nuunin poika.

1 Kor. 10:5 Mutta useimpiin heistä Jumala ei mielistynyt, koska he hukkuivat erämaassa.

1 Kor. 10:10 Älkääkä napisko, niinkuin muutamat heistä napsivat ja saivat surmansa tuhoojalta.

### **18. Ja keille hän vannoi, etteivät he pääse hänen lepoonsa? Eikö tottelemattomille?**

5. Moos. 1:34-35

5 Moos. 1:34-35 Kun Herra kuuli teidän puheenne, vihastui hän ja vannoi sanoen:

35. 'Totisesti, ei kukaan näistä miehistä, tästä pahasta sukupolvesta, saa nähdä sitä hyvää maata, jonka minä valalla vannon olen luvannut antaa teidän isillenne,

### **19. Ja niin me näemme, että he epäuskon tähden eivät voineet siihen päästä.**

## **4. Luku**

**1. Varokaamme siis, koska lupaus päästä hänen lepoonsa vielä pysyy varmana, ettei vain havaittaisi kenenkään teistä jääneen taipaleelle.**

**2. Sillä hyvä sanoma on julistettu meille niinkuin heillekin; mutta heidän kuulemansa sana ei heitä hyödyttänyt, koska se ei uskossa sulautunut niihin, jotka sen kuulivat.**

**3. Sillä me pääsemme lepoon, me, jotka tulimme uskoon, niinkuin hän on sanonut: Ja niin minä vihassani vannoin: 'He eivät pääse minun lepoonni', vaikka hänen tekonsa olivat valmiina maailman perustamisesta asti.**

Ps. 95:11 Hebr. 3:11

Ps. 95:11 Ja niin minä vihassani vannoin: 'He eivät pääse minun lepoonni.'

Hebr. 3:11 ja niin minä vihassani vannoin: 'He eivät pääse minun lepoonni.'

### **4. Sillä hän on jossakin sanonut seitsemännestä päivästä näin: Ja Jumala lepäsi seitsemäntenä päivänä kaikista teoistansa;**

1. Moos. 2:2

1 Moos. 2:2 Ja Jumala päätti seitsemäntenä päivänä työnsä, jonka hän oli tehnyt, ja lepäsi seitsemäntenä päivänä kaikesta työstänsä, jonka hän oli tehnyt.

**5. ja tässä taas: He eivät pääse minun lepoon.**

**6. Koska siis varmana pysyy, että muutamat pääsevät siihen, ja ne, joille hyvä sanoma ensin julistettiin, eivät päässeet siihen tottelemattomuuden tähden,**

**7. niin hän taas määrää päivän, tämän päivän, sanomalla Daavidin kautta niin pitkän ajan jälkeen, niinkuin ennen on sanottu: Tänä päivänä, jos te kuulette hänen äänensä, älkää paaduttako sydämiänne.**

Hebr. 3:7,15

Hebr. 3:7 Sentähden, niinkuin Pyhä Henki sanoo: Tänä päivänä, jos te kuulette hänen äänensä,

Hebr. 3:15 Kun sanotaan: Tänä päivänä, jos te kuulette hänen äänensä, älkää paaduttako sydämiänne, niinkuin teitte katkeroituksessa,

**8. Sillä jos Joosua olisi saattanut heidät lepoon, niin hän ei puhuisi toisesta, senjälkeisestä päivästä.**

5. Moos. 31:7 Joos. 22:4

5 Moos. 31:7 Ja Mooses kutsui Joosuan ja sanoi hänelle koko Israelin läsnä ollessa: Ole luja ja rohkea, sillä sinä viet tämän kansan siihen maahan, jonka Herra heidän isillensä vannotulla valalla on luvannut antaa heille, ja sinä jaat sen heille perinnöksi.

Joos. 22:4 Ja nyt on Herra, teidän Jumalanne, suonut teidän veljienne päästä rauhaan, niinkuin hän heille puhui; kääntykää siis takaisin ja menkää majoillenne, siihen perintömaahanne, jonka Herran palvelija Mooses antoi teille tuolta puolelta Jordanin.

**9. Niin on Jumalan kansalle sapatinlepo varmasti tuleva.**

**10. Sillä joka on päässyt hänen lepoonsa, on saanut levon teoistaan, hänkin, niinkuin Jumala omista teoistansa.**

Ilm. 14:13

Ilm. 14:13 Ja minä kuulin äänen taivaasta sanovan: Kirjoita: Autuaat ovat ne kuolleet, jotka Herrassa kuolevat tästedes. Totisesti - sanoo Henki - he saavat levätä vaivoistansa, sillä heidän tekonsa seuraavat heitä.

**11. Ahkeroikaamme siis päästä siihen lepoon, ettei kukaan lankeaisi seuraamaan samaa tottelemattomuuden esimerkkiä.**

**12. Sillä Jumalan sana on elävä ja voimallinen ja terävämpi kuin mikään kaksiteräinen miekka ja tunkee lävitse, kunnes se erottaa sielun ja hengen, nivelet sekä ytimet, ja on sydämen ajatusten ja aivoitusten tuomitsija;**

Saarn. 12:11 Jes. 49:2 Jer. 23:29 Joh. 12:48 1. Kor. 14:24 Ef. 6:17 1. Piet. 1:23 Ilm. 1:16

Saarn. 12:11 Viisaitten sanat ovat kuin tutkaimet ja kootut lauseet kuin isketyt naulat; ne ovat saman Paimenen antamia.

Jes. 49:2 Hän teki minun suuni terävän miekan kaltaiseksi, kätki minut kätensä varjoon; hän teki minut hiotuksi nuoleksi, talletti minut viineensä.

Jer. 23:29 Eikö minun sanani ole niinkuin tuli, sanoo Herra, ja niinkuin vasara, joka kallion murtaa?

Joh. 12:48 Joka katsoo minut ylen eikä ota vastaan minun sanojani, hänellä on tuomitsijansa: se sana, jonka minä olen puhunut, se on tuomitseva hänet viimeisenä päivänä.

1 Kor. 14:24 Mutta jos kaikki profetoisivat ja joku uskosta tai opetuksesta osaton tulisi sisään, niin kaikki paljastaisivat hänet ja kaikki langettaisivat hänestä tuomion,

Ef. 6:17 ja ottakaa vastaan pelastuksen kypäri ja Hengen miekka, joka on Jumalan sana.

1 Piet. 1:23 te, jotka olette uudestisyntyneet, ette katoavasta, vaan katoamattomasta siemenestä, Jumalan elävän ja pysyvän sanan kautta.

Ilm. 1:16 Ja hänellä oli oikeassa kädessään seitsemän tähteä, ja hänen suustaan lähti kaksiteräinen, terävä miekka, ja hänen kasvonsa olivat niinkuin aurinko, kun se täydeltä terältä paistaa.

**13. eikä mikään luotu ole hänelle näkymätön, vaan kaikki on alastonta ja paljastettua hänen silmäinsä edessä, jolle meidän on tehtävä tili.**

Ps. 33:13-15 Ps. 34:16-17 Ps. 139:1-5 Ps. 139:11-12

Ps. 33:13-15 Herra katsoo alas taivaasta, näkee kaikki ihmislapset;

14. asumuksestaan, valtaistuimeltaan hän katselee kaikkia maan asukkaita, 15. hän, joka on luonut kaikkien heidän sydämensä, joka tarkkaa kaikkia heidän tekojansa.

Ps. 34:16-17 Herran silmät tarkkaavat vanhurskaita ja hänen korvansa heidän huutoansa.

17. Herran kasvot ovat pahantekijöitä vastaan, hävittääksensä maasta heidän muistonsa.

Ps. 139:1-5 Veisuunjohtajalle; Daavidin virsi. Herra, sinä tutkit minua ja tunnet minut.

2. Istunpa minä tahi nousen, sinä sen tiedät; sinä ymmärrät minun ajatukseni kaukaa.

3. Käynpä tahi makaan, sinä sen havaitset, ja kaikki minun tieni ovat sinulle tutut.

4. Sillä, katso, ei ole sanaa minun kielelläni, jota sinä, Herra, et täysin tunne.

5. Sinä olet saartanut minut edestä ja takaa ja laskenut kätesi minun päälleni.

Ps. 139:11-12 Ja jos minä sanoisin: Peittäköön minut pimeys, ja valkeus minun ympärilläni tulkoon yöksi,

12. niin ei pimeyskään olisi sinulle pimeä: yö valaisisi niinkuin päivä, pimeys olisi niinkuin valkeus.

**14. Kun meillä siis on suuri ylimmäinen pappi, läpi taivasten kulkenut, Jeesus, Jumalan Poika, niin pitäkäämme kiinni**

tunnustuksesta.

Hebr. 3:1 Hebr. 6:20 Hebr. 7:26 Hebr. 9:11-12 Hebr. 10:23

Hebr. 3:1 Sentähden, pyhät veljet, jotka olette taivaallisesta kutsumuksesta osalliset, kiinnittäkää mielenne meidän tunnustuksemme apostoliin ja ylimmäiseen pappiin, Jeesukseen,

Hebr. 6:20 jonne Jeesus edelläjuoksijana meidän puolestamme on mennyt, tultuaan ylimmäiseksi papiksi Melkisedekin järjestyksen mukaan, iankaikkisesti.

Hebr. 7:26 Senkaltainen ylimmäinen pappi meille sopikin: pyhä, viaton, tahraton, syntisistä erotettu ja taivaita korkeammaksi tullut,

Hebr. 9:11-12 Mutta kun Kristus tuli tulevaisen hyvän ylimmäiseksi papiksi, niin hän suuremman ja täydellisemmän majan kautta, joka ei ole käsillä tehty, se on: joka ei ole tätä luomakuntaa, 12. meni, ei kauristen ja vasikkain veren kautta, vaan oman verensä kautta kerta kaikkiaan kaikkeinpyhimpään ja sai aikaan iankaikkisen lunastuksen.

Hebr. 10:23 pysykäämme järkähtämättä toivon tunnustuksessa, sillä hän, joka antoi lupauksen, on uskollinen;

**15. Sillä ei meillä ole sellainen ylimmäinen pappi, joka ei voi sääliä meidän heikkouksiamme, vaan joka on ollut kaikessa kiusattu samalla lailla kuin mekin, kuitenkin ilman syntiä.**

Jes. 53:9 Matt. 4:1 Luuk. 22:28 2. Kor. 5:21 Hebr. 2:17-18 1. Piet. 2:22

Jes. 53:9 Hänelle annettiin hauta jumalattomain joukossa; mutta rikkaan tykö hän tuli kuoltuansa, sillä hän ei ollut vääryyttä tehnyt eikä petosta ollut hänen suussansa.

Matt. 4:1 Sitten Henki vei Jeesuksen ylös erämaahan perkeleen kiusattavaksi.

Luuk. 22:28 Mutta te olette pysyneet minun kanssani minun kiusauksissani;

2 Kor. 5:21 Sen, joka ei synnistä tiennyt, hän meidän tähtemme teki synniksi, että me hänessä tulisimme Jumalan vanhurskaudeksi.

Hebr. 2:17-18 Sentähden piti hänen kaikessa tuleman veljiensä kaltaiseksi, että hänestä tulisi laupias ja uskollinen ylimmäinen pappi tehtävissään Jumalan edessä, sovittaakseen kansan synnit.

18. Sillä sentähden, että hän itse on kärsinyt ja ollut kiusattu, voi hän kiusattuja auttaa.

1 Piet. 2:22 joka ei syntiä tehnyt ja jonka suussa ei petosta ollut,

**16. Käykäämme sentähden uskalluksella armon istuimen eteen, että saisimme laupeuden ja löytäisimme armon, avuksemme oikeaan aikaan.**

Ef. 3:12 Hebr. 10:19 1. Joh. 3:21

Ef. 3:12 jossa meillä, uskon kautta häneen, on uskallus ja luottavainen pääsy Jumalan tykö.

Hebr. 10:19 Koska meillä siis, veljet, on luja luottamus siihen, että meillä Jeesuksen veren kautta on pääsy kaikkeinpyhimpään,

1 Joh. 3:21 Rakkaani, jos sydämemme ei syytä meitä, niin meillä on uskallus Jumalaan,

## 5. Luku

**1. Sillä jokainen ylimmäinen pappi, ollen ihmisten joukosta otettu, asetetaan ihmisten puolesta toimittamaan sitä, mikä Jumalalle tulee, uhraamaan lahjoja ja uhreja syntien edestä,**

2. Moos. 28:1 Hebr. 8:3

2 Moos. 28:1 Ja kutsu eteesi israelilaisten joukosta veljesi Aaron poikineen, että he pappeina palvelisivat minua, Aaron ja hänen poikansa Naadab ja Abihu, Eleasar ja Iitamar.

Hebr. 8:3 Sillä jokainen ylimmäinen pappi asetetaan uhraamaan lahjoja ja uhreja, jonka tähden on välttämätöntä, että tälläkin on jotakin uhraamista.

**2. ja hän voi säälien kohdella tietämättömiä ja eksyviä, koska hän itsekin on heikkouden alainen,**

Hebr. 2:17-18 Hebr. 4:15

Hebr. 2:17-18 Sentähden piti hänen kaikessa tuleman veljiensä kaltaiseksi, että hänestä tulisi laupias ja uskollinen ylimmäinen pappi tehtävissään Jumalan edessä, sovittaakseen kansan synnit.

18. Sillä sentähden, että hän itse on kärsinyt ja ollut kiusattu, voi hän kiusattuja auttaa.

Hebr. 4:15 Sillä ei meillä ole sellainen ylimmäinen pappi, joka ei voi sääliä meidän heikkouksiamme, vaan joka on ollut kaikessa kiusattu samalla lailla kuin mekin, kuitenkin ilman syntiä.

**3. ja tämän heikkoutensa tähden hänen täytyy, samoin kuin kansan puolesta, niin itsensäkin puolesta uhrata syntien edestä.**

3. Moos. 4:3 3. Moos. 9:7 3. Moos. 10:6 Hebr. 7:27 Hebr. 9:7

3 Moos. 4:3 niin, jos voideltu pappi tekee rikkomuksen ja saattaa kansan vikapääksi, tuokoon rikkomuksensa tähden, jonka hän on tehnyt, virheettömän mullikan Herralle syntiuhriksi.

3 Moos. 9:7 Ja Mooses sanoi Aaronille: Astu alttarin ääreen ja uhraa syntiuhrisi ja polttouhrisi ja toimita itsellesi ja kansalle sovitus ja uhraa sitten kansan uhrilahja ja toimita heille sovitus, niinkuin Herra on käsenyt.

3 Moos. 10:6 Sitten Mooses sanoi Aaronille ja hänen pojillensa Eleasarille ja Iitamarille: Älkää päästäkö tukkaanne hajalle älkääkä repikö vaatteitanne, ettette kuolisi ja ettei hänen vihansa kohtaisi koko seurakuntaa; mutta teidän veljenne, koko Israelin heimo, itkekööt tätä paloa, jonka Herra on sytyttänyt.

Hebr. 7:27 jonka ei joka päivä ole tarvis, niinkuin ylimmäisten pappien, ensiksi uhrata omien syntiensä edestä ja sitten kansan; sillä tämän hän teki kerta kaikkiaan, uhratessaan itsensä.

Hebr. 9:7 mutta toiseen majaan menee ainoastaan ylimmäinen pappi kerran vuodessa, ei ilman verta, jonka hän uhraa itsensä edestä ja kansan tahattomien syntien edestä.

#### **4. Eikä kukaan sitä arvoa itselleen ota, vaan Jumala kutsuu hänet niinkuin Aaroninkin.**

1. Aik. 23:13

1 Aik. 23:13 Amramin pojat olivat Aaron ja Mooses. Mutta Aaron poikinensa erotettiin olemaan ikuisesti pyhitetty, korkeasti-pyhä, ikuisesti suitsuttamaan Herran edessä, palvelemaan häntä ja siunaamaan hänen nimessään.

#### **5. Niinpä Kristuskaan ei itse korottanut itseänsä ylimmäisen papin kunniaan, vaan hän, joka sanoi hänelle: Sinä olet minun Poikani, tänä päivänä minä sinut synnytin;**

Ps. 2:7 Joh. 8:54 Hebr. 1:5

Ps. 2:7 Minä ilmoitan, mitä Herra on säätänyt. Hän lausui minulle: Sinä olet minun poikani, tänä päivänä minä sinut synnytin.

Joh. 8:54 Jeesus vastasi: Jos minä itse itselleni otan kunnian, niin minun kunniani ei ole mitään. Minun Isäni on se, joka minulle kunnian antaa, hän, josta te sanotte: 'Hän on meidän Jumalamme',

Hebr. 1:5 Sillä kenelle enkeleistä hän koskaan on sanonut: Sinä olet minun Poikani, tänä päivänä minä sinut synnytin; ja taas: Minä olen oleva hänen Isänsä, ja hän on oleva minun Poikani?

#### **6. niinkuin hän toisessakin paikassa sanoo: Sinä olet pappi iankaikkisesti Melkisedekin järjestyksen mukaan.**

1. Moos. 14:18-19 Ps. 110:4 Hebr. 7:17

1 Moos. 14:18-19 Ja Melkisedek, Saalemin kuningas, toi leipää ja viiniä; hän oli Jumalan, Korkeimman, pappi.

19. Ja hän siunasi hänet sanoen: Siunatkoon Abramia Jumala, Korkein, taivaan ja maan luoja.

Ps. 110:4 Herra on vannonut eikä sitä kadu: Sinä olet pappi iankaikkisesti, Melkisedekin järjestyksen mukaan.

Hebr. 7:17 Sillä hänestä todistetaan: Sinä olet pappi iankaikkisesti Melkisedekin järjestyksen mukaan.

## **7. Ja lihansa päivinä hän väkevällä huudolla ja kyynelillä uhrasi rukouksia ja anomuksia sille, joka voi hänet kuolemasta pelastaa; ja hänen rukouksensa kuultiin hänen jumalanpelkonsa tähden.**

Matt. 26:39 Matt. 27:46,50 Luuk. 22:41-42 Joh. 12:27

Matt. 26:39 Ja hän meni vähän edemmäksi, lankesi kasvoilleen ja rukoili sanoen: Isäni, jos mahdollista on, niin menköön minulta pois tämä malja; ei kuitenkaan niinkuin minä tahdon, vaan niinkuin sinä.

Matt. 27:46 Ja yhdeksännen hetken vaiheilla Jeesus huusi suurella äänellä sanoen: Eeli, Eeli, lama sabaktani? Se on: Jumalani, Jumalani, miksi minut hylkäsit?

Matt. 27:50 Niin Jeesus taas huusi suurella äänellä ja antoi henkensä.

Luuk. 22:41-42 Ja hän vetäytyi heistä noin kivenheiton päähän, laskeutui polvilleen ja rukoili

42. sanoen: Isä, jos sinä tahdot, niin ota pois minulta tämä malja; älköön kuitenkaan tapahtuko minun tahtoni, vaan sinun.

Joh. 12:27 Nyt minun sieluni on järkytetty; ja mitä pitäisi minun sanoman? Isä, pelasta minut tästä hetkestä. Kuitenkin: sitä varten minä olen tähän hetkeen tullut.

## **8. Ja niin hän, vaikka oli Poika, oppi siitä, mitä hän kärsi, kuuliaisuuden,**

Fil. 2:8

Fil. 2:8 hän nöyryytti itsensä ja oli kuuliainen kuolemaan asti, hamaan ristin kuolemaan asti.

## **9. ja kun oli täydelliseksi tullut, tuli hän iankaikkisen autuuden aikaansaajaksi kaikille, jotka ovat hänelle kuuliaiset,**

Jes. 45:17 Room. 1:5 Hebr. 2:10

Jes. 45:17 Mutta Israelin pelastaa Herra iankaikkisella pelastuksella, te ette joudu häpeään ettekä pilkan alaisiksi, ette ikinä, hamaan iankaikkisuuteen saakka.

Room. 1:5 jonka kautta me olemme saaneet armon ja apostolinviran, että syntyisi uskon kuuliaisuus hänen nimeänsä kohtaan kaikissa pakanakansoissa,

Hebr. 2:10 Sillä hänen, jonka tähden kaikki on ja jonka kautta kaikki on, sopi, saattaessaan paljon lapsia kirkkauteen, kärsimysten kautta tehdä heidän pelastuksensa päämies täydelliseksi.

**10. hän, jota Jumala nimittää ylimmäiseksi papiksi Melkisedekin järjestyksen mukaan.**

**11. Tästä meillä on paljon sanottavaa, ja sitä on vaikea selittää, koska olette käyneet hitaiksi kuulemaan.**

**12. Sillä te, joiden olisi jo aika olla opettajia, olette taas sen tarpeessa, että teille opetetaan Jumalan sanojen ensimmäisiä alkeita; te olette tulleet maitoa tarvitseviksi, ei vahvaa ruokaa.**

1. Kor. 3:1-2 1. Piet. 2:2

1 Kor. 3:1-2 Niinpä, veljet, minun ei käynyt puhuminen teille niinkuin hengellisille, vaan niinkuin lihallisille, niinkuin pienille lapsille Kristuksessa.

2. Maitoa minä juotin teille, en antanut ruokaa, sillä sitä ette silloin sietäneet, ettekä vielä nytkään siedä;

1 Piet. 2:2 ja halatkaa niinkuin vastasyntyneet lapset sanan väärentämätöntä maitoa, että te sen kautta kasvaisitte pelastukseen,

**13. Sillä jokainen, joka vielä nauttii maitoa, on kokematon vanhurskauden sanassa, sillä hän on lapsi;**

1. Kor. 3:1-2 1. Kor. 14:20 Ef. 4:14

1 Kor. 3:1-2 Niinpä, veljet, minun ei käynyt puhuminen teille niinkuin hengellisille, vaan niinkuin lihallisille, niinkuin pienille lapsille Kristuksessa.

2. Maitoa minä juotin teille, en antanut ruokaa, sillä sitä ette silloin sietäneet, ettekä vielä nytkään siedä;

1 Kor. 14:20 Veljet, älkää olko lapsia ymmärrykseltänne, vaan pahuudessa olkaa lapsia; mutta ymmärrykseltä olkaa täysi-ikäisiä.

Ef. 4:14 ettemme enää olisi alaikäisiä, jotka ajelehtivat ja joita viskellään kaikissa opintuulissa ja ihmisten arpapelissä ja eksytyksen kavalissa juonissa;

**14. mutta vahva ruoka on täysi-ikäisiä varten, niitä varten, joiden aistit tottumuksesta ovat harjaantuneet erottamaan hyvän pahasta.**

Fil. 1:10

Fil. 1:10 voidaksenne tutkia, mikä paras on, että te Kristuksen päivään saakka olisitte puhtaat ettekä kenellekään loukkaukseksi,

## 6. Luku

1. Jättäkäämme sentähden Kristuksen opin alkeet ja pyrkikäämme täydellisyyteen, ryhtymättä taas uudestaan laskemaan perustusta: parannusta kuolleista töistä ja uskoa Jumalaan,
2. oppia kasteista ja käten päällepanemisesta, kuolleitten ylösnousemisesta ja iankaikkisesta tuomiosta.
3. Ja niin me tahdomme tehdä, jos vain Jumala sallii.

Jaak. 4:15

Jaak. 4:15 sen sijaan, että teidän tulisi sanoa: Jos Herra tahtoo ja me elämme, niin teemme tämän tai tuon.

### **4. Sillä mahdotonta on niitä, jotka kerran ovat valistetut ja taivaallista lahjaa maistaneet ja Pyhästä Hengestä osallisiksi tulleet**

Matt. 12:31,45 Hebr. 10:26 1. Joh. 5:16

Matt. 12:31 Sentähden minä sanon teille: jokainen synti ja pilkka annetaan ihmisille anteeksi, mutta Hengen pilkkaamista ei anteeksi anneta.

Matt. 12:45 Silloin se menee ja ottaa mukaansa seitsemän muuta henkeä, pahempaa kuin se itse, ja ne tulevat sisään ja asuvat siellä. Ja sen ihmisen viimeiset tulevat pahemmiksi kuin ensimmäiset. Niin käy myös tälle pahalle sukupolvelle.

Hebr. 10:26 Sillä jos me tahallamme teemme syntiä, päästyämme totuuden tuntoon, niin ei ole enää uhria meidän syntiemme edestä, 1 Joh. 5:16 Jos joku näkee veljensä tekevän syntiä, joka ei ole kuolemaksi, niin rukoilkoon, ja hän on antava hänelle elämän, niille nimittäin, jotka eivät tee syntiä kuolemaksi. On syntiä, joka on kuolemaksi; siitä minä en sano, että olisi rukoiltava.

### **5. ja maistaneet Jumalan hyvää sanaa ja tulevan maailmanajan voimia,**

### **6. ja sitten ovat luopuneet - taas uudistaa parannukseen, he kun jälleen itsellensä ristiinnaulitsevat Jumalan Pojan ja häntä julki häpäisevät.**

2. Piet. 2:20

2 Piet. 2:20 Sillä jos he meidän Herramme ja Vapahtajan Jeesuksen Kristuksen tuntemisen kautta ovat päässeetkin maailman saastutuksia pakoon, mutta niihin taas kietoutuvat ja tulevat voitetuiksi, niin on viimeinen tullut heille ensimmäistä pahemmaksi.

### **7. Sillä maa, joka särpii sisäänsä sen päälle usein tulevan sateen ja kantaa kasvun hyödyksi niille, joita varten sitä viljelläänkin,**

saa siunauksen Jumalalta;

**8. mutta se, joka tuottaa orjantappuroita ja ohdakkeita, on kelvoton ja lähellä kirousta, ja sen loppu on, että se poltetaan.**

Matt. 21:19

Matt. 21:19 Ja nähdessään tien vieressä viikunapuun hän meni sen luo, mutta ei löytänyt siitä muuta kuin pelkkiä lehtiä; ja hän sanoi sille: Älköön sinusta ikinä enää hedelmää kasvako. Ja kohta viikunapuu kuivettui.

**9. Mutta teistä, rakkaat, uskomme sitä, mikä on parempaa ja mikä koituu teille pelastukseksi - vaikka puhummekin näin.**

**10. Sillä Jumala ei ole väärämielinen, niin että hän unhottaisi teidän työnne ja rakkautenne, jota olette osoittaneet hänen nimeensä kohtaan, kun olette palvelleet pyhiä ja vielä palvelette.**

Sananl. 14:31 Matt. 10:42 Matt. 25:40 Mark. 9:41 Joh. 13:20 Room. 3:4 1. Kor. 15:58

Sananl. 14:31 Joka vaivaista sortaa, se herjaa hänen Luojaansa, mutta se häntä kunnioittaa, joka köyhää armahtaa.

Matt. 10:42 Ja kuka hyvänsä antaa yhdelle näistä pienistä maljallisen kylmää vettä, hänen juodaksensa, opetuslapsen nimen tähden, totisesti minä sanon teille: hän ei jää palkkaansa vaille.

Matt. 25:40 Niin Kuningas vastaa ja sanoo heille: 'Totisesti minä sanon teille: kaikki, mitä olette tehneet yhdelle näistä minun vähimmistä veljistäni, sen te olette tehneet minulle.'

Mark. 9:41 Sillä joka antaa teille juodaksenne maljallisen vettä siinä nimessä, että te olette Kristuksen omia, totisesti minä sanon teille: se ei jää palkkaansa vaille.

Joh. 13:20 Totisesti, totisesti minä sanon teille: joka ottaa vastaan sen, jonka minä lähetän, se ottaa vastaan minut; mutta joka ottaa vastaan minut, se ottaa vastaan hänet, joka on minut lähettänyt.

Room. 3:4 Pois se! Olkoon Jumala totinen, mutta jokainen ihminen valhetteliija, niinkuin kirjoitettu on: Että sinut havaittaisiin vanhurskaaksi sanoissasi ja että voittaisit, kun sinun kanssasi oikeutta käydään.

1 Kor. 15:58 Sentähden, rakkaat veljeni, olkaa lujat, järkähtämättömät, aina innokkaat Herran työssä, tietäen, että teidän vaivannäköenne ei ole turha Herrassa.

**11. Mutta me halajamme sitä, että kukin teistä osoittaa samaa intoa, säilyttääkseen toivon varmuuden loppuun asti,**

**12. ettette kävisi veltoiksi, vaan että teistä tulisi niiden seuraajia, jotka uskon ja kärsivällisyyden kautta perivät sen, mikä luvattu on.**

**13. Sillä kun Jumala oli antanut lupauksen Aabrahamille, vannoi hän itse kauttansa, koska hänellä ei ollut ketään suurempaa, kenen kautta vannoa,**

1. Moos. 22:16-17 Ps. 105:9 Luuk. 1:73

1 Moos. 22:16-17 ja sanoi: Minä vannon itse kauttani, sanoo Herra: Sentähden että tämän teit etkä kieltänyt minulta ainokaista poikaasi, 17. minä runsaasti siunaan sinua ja teen sinun jälkeläistesi luvun paljoksi kuin taivaan tähdet ja hiekka, joka on meren rannalla, ja sinun jälkeläisesi valtaavat vihollistensa portit.

Ps. 105:9 liittonsa, jonka hän teki Aabrahamin kanssa, ja Iisakille vannomansa valan.

Luuk. 1:73 sen valan, jonka hän vannoi Aabrahamille, meidän isällemme;

**14. ja sanoi: Totisesti, siunaamalla minä sinut siunaan, ja enentämällä minä sinut enennän;**

1. Moos. 12:2-3

1 Moos. 12:2-3 Niin minä teen sinusta suuren kansan, siunaan sinut ja teen sinun nimesi suureksi, ja sinä olet tuleva siunaukseksi.

3. Ja minä siunaan niitä, jotka sinua siunaavat, ja kiroan ne, jotka sinua kiroavat, ja sinussa tulevat siunatuiksi kaikki sukukunnat maan päällä.

**15. ja näin Aabraham, kärsivällisesti odotettuaan, sai, mitä luvattu oli.**

Hebr. 10:36

Hebr. 10:36 Sillä te tarvitsette kestäväisyyttä, tehdäksenne Jumalan tahdon ja saadaksenne sen, mikä luvattu on.

**16. Sillä ihmiset vannovat suurempansa kautta, ja vala on heille asian vahvistus ja tekee lopun kaikista vastaväitteistä.**

2. Moos. 22:11

2 Moos. 22:11 niin vala Herran edessä ratkaiskoon heidän välillään, onko toinen kädellensä kajonnut toisen omaan; omistaja hyväksyköön valan, ja toinen olkoon korvauksesta vapaa.

**17. Sentähden, kun Jumala lupauksen perillisille vielä tehokkaammin tahtoi osoittaa, että hänen päätöksensä on muuttumaton, vakuutti hän sen valalla,**

**18. että me näistä kahdesta muuttumattomasta asiasta, joissa Jumala ei ole voinut valhetella, saisimme voimallisen kehoituksen,**

**me, jotka olemme paenneet pitämään kiinni edessämme olevasta toivosta.**

4. Moos. 23:19 Tiit. 1:2

4 Moos. 23:19 Ei Jumala ole ihminen, niin että hän valhettelisi, eikä ihmislapsi, että hän katuisi. Sanoisiko hän jotakin eikä sitä tekisi, puhuisiko jotakin eikä sitä täyttäisi?

Tit. 1:2 apostoli sen iankaikkisen elämän toivon perusteella, jonka Jumala, joka ei valhettele, on luvannut ennen ikuisia aikoja-

**19. Se toivo meille on ikäänkuin sielun ankkuri, varma ja luja, joka ulottuu esiripun sisäpuolelle asti,**

**20. jonne Jeesus edelläjuoksijana meidän puolestamme on mennyt, tultuaan ylimmäiseksi papiksi Melkisedekin järjestyksen mukaan, iankaikkisesti.**

Hebr. 3:1 Hebr. 4:14 Hebr. 8:1 Hebr. 9:11-12

Hebr. 3:1 Sentähden, pyhät veljet, jotka olette taivaallisesta kutsumuksesta osalliset, kiinnittäkää mielenne meidän tunnustuksemme apostoliin ja ylimmäiseen pappiin, Jeesukseen,

Hebr. 4:14 Kun meillä siis on suuri ylimmäinen pappi, läpi taivasten kulkenut, Jeesus, Jumalan Poika, niin pitäkäämme kiinni tunnustuksesta.

Hebr. 8:1 Mutta pääkohta siinä, mistä me puhumme, on tämä: meillä on sellainen ylimmäinen pappi, joka istuu Majesteetin valtaistuimen oikealla puolella taivaissa,

Hebr. 9:11-12 Mutta kun Kristus tuli tulevaisen hyvän ylimmäiseksi papiksi, niin hän suuremman ja täydellisemmän majan kautta, joka ei ole käsillä tehty, se on: joka ei ole tätä luomakuntaa,

12. meni, ei kauristen ja vasikkain veren kautta, vaan oman verensä kautta kerta kaikkiaan kaikkeinpyhimpään ja sai aikaan iankaikkisen lunastuksen.

## **7. Luku**

**1. Sillä tämä Melkisedek, Saalemin kuningas, Jumalan, Korkeimman, pappi, joka meni Aabrahamia vastaan, hänen palatessaan kuninkaita voittamasta, ja siunasi hänet;**

1. Moos. 14:18-19

1 Moos. 14:18-19 Ja Melkisedek, Saalemin kuningas, toi leipää ja viiniä; hän oli Jumalan, Korkeimman, pappi.

19. Ja hän siunasi hänet sanoen: Siunatkoon Abramia Jumala, Korkein, taivaan ja maan luoja.

**2. jolle Aabraham myös antoi kymmenykset kaikesta ja joka ensiksi, niinkuin hänen nimensäkin merkitsee, on vanhurskauden kuningas ja sen lisäksi vielä Saalemin kuningas, se on rauhan kuningas;**

**3. jolla ei ole isää, ei äitiä, ei sukua, ei päivien alkua eikä elämän loppua, mutta joka on Jumalan Poikaan verrattava - hän pysyy pappina ainaisesti.**

**4. Katsokaa, kuinka suuri hän on, jolle itse kantaisä Aabraham antoi kymmenykset parhaimmasta saaliistaan.**

**5. Onhan niillä Leevin pojista, jotka saavat pappeuden, käsky lain mukaan ottaa kymmenyksiä kansalta, se on veljiltään, vaikka nämä ovatkin Aabrahamin kupeista lähteneet;**

4. Moos. 18:21-22 4. Moos. 18:26 5. Moos. 18:1-2

4 Moos. 18:21-22 Mutta leeviläisille minä annan kaikki kymmenykset Israelissa perintöosaksi, palkkana siitä palveluksesta, jonka he toimittavat ilmestysmajassa.

22. Älköötäkään muut israelilaiset enää lähestykö ilmestysmajaa, että he eivät joutuisi syynalaisiksi ja kuolisi.

4 Moos. 18:26 Puhu leeviläisille ja sano: Kun te israelilaisilta otatte ne kymmenykset, jotka minä olen määrännyt heidän teille annettavaksi perintöosaksenne, niin antakaa siitä Herralle anti, kymmenykset kymmenyksistä,

5 Moos. 18:1-2 Leeviläisillä papeilla, Leevin koko sukukunnalla, älköön olko osuutta tai perintöosaa muun Israelin rinnalla; Herran uhreista ja siitä, mikä hänen osakseen tulee, he saakoot elatuksensa.

2. Heillä ei ole olevaa perintöosaa veljiensä keskuudessa; Herra itse on heidän perintöosansa, niinkuin hän on heille puhunut.

**6. mutta hän, jonka sukua ei johdeta heistä, otti kymmenykset Aabrahamilta ja siunasi sen, jolla oli lupaukset.**

Room. 4:13

Room. 4:13 Sillä se lupaus, että Aabraham oli perivä maailman, ei tullut hänelle eikä hänen siemenelleen lain kautta, vaan uskonvanhurskauden kautta.

**7. Mutta kieltämätöntä on, että halvempi saa siunauksen paremmaltaan.**

**8. Ja täällä kuolevaiset ihmiset ottavat kymmenyksiä, mutta siellä se, jonka todistetaan elävän.**

**9. Ja Aabrahamin kautta, niin sanoakseni, on Leevikin, joka kymmenyksiä ottaa, maksanut kymmenyksiä;**

**10. sillä hän oli vielä isänsä kupeissa, kun Melkisedek meni tätä vastaan.**

**11. Jos siis täydellisyys olisi saavutettu leeviläisen pappeuden kautta, sillä tähän on kansa laissa sidottu, miksi sitten oli tarpeen,**

**että nousi toinen pappi Melkisedekin järjestyksen mukaan eikä tullut nimitetyksi Aaronin järjestyksen mukaan?**

Gal. 2:21

Gal. 2:21 En minä tee mitättömäksi Jumalan armoa, sillä jos vanhurskaus on saatavissa lain kautta, silloinhan Kristus on turhaan kuollut.

**12. Sillä pappeuden muuttuessa tapahtuu välttämättä myös lain muutos.**

**13. Sillä se, josta tämä sanotaan, oli toista sukukuntaa, josta ei kukaan ole alttaritointa hoitanut.**

**14. Onhan tunnettua, että meidän Herramme on noussut Juudasta, jonka sukukunnan pappeudesta Mooses ei ole mitään puhunut.**

4. Moos. 18:21-23 4. Moos. 24:17 Jes. 11:1 Matt. 1:1-2 Room. 1:3 Ilm. 5:5

4 Moos. 18:21-23 Mutta leeviläisille minä annan kaikki kymmenykset Israelissa perintöosaksi, palkkana siitä palveluksesta, jonka he toimittavat ilmestysmajassa.

22. Älköötäkään muut israelilaiset enää lähestykö ilmestysmajaa, että he eivät joutuisi syynalaisiksi ja kuolisi.

23. Ainoastaan leeviläiset toimittakoot palvelusta ilmestysmajassa ja kantakoot tehdyt rikkomukset; se olkoon teille ikuinen säädös sukupolvesta sukupolveen. Mutta heillä älköön olko perintöosaa israelilaisten kesellä.

4 Moos. 24:17 Minä näen hänet, en kuitenkaan nyt, minä katselen häntä, en kuitenkaan läheltä. Tähti nousee Jaakobista, ja valtikka kohoaa Israelista. Se ruhjoo Mooabilta ohimot, pääläen kaikilta Seetin pojilta.

Jes. 11:1 Mutta Iisain kannosta puhkeaa virpi, ja vesa versoo hänen juuristansa.

Matt. 1:1-2 Evankeliumi Matteuksen mukaan Jeesuksen Kristuksen, Daavidin pojan, Aabrahamin pojan, syntykirja.

2. Aabrahamille syntyi Iisak, Iisakille syntyi Jaakob, Jaakobille syntyi Juuda ja tämän veljet;

Room. 1:3 hänen Pojastansa - joka lihan puolesta on syntynyt Daavidin siemenestä

Ilm. 5:5 Ja yksi vanhimmista sanoi minulle: Älä itke; katso, jalopeura Juudan sukukunnasta, Daavidin juurivesa, on voittanut, niin että hän voi avata kirjan ja sen seitsemän sinettiä.

**15. Ja tämä käy vielä paljoka selveämmäksi, kun nousee toinen pappi, Melkisedekin kaltainen,**

**16. joka ei ole siksi tullut lihallisen käskyn lain mukaan, vaan katoamattoman elämän voimasta.**

**17. Sillä hänestä todistetaan: Sinä olet pappi iankaikkisesti Melkisedekin järjestyksen mukaan.**

Ps. 110:4 Hebr. 5:6

Ps. 110:4 Herra on vannonut eikä sitä kadu: Sinä olet pappi iankaikkisesti, Melkisedekin järjestyksen mukaan.

Hebr. 5:6 niinkuin hän toisessakin paikassa sanoo: Sinä olet pappi iankaikkisesti Melkisedekin järjestyksen mukaan.

## **18. Täten kyllä entinen säädös kumotaan, koska se oli voimaton ja hyödytön**

Room. 8:3 Gal. 4:9

Room. 8:3 Sillä mikä laille oli mahdotonta, koska se oli lihan kautta heikoksi tullut, sen Jumala teki, lähettämällä oman Poikansa syntisen lihan kaltaisuudessa ja synnin tähden ja tuomitsemalla synnin lihassa,

Gal. 4:9 Nyt sitä vastoin, kun olette tulleet tuntemaan Jumalan ja, mikä enemmän on, kun Jumala tuntee teidät, kuinka te jälleen käännytte noiden heikkojen ja köyhien alkeisvoimien puoleen, joiden orjiksi taas uudestaan tahdotte tulla?

## **19. - sillä laki ei tehnyt mitään täydelliseksi mutta sijaan tulee parempi toivo, jonka kautta me lähestymme Jumalaa.**

Joh. 1:17 Ap. t. 13:38-39 Room. 3:20-21 Ef. 2:18 Ef. 3:11-12

Joh. 1:17 Sillä laki on annettu Mooseksen kautta; armo ja totuus on tullut Jeesuksen Kristuksen kautta.

Ap. t. 13:38-39 Olkoon siis teille tiettävä, miehet ja veljet, että hänen kauttansa julistetaan teille syntien anteeksiantamus 39. ja että jokainen, joka uskoo, tulee hänessä vanhurskaaksi, vapaaksi kaikesta, mistä te ette voineet Mooseksen lain kautta vanhurskaiksi tulla.

Room. 3:20-21 sentähden, ettei mikään liha tule hänen edessään vanhurskaaksi lain teoista; sillä lain kautta tulee synnin tunto.

21. Mutta nyt Jumalan vanhurskaus, josta laki ja profeetat todistavat, on ilmoitettu ilman lakia,

Ef. 2:18 sillä hänen kauttansa on meillä molemmilla pääsy yhdessä Hengessä Isän tykö.

Ef. 3:11-12 sen iankaikkisen aivoituksen mukaisesti, jonka hän oli säätänyt Kristuksessa Jeesuksessa, meidän Herrassamme,

12. jossa meillä, uskon kautta häneen, on uskallus ja luottavainen pääsy Jumalan tykö.

**20. Ja niinkuin tämä ei tapahtunut ilman valan vannomista - nuo taas ovat papeiksi tulleet ilman heistä vannottua valaa,  
21. mutta tämä hänestä vannotulla valalla, sen asettamana, joka hänelle sanoi: Herra on vannonut eikä ole katuva: 'Sinä olet pappi iankaikkisesti'**

**22. niin on myös se liitto parempi, jonka takaajaksi Jeesus on tullut.**

Hebr. 8:6 Hebr. 12:24

Hebr. 8:6 Mutta tämä taas on saanut niin paljoa jalomman viran, kuin hän on myös paremman liiton välimies, liiton, joka on paremmille lupauksille perustettu.

Hebr. 12:24 ja uuden liiton välimiehen, Jeesuksen, tykö, ja vihmontaveren tykö, joka puhuu parempaa kuin Aabelin veri.

**23. Ja noita toisia pappeja on tullut useampia, koska kuolema ei sallinut heidän pysyä;**

**24. mutta tällä on katoamaton pappeus, sentähden että hän pysyy iankaikkisesti,**

Hebr. 9:24

Hebr. 9:24 Sillä Kristus ei mennyt käsillä tehtyyn kaikkeinpyhimpään, joka vain on sen oikean kuva, vaan itse taivaaseen, nyt ilmestyäkseen Jumalan kasvojen eteen meidän hyväksemme.

**25. jonka tähden hän myös voi täydellisesti pelastaa ne, jotka hänen kauttaan Jumalan tykö tulevat, koska hän aina elää rukoillakseen heidän puolestansa.**

Room. 8:34 1. Joh. 2:1-2

Room. 8:34 Kuka voi tuomita kadotukseen? Kristus Jeesus on se, joka on kuollut, onpa vielä herätettykin, ja hän on Jumalan oikealla puolella, ja hän myös rukoilee meidän edestämme.

1 Joh. 2:1-2 Lapsukaiseni, tämän minä kirjoitan teille, ettette syntiä tekisi; mutta jos joku syntiä tekeekin, niin meillä on puolustaja Isän tykönä, Jeesus Kristus, joka on vanhurskas.

2. Ja hän on meidän syntiemme sovitus; eikä ainoastaan meidän, vaan myös koko maailman syntien.

**26. Senkaltainen ylimmäinen pappi meille sopikin: pyhä, viaton, tahraton, syntisistä erotettu ja taivaita korkeammaksi tullut,**

Hebr. 4:14-15

Hebr. 4:14-15 Kun meillä siis on suuri ylimmäinen pappi, läpi taivasten kulkenut, Jeesus, Jumalan Poika, niin pitäkäämme kiinni tunnustuksesta.

15. Sillä ei meillä ole sellainen ylimmäinen pappi, joka ei voi sääliä meidän heikkouksiamme, vaan joka on ollut kaikessa kiusattu samalla lailla kuin mekin, kuitenkin ilman syntiä.

**27. jonka ei joka päivä ole tarvis, niinkuin ylimmäisten pappien, ensiksi uhrata omien syntiensä edestä ja sitten kansan; sillä**

**tämän hän teki kerta kaikkiaan, uhratessaan itsensä.**

3. Moos. 9:7 3. Moos. 16:3,6 3. Moos. 16:11 Hebr. 5:2 Hebr. 9:7 Hebr. 9:11-12

3 Moos. 9:7 Ja Mooses sanoi Aaronille: Astu alttarin ääreen ja uhraa syntiuhrisi ja polttouhrisi ja toimita itsellesi ja kansalle sovitus ja uhraa sitten kansan uhrilahja ja toimita heille sovitus, niinkuin Herra on käskenyt.

3 Moos. 16:3 Mutta näin Aaron menköön pyhimpään: hänellä olkoon mukanaan mullikka syntiuhriksi ja oinas polttouhriksi;

3 Moos. 16:6 Ja Aaron tuokoon oman syntiuhrimullikkansa ja toimittakoon sovituksen itsellensä ja perheellensä.

3 Moos. 16:11 Senjälkeen Aaron tuokoon oman syntiuhrimullikkansa ja toimittakoon sovituksen itsellensä ja perheellensä ja teurastakoon oman syntiuhrimullikkansa.

Hebr. 5:2 ja hän voi säälien kohdella tietämättömiä ja eksyviä, koska hän itsekin on heikkouden alainen,

Hebr. 9:7 mutta toiseen majaan menee ainoastaan ylimmäinen pappi kerran vuodessa, ei ilman verta, jonka hän uhraa itsensä edestä ja kansan tahattomien syntien edestä.

Hebr. 9:11-12 Mutta kun Kristus tuli tulevaisen hyvän ylimmäiseksi papiksi, niin hän suuremman ja täydellisemmän majan kautta, joka ei ole käsillä tehty, se on: joka ei ole tätä luomakuntaa,

12. meni, ei kauristen ja vasikkain veren kautta, vaan oman verensä kautta kerta kaikkiaan kaikkeinpyhimpään ja sai aikaan iankaikkisen lunastuksen.

**28. Sillä laki asettaa ylimmäisiksi papeiksi ihmisiä, jotka ovat heikkoja, mutta valan sana, joka on myöhäisempi kuin laki, asettaa Pojan, iankaikkisesti täydelliseksi tulleen.**

Hebr. 2:10 Hebr. 5:1-2 Hebr. 5:9

Hebr. 2:10 Sillä hänen, jonka tähden kaikki on ja jonka kautta kaikki on, sopi, saattaessaan paljon lapsia kirkauteen, kärsimysten kautta tehdä heidän pelastuksensa päämies täydelliseksi.

Hebr. 5:1-2 Sillä jokainen ylimmäinen pappi, ollen ihmisten joukosta otettu, asetetaan ihmisten puolesta toimittamaan sitä, mikä Jumalalle tulee, uhraamaan lahjoja ja uhreja syntien edestä, 2. ja hän voi säälien kohdella tietämättömiä ja eksyviä, koska hän itsekin on heikkouden alainen,

Hebr. 5:9 ja kun oli täydelliseksi tullut, tuli hän iankaikkisen autuuden aikaansaajaksi kaikille, jotka ovat hänelle kuuliaiset,

## **8. Luku**

**1. Mutta pääkohta siinä, mistä me puhumme, on tämä: meillä on sellainen ylimmäinen pappi, joka istuu Majesteetin**

## **valtaistuimen oikealla puolella taivaissa,**

Ps. 110:1 Ef. 1:20 Kol. 3:1 Hebr. 1:3 Hebr. 4:14 Hebr. 12:2

Ps. 110:1 Daavidin virsi. Herra sanoi minun herralleni: Istu minun oikealle puolelleni, kunnes minä panen sinun vihollisesi sinun jalkojesi astinlaudaksi.

Ef. 1:20 jonka hän vaikutti Kristuksessa, kun hän herätti hänet kuolleista ja asetti hänet oikealle puolellensa taivaissa,

Kol. 3:1 Jos te siis olette herätetyt Kristuksen kanssa, niin etsikää sitä, mikä on ylhäällä, jossa Kristus on, istuen Jumalan oikealla puolella.

Hebr. 1:3 ja joka, ollen hänen kirkkautensa säteily ja hänen olemuksensa kuva ja kantaen kaikki voimansa sanalla, on, toimitettuaan puhdistuksen synneistä, istunut Majesteetin oikealle puolelle korkeuksissa,

Hebr. 4:14 Kun meillä siis on suuri ylimmäinen pappi, läpi taivasten kulkenut, Jeesus, Jumalan Poika, niin pitäkäämme kiinni tunnustuksesta.

Hebr. 12:2 silmät luotuina uskon alkajaan ja täyttäjään, Jeesukseen, joka hänelle tarjona olevan ilon sijasta kärsi ristin, häpeästä välittämättä, ja istui Jumalan valtaistuimen oikealle puolelle.

## **2. tehdäkseen pappispalvelusta kaikkeinpyhimmässä, siinä oikeassa majassa, jonka on rakentanut Herra eikä ihminen.**

Hebr. 9:8,11 Hebr. 9:24 Hebr. 10:21

Hebr. 9:8 Näin Pyhä Henki osoittaa, että tie kaikkeinpyhimpään vielä on ilmoittamatta, niin kauan kuin etumainen maja vielä seisoo.

Hebr. 9:11 Mutta kun Kristus tuli tulevaisen hyvän ylimmäiseksi papiksi, niin hän suuremman ja täydellisemmän majan kautta, joka ei ole käsillä tehty, se on: joka ei ole tätä luomakuntaa,

Hebr. 9:24 Sillä Kristus ei mennyt käsillä tehtyyn kaikkeinpyhimpään, joka vain on sen oikean kuva, vaan itse taivaaseen, nyt ilmestyäkseen Jumalan kasvojen eteen meidän hyväksemme.

Hebr. 10:21 ja koska meillä on suuri pappi, Jumalan huoneen haltija,

## **3. Sillä jokainen ylimmäinen pappi asetetaan uhraamaan lahjoja ja uhreja, jonka tähden on välttämätöntä, että tälläkin on jotakin uhraamista.**

Ef. 5:1-2 Hebr. 5:1

Ef. 5:1-2 Olkaa siis Jumalan seuraajia, niinkuin rakkaat lapset,

2. ja vaeltakaa rakkaudessa, niinkuin Kristuskin rakasti teitä ja antoi itsensä meidän edestämme lahjaksi ja uhriksi, Jumalalle suloiseksi tuoksuksi.

Hebr. 5:1 Sillä jokainen ylimmäinen pappi, ollen ihmisten joukosta otettu, asetetaan ihmisten puolesta toimittamaan sitä, mikä Jumalalle tulee, uhraamaan lahjoja ja uhreja syntien edestä,

**4. Jos hän siis olisi maan päällä, ei hän olisikaan pappi, koska jo ovat olemassa ne, jotka lain mukaan esiinkantavat lahjoja, 5. ja jotka palvelevat siinä, mikä on taivaallisten kuva ja varjo, niinkuin ilmoitettiin Moosekselle, kun hänen oli valmistettava maja. Sillä hänelle sanottiin: Katso, että teet kaikki sen kaavan mukaan, joka sinulle vuorella näytettiin.**

2. Moos. 25:40 Kol. 2:17 Hebr. 10:1

2 Moos. 25:40 Ja katso, että teet ne sen kaavan mukaan, joka sinulle niistä vuorella näytettiin.

Kol. 2:17 jotka vain ovat tulevaisten varjo, mutta ruumis on Kristuksen.

Hebr. 10:1 Sillä koska laissa on vain tulevan hyvän varjo, ei itse asiain olemusta, ei se koskaan voi samoilla jokavuotisilla uhreilla, joita he alinomaa kantavat esiin, tehdä niiden tuojia täydellisiksi.

**6. Mutta tämä taas on saanut niin paljoa jalomman viran, kuin hän on myös paremman liiton välimies, liiton, joka on paremmille lupauksille perustettu.**

2. Kor. 3:6-7 Hebr. 7:22 Hebr. 12:24

2 Kor. 3:6-7 joka myös on tehnyt meidät kykeneviksi olemaan uuden liiton palvelijoita, ei kirjaimen, vaan Hengen; sillä kirjain kuolettaa, mutta Henki tekee eläväksi.

7. Mutta jos jo kuoleman virka, joka oli kirjaimin kaiverrettu kiviin, ilmestyi kirkkaudessa, niin etteivät Israelin lapset kärsineet katsella Mooseksen kasvoja hänen kasvojensa kirkkauden tähden, joka kuitenkin oli katoavaista,

Hebr. 7:22 niin on myös se liitto parempi, jonka takaajaksi Jeesus on tullut.

Hebr. 12:24 ja uuden liiton välimiehen, Jeesuksen, tykö, ja vihmontaveren tykö, joka puhuu parempaa kuin Aabelin veri.

**7. Sillä jos ensimmäinen liitto olisi ollut moitteeton, ei olisi etsitty sijaa toiselle.**

**8. Sillä moittien heitä hän sanoo: Katso, päivät tulevat, sanoo Herra, jolloin minä teen Israelin heimon ja Juudan heimon kanssa uuden liiton,**

Jer. 31:31-32

Jer. 31:31-32 Katso, päivät tulevat, sanoo Herra, jolloin minä teen Israelin heimon ja Juudan heimon kanssa uuden liiton; 32. en sellaista liittoa kuin se, jonka minä tein heidän isäinsä kanssa silloin, kun minä tartuin heidän käteensä ja vein heidät pois Egyptin maasta, ja jonka liittoni he ovat rikkoneet, vaikka minä olin ottanut heidät omikseni, sanoo Herra.

**9. en sellaista liittoa kuin se, jonka minä tein heidän isäinsä kanssa silloin, kun minä tartuin heidän käteensä ja vein heidät pois Egyptin maasta. Sillä he eivät pysyneet minun liitossani, ja niin en minäkään heistä huolinut, sanoo Herra.**

**10. Sillä tämä on se liitto, jonka minä teen Israelin heimon kanssa näiden päivien jälkeen, sanoo Herra: Minä panen lakini heidän mieleensä, ja kirjoitan ne heidän sydämiinsä, ja niin minä olen heidän Jumalansa, ja he ovat minun kansani.**

Jer. 24:7 Jer. 31:33 Sak. 8:8 Hebr. 10:16-17

Jer. 24:7 Ja minä annan heille sydämen, heidän tunteakseen minut, että minä olen Herra; ja he saavat olla minun kansani, ja minä olen heidän Jumalansa; sillä he kääntyvät minun tyköni kaikesta sydämestänsä.

Jer. 31:33 Vaan tämä on se liitto, jonka minä teen Israelin heimon kanssa niiden päivien tultua, sanoo Herra: Minä panen lakini heidän sisimpäänsä ja kirjoitan sen heidän sydämiinsä; ja niin minä olen heidän Jumalansa, ja he ovat minun kansani.

Sak. 8:8 Ja minä tuon heidät asumaan Jerusalemin keskelle. Ja he ovat minun kansani, ja minä olen heidän Jumalansa, uskollinen ja vanhurskas.

Hebr. 10:16-17 Tämä on se liitto, jonka minä näiden päivien jälkeen teen heidän kanssaan, sanoo Herra: Minä panen lakini heidän sydämiinsä ja kirjoitan ne heidän mieleensä; 17. ja: heidän syntejensä ja laittomuuksiensa en minä enää muista.

**11. Ja silloin ei enää kukaan opeta kansalaistaan eikä veli veljeään sanoen: 'Tunne Herra'; sillä he kaikki, pienimmästä suurimpaan, tuntevat minut.**

Jes. 54:13 Jer. 31:34 Joh. 6:45 1. Joh. 2:27

Jes. 54:13 Sinun lapsesi ovat kaikki Herran opetuslapsia, ja suuri rauha on sinun lapsillasi oleva.

Jer. 31:34 Silloin ei enää toinen opeta toistansa eikä veli veljeänsä sanoen: 'Tuntekaa Herra.' Sillä he kaikki tuntevat minut, pienimmästä suurimpaan, sanoo Herra; sillä minä annan anteeksi heidän rikoksensa enkä enää muista heidän syntejensä.

Joh. 6:45 Profeetoissa on kirjoitettuna: 'Ja he tulevat kaikki Jumalan opettamiksi.' Jokainen, joka on Isältä kuullut ja oppinut, tulee minun tyköni.

1 Joh. 2:27 Mutta te - teissä pysyy se voitelu, jonka olette häneltä saaneet, ja te ette ole kenenkään opetuksen tarpeessa; vaan niinkuin hänen voitелunsa opettaa teitä kaikessa, niin se opetus on myös totta eikä ole valhetta; ja niinkuin se on opettanut teitä, niin pysykää hänessä.

**12. Sillä minä annan anteeksi heidän vääryytensä enkä enää muista heidän syntejensä.**

**13. Sanoessaan uuden hän on julistanut ensimmäisen liiton vanhentuneeksi; mutta se, mikä vanhenee ja käy iälliseksi, on lähellä häviämistään.**

Room. 10:4

Room. 10:4 Sillä Kristus on lain loppu, vanhurskaudeksi jokaiselle, joka uskoo.

## **9. Luku**

**1. Olihan tosin ensimmäiselläkin liitolla jumalanpalvelussäännöt ja maallinen pyhäkkö.**

2. Moos. 25:1 2. Moos. 36:1

2 Moos. 25:1 Ja Herra puhui Moosekselle sanoen:

2 Moos. 36:1 Ja Besalel ja Oholiab ynnä kaikki taidolliset, joille Herra on antanut taidollisuuden ja ymmärryksen tietää, miten mikin pyhäkössä tehtävä työ on suoritettava, tehköt kaikissa kohdin, niinkuin Herra on käsenyt.

**2. Sillä maja oli valmistettu niin, että siinä oli etumainen maja, jossa oli sekä lampunjalka että pöytä ja näkyleivät, ja sen nimi on pyhä.**

2. Moos. 25:23 2. Moos. 25:31-32 3. Moos. 24:2

2 Moos. 25:23 Ja tee pöytä akasiapuusta, kahden kyynärän pituinen, kyynärän levyinen ja puolentoista kyynärän korkuinen.

2 Moos. 25:31-32 Ja tee myös seitsenhaarainen lamppu puhtaasta kullasta. Tee lamppu jalkoineen ja varsineen kohotakoista tekoa; sen kukkakuvut, nuput kukkalehtineen, olkoot samaa kappaletta kuin se.

32. Kuusi haaraa lähteköön lampun sivuista, kolme haaraa toisesta sivusta ja kolme haaraa toisesta sivusta.

3 Moos. 24:2 Käske israelilaisten tuoda sinulle puhdasta, survomalla saatua öljyjuun öljyä seitsenhaaraista lamppua varten, että lamput aina voidaan nostaa paikoilleen.

### **3. Mutta toisen esiripun takana oli se maha, jonka nimi on kaikkeinpyhin;**

2. Moos. 26:33-34

2 Moos. 26:33-34 Ja ripusta esirippu hakasten alle ja vie sinne esiripun sisäpuolelle lain arkki. Ja niin olkoon esirippu teille väliseinänä pyhän ja kaikkeinpyhimmän välillä.

34. Ja aseta armoistuun lain arkin päälle, joka on kaikkeinpyhimässä.

### **4. siinä oli kultainen suitsutusalttari ja liiton arkki, yltympäri kullalla päällystetty, jossa säilytettiin kultainen mannaa sisältävä astia ja Aaronin viheriöinyt sauva ja liiton taulut,**

2. Moos. 16:33 2. Moos. 25:10,16 2. Moos. 30:1 4. Moos. 17:8-10 1. Kun. 8:9

2 Moos. 16:33 Ja Mooses sanoi Aaronille: Ota astia ja pane siihen goomerin täysi mannaa ja aseta se Herran eteen säilytettäväksi sukupolvesta sukupolveen.

2 Moos. 25:10 Tehköt he arkin akasiapuusta, puolenkolmatta kyynärän pituisen, puolentoista kyynärän levyisen ja puolentoista kyynärän korkuisen.

2 Moos. 25:16 Ja pane arkkiin laki, jonka minä sinulle annan.

2 Moos. 30:1 Tee myös alttari suitsutuksen polttamista varten; tee se akasiapuusta.

4 Moos. 17:8-10 Kun Mooses seuraavana päivänä meni lain majaan, niin katso, Aaronin sauva, joka oli siinä Leevin sukukunnan puolesta, oli alkanut versoa, siihen oli ilmestynyt silmuja, puhjennut kukkia ja kasvanut kypsiä manteleita.

9. Ja Mooses vei ulos kaikki sauvat Herran kasvojen edestä kaikkien israelilaisten tykö; ja he katselivat niitä ja ottivat kukin sauvansa.

10. Ja Herra sanoi Moosekselle: Vie Aaronin sauva takaisin lain arkin eteen säilytettäväksi merkinä uppiniskaisille, ja lopeta heidän napinansa, niin että minä pääsen sitä kuulemasta, jotta he eivät kuolisi.

1 Kun. 8:9 Arkissa ei ollut muuta kuin ne kaksi kivitaulua, jotka Mooses oli pannut sinne Hoorebilla, kun Herra teki liiton israelilaisten kanssa, heidän lähdettyänsä Egyptin maasta.

### **5. ja arkin päällä kirkkauden kerubit varjostamassa armoistuinta. Mutta näistä nyt ei ole syytä puhua kustakin erikseen.**

### **6. Kun nyt kaikki on näin järjestetty, menevät papit joka aika etumaiseen majaan jumalanpalvelusta toimittamaan,**

4. Moos. 18:3-4

4 Moos. 18:3-4 Ja he hoitakoot sekä sinun tehtäviäsi että kaikkia majan tehtäviä, mutta älkööt lähestykö pyhiä esineitä tai alttaria, etteivät kuolisi, niin he kuin tekin.

4. Liittykööt he sinuun ja hoitakoot ilmestysmajan tehtävät, majan kaikki palvelustehtävät; mutta syrjäinen älköön teitä lähestykö.

**7. mutta toiseen majaan menee ainoastaan ylimmäinen pappi kerran vuodessa, ei ilman verta, jonka hän uhraa itsensä edestä ja kansan tahattomien syntien edestä.**

2. Moos. 30:10 3. Moos. 16:1,3 Hebr. 5:3

2 Moos. 30:10 Ja Aaron toimittakoon kerran vuodessa sen sarvien sovituksen; sovituksesi uhratun syntiuhrin verellä hän toimittakoon kerran vuodessa sen sovituksen, sukupolvesta sukupolveen. Se on korkeasti-pyhä Herralle.

3 Moos. 16:1 Ja Herra puhui Moosekselle, sen jälkeen kuin kaksi Aaronin poikaa oli kuollut, joita kuolema kohtasi, kun he astuivat Herran eteen.

3 Moos. 16:3 Mutta näin Aaron menköön pyhimpään: hänellä olkoon mukanaan mullikka syntiuhriksi ja oinas polttouhriksi; Hebr. 5:3 ja tämän heikkoutensa tähden hänen täytyy, samoin kuin kansan puolesta, niin itsensäkin puolesta uhrata syntien edestä.

**8. Näin Pyhä Henki osoittaa, että tie kaikkeinpyhimpään vielä on ilmoittamatta, niin kauan kuin etumainen maja vielä seisoo.**

Jes. 35:8 Joh. 14:6 Hebr. 10:19-20

Jes. 35:8 Ja siellä on oleva valtatie, ja sen nimi on pyhä tie: sitä ei kulje saastainen; se on heitä itseänsä varten. Joka sitä tietä kulkee, ei eksy - eivät hullutkaan.

Joh. 14:6 Jeesus sanoi hänelle: Minä olen tie ja totuus ja elämä; ei kukaan tule Isän tykö muutoin kuin minun kauttani.

Hebr. 10:19-20 Koska meillä siis, veljet, on luja luottamus siihen, että meillä Jeesuksen veren kautta on pääsy kaikkeinpyhimpään, 20. jonka pääsyn hän on vihkinnyt meille uudeksi ja eläväksi tieksi, joka käy esiripun, se on hänen lihansa, kautta,

**9. Tämä on nykyistä aikaa tarkoittava vertauskuva, ja sen mukaisesti uhrataan lahjoja ja uhreja, jotka eivät kykene tekemään täydelliseksi omassatunnossaan sitä, joka jumalanpalvelusta toimittaa,**

**10. vaan jotka, niinkuin ruuat ja juomat ja erilaiset pesotkin, ovat ainoastaan lihan sääntöjä, jotka ovat voimassa uuden järjestyksen aikaan asti.**

2. Moos. 29:4 3. Moos. 11:1-2 4. Moos. 19:7

2 Moos. 29:4 Tuo sitten Aaron poikinensa ilmestysmajan ovelle ja pese heidät vedellä.

3 Moos. 11:1-2 Ja Herra puhui Moosekselle ja Aaronille sanoen heille:

2. Puhukaa israelilaisille ja sanokaa: Nämä ovat ne eläimet, joita te saatte syödä kaikista nelijalkaisista eläimistä maan päällä:

4 Moos. 19:7 Sitten pappi peskään vaatteensa ja peskään ruumiinsa vedessä; sitten menkään leiriin. Mutta pappi olkoon saastainen iltaan asti.

**11. Mutta kun Kristus tuli tulevaisen hyvän ylimmäiseksi papiksi, niin hän suuremman ja täydellisemmän majan kautta, joka ei ole käsillä tehty, se on: joka ei ole tätä luomakuntaa,**

Hebr. 3:1 Hebr. 4:14 Hebr. 8:1

Hebr. 3:1 Sentähden, pyhät veljet, jotka olette taivaallisesta kutsumuksesta osalliset, kiinnittäkää mielenne meidän tunnustuksemme apostoliin ja ylimmäiseen pappiin, Jeesukseen,

Hebr. 4:14 Kun meillä siis on suuri ylimmäinen pappi, läpi taivasten kulkenut, Jeesus, Jumalan Poika, niin pitäkäämme kiinni tunnuksesta.

Hebr. 8:1 Mutta pääkohta siinä, mistä me puhumme, on tämä: meillä on sellainen ylimmäinen pappi, joka istuu Majesteetin valtaistuimen oikealla puolella taivaissa,

**12. meni, ei kauristen ja vasikkain veren kautta, vaan oman verensä kautta kerta kaikkiaan kaikkeinpyhimpään ja sai aikaan iankaikkisen lunastuksen.**

Ap. t. 20:28 Hebr. 10:10-11 1. Piet. 1:18-19

Ap. t. 20:28 Ottakaa siis itsestänne vaari ja kaikesta laumasta, johon Pyhä Henki on teidät pannut kaitsijoiksi, paimentamaan Herran seurakuntaa, jonka hän omalla verellensä on itselleen ansainnut.

Hebr. 10:10-11 Ja tämän tahdon perusteella me olemme pyhitetyt Jeesuksen Kristuksen ruumiin uhrilla kerta kaikkiaan.

11. Ja kaikki papit seisovat päivä päivältä palvelustaan toimittamassa ja usein uhraamassa, aina samoja uhreja, jotka eivät ikinä voi syntejä poistaa;

1 Piet. 1:18-19 tietäen, ettette ole millään katoavaisella, ette hopealla ettekä kullalla, lunastetut turhasta, isiltä peritystä vaelluksestanne, 19. vaan Kristuksen kalliilla verellä, niinkuin virheettömän ja tahrattoman karitsan,

**13. Sillä jos kauristen ja härkäin veri ja hiehon tuhka, saastaisten päälle vihmottuna, pyhittää lihanpuhtauteen,**

4. Moos. 19:2

4 Moos. 19:2 Tämä on lakimääräys, jonka Herra sääsi sanoen: Käske israelilaisia tuomaan sinulle ruskeanpunainen, virheetön hieho, jossa ei ole mitään vammaa ja jonka päälle iestä ei vielä ole pantu.

**14. kuinka paljoa enemmän on Kristuksen veri, hänen, joka iankaikkisen Hengen kautta uhrasi itsensä viattomana Jumalalle, puhdistava meidän omantuntonne kuolleista teoista palvelemaan elävää Jumalaa!**

Luuk. 1:74 Room. 6:13 Gal. 1:4 Gal. 2:20 1. Tess. 1:9 Tiit. 2:14 1. Joh. 1:7 Ilm. 1:5

Luuk. 1:74 suodakseen meidän, vapahdettuina vihollistemme kädestä, pelkäämättä palvella häntä

Room. 6:13 älkääkä antako jäseniänne vääryyden aseiksi synnille, vaan antakaa itsenne, kuolleista eläviksi tulleina, Jumalalle, ja jäsenenne vanhurskauden aseiksi Jumalalle.

Gal. 1:4 joka antoi itsensä alttiiksi meidän syntiemme tähden, pelastaaksensa meidät nykyisestä pahasta maailmanajasta meidän Jumalamme ja Isämme tahdon mukaan!

Gal. 2:20 ja minä elän, en enää minä, vaan Kristus elää minussa; ja minkä nyt elän lihassa, sen minä elän Jumalan Pojan uskossa, hänen, joka on rakastanut minua ja antanut itsensä minun edestäni.

1 Tess. 1:9 Sillä itse he kertovat meistä, millainen meidän tulomme teidän tykönne oli ja kuinka te epäjumalista käännysitte Jumalan tykö, palvelemaan elävää ja totista Jumalaa

Tit. 2:14 hänen, joka antoi itsensä meidän edestämme lunastaakseen meidät kaikesta laittomuudesta ja puhdistaa itselleen omaisuudeksi kansan, joka hyviä tekoja ahkeroitsee.

1 Joh. 1:7 Mutta jos me valkeudessa vaellamme, niinkuin hän on valkeudessa, niin meillä on yhteys keskenämme, ja Jeesuksen Kristuksen, hänen Poikansa, veri puhdistaa meidät kaikesta synnistä.

Ilm. 1:5 ja Jeesukselta Kristukselta, uskolliselta todistajalta, häneltä, joka on kuolleitten esikoinen ja maan kuningasten hallitsija! Hänelle, joka meitä rakastaa ja on päästänyt meidät synneistämme verellensä

**15. Ja sentähden hän on uuden liiton välimies, että, koska hänen kuolemansa on tapahtunut lunastukseksi ensimmäisen liiton aikuisista rikkomuksista, ne, jotka ovat kutsutut, saivat luvattua iankaikkisen perinnön.**

Room. 3:25 1. Tim. 2:5 Hebr. 12:24 1. Piet. 3:18

Room. 3:25 jonka Jumala on asettanut armoistuimeksi uskon kautta hänen vereensä, osoittaaksensa vanhurskauttaan, koska hän oli jättänyt rankaisematta ennen tehdyt synnit

1 Tim. 2:5 Sillä yksi on Jumala, yksi myös välimies Jumalan ja ihmisten välillä, ihminen Kristus Jeesus,  
Hebr. 12:24 ja uuden liiton välimiehen, Jeesuksen, tykö, ja vihmontaveren tykö, joka puhuu parempaa kuin Aabelin veri.  
1 Piet. 3:18 Sillä myös Kristus kärsi kerran kuoleman syntien tähden, vanhurskas vääräin puolesta, johdattaaksensa meidät Jumalan tykö;  
hän, joka tosin kuoletettiin lihassa, mutta tehtiin eläväksi hengessä,

**16. Sillä missä on testamentti, siinä on sen tekijän kuolema toteennäytettävä;**

**17. sillä vasta kuoleman jälkeen testamentti on pitävä, koska se ei milloinkaan ole voimassa tekijänsä eläessä.**

Gal. 3:15

Gal. 3:15 Veljet, minä puhun ihmisten tavalla. Eihän kukaan voi kumota ihmisenkään vahvistettua testamenttia eikä siihen mitään lisätä.

**18. Sentähden ei myöskään ensimmäistä liittoa verettä vihitty.**

**19. Sillä kun Mooses oli kaikelle kansalle julkilukenuk kaikki käskyt, niinkuin ne laissa kuuluvat, otti hän vasikkain ja kauristen veren ynnä vettä ja purppuravillaa ja isopin ja vihmoi sekä itse kirjan että kaiken kansan,**

2. Moos. 24:3-8 3. Moos. 14:4

2 Moos. 24:3-8 Ja Mooses tuli ja kertoi kansalle kaikki Herran sanat ja kaikki hänen säädöksensä. Niin koko kansa vastasi yhteen ääneen ja sanoi: Kaiken, mitä Herra on puhunut, me teemme.

4. Sitten Mooses kirjoitti kaikki Herran sanat. Ja hän nousi varhain seuraavana aamuna ja rakensi alttarin vuoren juurelle sekä pystytti kaksitoista patsasta Israelin kahdentoista sukukunnan mukaan.

5. Ja hän lähetti israelilaisten joukosta nuoria miehiä uhraamaan polttouhreja ja teurastamaan härkiä yhteysuhriksi Herralle.

6. Ja Mooses otti verestä puolet ja pani uhrimaljoihin, ja toisen puolen hän vihmoi alttarille.

7. Ja hän otti liiton kirjan ja luki sen kansan kuullen. Ja he sanoivat: Kaikkea, mitä Herra on puhunut, me noudatamme ja tottelemme.

8. Niin Mooses otti veren ja vihmoi sitä kansan päälle ja sanoi: Katso, tämä on sen liiton veri, jonka Herra on tehnyt teidän kansanne kaikkien näiden sanojen perusteella.

3 Moos. 14:4 käskeköön pappi puhdistettavaa varten ottaa kaksi elävää, puhdasta lintua, setripuuta, helakanpunaista lankaa ja isoppikorren.

**20. sanoen: Tämä on sen liiton veri, jonka Jumala on teille säätänyt.**

**21. Ja samoin hän verellä vihmoi myös majan ja kaikki palvelukseen kuuluvat esineet.**

2. Moos. 29:21,36 3. Moos. 8:15,19

2 Moos. 29:21 Ja ota alttarilla olevaa verta ja voiteluöljyä ja pirskoita Aaronin ja hänen vaatteidensa päälle, ja samoin hänen poikiensa ja heidän vaatteidensa päälle. Näin hän tulee pyhäkölle pyhitetyksi, sekä hän itse että hänen vaatteensa, ja samoin hänen poikansa ja hänen poikiensa vaatteet.

2 Moos. 29:36 Ja uhraa joka päivä syntiuhrimullikka sovitukseksi, ja puhdistaa alttari toimittamalla sen sovitus ja voitele se pyhittääksesi sen.

3 Moos. 8:15 Sitten Mooses teurasti sen ja otti sen verta ja siveli sitä sormellansa alttarin sarviin yltä ympäri ja puhdisti alttarin; ja muun veren hän vuodatti alttarin juurelle ja pyhitti sen toimittamalla sen sovituksen.

3 Moos. 8:19 Ja Mooses teurasti sen ja vihmoi veren alttarille ympärinsä

**22. Niin puhdistetaan lain mukaan miltei kaikki verellä, ja ilman verenvuodatusta ei tapahdu anteeksiantamista.**

3. Moos. 17:11 Ef. 1:7

3 Moos. 17:11 Sillä lihan sielu on veressä, ja minä olen sen teille antanut alttarille, että se tuottaisi teille sovituksen; sillä veri tuottaa sovituksen, koska sielu on siinä.

Ef. 1:7 jossa meillä on lunastus hänen verensä kautta, rikkomusten anteeksisaaminen, hänen armonsa rikkauden mukaan.

**23. On siis välttämätöntä, että taivaallisten kuvat tällä tavalla puhdistetaan, mutta että taivaalliset itse puhdistetaan paremmilla uhreilla kuin nämä.**

**24. Sillä Kristus ei mennyt käsillä tehtyyn kaikkeinpyhimpään, joka vain on sen oikean kuva, vaan itse taivaaseen, nyt ilmestyäkseen Jumalan kasvojen eteen meidän hyväksemme.**

Room. 8:34 1. Joh. 2:1

Room. 8:34 Kuka voi tuomita kadotukseen? Kristus Jeesus on se, joka on kuollut, onpa vielä herätettykin, ja hän on Jumalan oikealla puolella, ja hän myös rukoilee meidän edestämme.

1 Joh. 2:1 Lapsukaiseni, tämän minä kirjoitan teille, ettette syntiä tekisi; mutta jos joku syntiä tekeekin, niin meillä on puolustaja Isän tykönä, Jeesus Kristus, joka on vanhurskas.

**25. Eikä hän mennyt uhratakseen itseänsä monta kertaa, niinkuin ylimmäinen pappi joka vuosi menee kaikkeinpyhimpään,**

**vierasta verta mukanaan,**

2. Moos. 30:10 Hebr. 7:27

2 Moos. 30:10 Ja Aaron toimittakoon kerran vuodessa sen sarvien sovituksen; sovitukseksi uhratun syntiuhrin verellä hän toimittakoon kerran vuodessa sen sovituksen, sukupolvesta sukupolveen. Se on korkeasti-pyhä Herralle.

Hebr. 7:27 jonka ei joka päivä ole tarvis, niinkuin ylimmäisten pappien, ensiksi uhrata omien syntiensä edestä ja sitten kansan; sillä tämän hän teki kerta kaikkiaan, uhratessaan itsensä.

**26. sillä muutoin hänen olisi pitänyt kärsimän monta kertaa maailman perustamisesta asti; mutta nyt hän on yhden ainoan kerran maailmanaikojen lopulla ilmestynyt, poistaakseen synnin uhraamalla itsensä.**

Gal. 4:4

Gal. 4:4 Mutta kun aika oli täytetty, lähetti Jumala Poikansa, vaimosta syntyneen, lain alaiseksi syntyneen,

**27. Ja samoinkuin ihmisille on määrätty, että heidän kerran on kuoleminen, mutta senjälkeen tulee tuomio,**

1. Moos. 3:19

1 Moos. 3:19 Otsasi hiessä sinun pitää syömän leipäsi, kunnes tulet maaksi jälleen, sillä siitä sinä olet otettu. Sillä maasta sinä olet, ja maaksi pitää sinun jälleen tuleman.

**28. samoin Kristuskin, kerran uhrattuna ottaakseen pois monien synnit, on toistamiseen ilman syntiä ilmestyvä pelastukseksi niille, jotka häntä odottavat.**

Jes. 53:12 Matt. 26:28 Room. 5:6-8 Fil. 3:20 1. Piet. 2:24 1. Piet. 3:18

Jes. 53:12 Sentähden minä jaan hänelle osan suurten joukossa, ja väkevien kanssa hän saalista jakaa; sillä hän antoi sielunsa alttiiksi kuolemaan, ja hänet luettiin pahantekijäin joukkoon, hän kantoi monien synnit, ja hän rukoili pahantekijäin puolesta.

Matt. 26:28 sillä tämä on minun vereni, liiton veri, joka monen edestä vuodatetaan syntien anteeksiantamiseksi.

Room. 5:6-8 Sillä meidän vielä ollessamme heikot kuoli Kristus oikeaan aikaan jumalattomien edestä.

7. Tuskinpa kukaan käy kuolemaan jonkun vanhurskaan edestä; hyvän edestä joku mahdollisesti uskaltaa kuolla.

8. Mutta Jumala osoittaa rakkautensa meitä kohtaan siinä, että Kristus, kun me vielä olimme syntisiä, kuoli meidän edestämme.

Fil. 3:20 Mutta meillä on yhdyskuntamme taivaissa, ja sieltä me myös odotamme Herraa Jeesusta Kristusta Vapahtajaksi,

1 Piet. 2:24 joka itse kantoi meidän syntimme ruumiissansa ristinpuuhun, että me, synneistä pois kuolleina, eläisimme vanhurskaudelle; ja hänen haavainsa kautta te olette paratut.

1 Piet. 3:18 Sillä myös Kristus kärsi kerran kuoleman syntien tähden, vanhurskas vääräin puolesta, johdattaaksensa meidät Jumalan tykö; hän, joka tosin kuoletettiin lihassa, mutta tehtiin eläväksi hengessä,

## 10. Luku

**1. Sillä koska laissa on vain tulevan hyvän varjo, ei itse asiain olemusta, ei se koskaan voi samoilla jokavuotisilla uhreilla, joita he alinomaa kantavat esiin, tehdä niiden tuojia täydellisiksi.**

Kol. 2:17 Hebr. 7:19 Hebr. 8:5 Hebr. 9:9

Kol. 2:17 jotka vain ovat tulevaisten varjo, mutta ruumis on Kristuksen.

Hebr. 7:19 - sillä laki ei tehnyt mitään täydelliseksi mutta sijaan tulee parempi toivo, jonka kautta me lähestymme Jumalaa.

Hebr. 8:5 ja jotka palvelevat siinä, mikä on taivaallisten kuva ja varjo, niinkuin ilmoitettiin Moosekselle, kun hänen oli valmistettava maja. Sillä hänelle sanottiin: Katso, että teet kaikki sen kaavan mukaan, joka sinulle vuorella näytettiin.

Hebr. 9:9 Tämä on nykyistä aikaa tarkoittava vertauskuva, ja sen mukaisesti uhrataan lahjoja ja uhreja, jotka eivät kykene tekemään täydelliseksi omassatunnossaan sitä, joka jumalanpalvelusta toimittaa,

**2. Sillä eikö muutoin olisi lakattu niitä uhraamasta, koska näillä, jotka jumalanpalvelustaan toimittavat, kerran puhdistettuina, ei enää olisi ollut mitään tuntoa synneistä?**

**3. Mutta niissä on jokavuotinen muistutus synneistä.**

3. Moos. 16:21

3 Moos. 16:21 Ja Aaron laskekoon molemmat kätensä elävän kauriin pään päälle ja tunnustakoon siinä kaikki israelilaisten pahat teot ja kaikki heidän rikkomuksensa, olipa heillä mitä syntejä tahansa, ja pankoon ne kauriin pään päälle ja lähettäköön sen, sitä varten varatun miehen viemänä, erämaahan.

**4. Sillä mahdotonta on, että härkäin ja kauristen veri voi ottaa pois syntejä.**

3. Moos. 16:14

3 Moos. 16:14 Ja hän ottakoon mullikan verta ja pirskoittakoon sitä sormellansa armoistuimen etupuolelle; ja armoistuimen eteen hän pirskoittakoon sormellansa verta seitsemän kertaa.

**5. Sentähden hän maailmaan tullessaan sanoo: Uhria ja antia sinä et tahtonut, mutta ruumiin sinä minulle valmistit;**

Ps. 40:7-8 Ps. 50:9 Ps. 51:18 Jes. 1:11 Jer. 6:20 Aam. 5:21

Ps. 40:7-8 Teurasuhriin ja ruokauhriin et sinä mielisty; minun korvani sinä avasit, polttouhria ja syntiuhria sinä et vaadi.

8. Silloin minä sanoin: Katso, minä tulen; kirjakääröön on kirjoitettu, mitä minun on tehtävä.

Ps. 50:9 En minä ota härkiä sinun talostasi enkä kauriita sinun tarhoistasi.

Ps. 51:18 Sillä ei sinulle kelpaa teurasuhri, sen minä kyllä antaisin; polttouhri ei ole sinulle mieleen.

Jes. 1:11 Mitä ovat minulle teidän paljot teurasuhrinne? sanoo Herra. Minä olen kyllästynyt oinas-polttouhreihiin ja juottovasikkain rasvaan. Mullikkain, karitsain ja kauristen vereen minä en mielisty.

Jer. 6:20 Mitä on minulle suitsutus, joka tulee Sabasta, ja paras kalmoruoko kaukaisesta maasta? Teidän polttouhrinne eivät ole minulle otolliset, eivätkä teidän teurasuhrinne minulle kelpaa.

Aam. 5:21 Minä vihaan, minä halveksin teidän juhlianne enkä mielisty teidän juhlakokouksiinne.

**6. polttouhreihiin ja syntiuhreihiin sinä et mielistynyt.**

**7. Silloin minä sanoin: 'Katso, minä tulen - kirjakääröön on minusta kirjoitettu tekemään sinun tahtosi, Jumala.'**

**8. Kun hän ensin sanoo: Uhreja ja anteja ja polttouhreja ja syntiuhreja sinä et tahtonut etkä niihin mielistynyt, vaikka niitä lain mukaan uhrataankin,**

**9. sanoo hän sitten: Katso, minä tulen tekemään sinun tahtosi. Hän poistaa ensimmäisen, pystyttääkseen toisen.**

**10. Ja tämän tahdon perusteella me olemme pyhitetyt Jeesuksen Kristuksen ruumiin uhrilla kerta kaikkiaan.**

Hebr. 9:12,28

Hebr. 9:12 meni, ei kauristen ja vasikkain veren kautta, vaan oman verensä kautta kerta kaikkiaan kaikkeinpyhimpään ja sai aikaan iankaikkisen lunastuksen.

Hebr. 9:28 samoin Kristuskin, kerran uhrattuna ottaakseen pois monien synnit, on toistamiseen ilman syntiä ilmestyvä pelastukseksi niille,

jotka häntä odottavat.

**11. Ja kaikki papit seisovat päivä päivältä palvelustaan toimittamassa ja usein uhraamassa, aina samoja uhreja, jotka eivät ikinä voi syntejä poistaa;**

2. Moos. 29:38

2 Moos. 29:38 Ja uhraa alttarilla tämä: kaksi vuodenvanhaa karitsaa joka päivä, ainiaan.

**12. mutta tämä on, uhrattuaan yhden ainoan uhrin syntien edestä, ainiaaksi istuutunut Jumalan oikealle puolelle,**

Hebr. 1:3 Hebr. 8:1

Hebr. 1:3 ja joka, ollen hänen kirkkautensa säteily ja hänen olemuksensa kuva ja kantaen kaikki voimansa sanalla, on, toimitettuaan puhdistuksen synneistä, istunut Majesteetin oikealle puolelle korkeuksissa,

Hebr. 8:1 Mutta pääkohta siinä, mistä me puhumme, on tämä: meillä on sellainen ylimmäinen pappi, joka istuu Majesteetin valtaistuimen oikealla puolella taivaissa,

**13. ja odottaa nyt vain, kunnes hänen vihollisensa pannaan hänen jalkojensa astinlaudaksi.**

Hebr. 1:13

Hebr. 1:13 Kenelle enkeleistä hän koskaan on sanonut: Istu minun oikealle puolelleni, kunnes minä panen sinun vihollisesi sinun jalkojesi astinlaudaksi?

**14. Sillä hän on yhdellä ainoalla uhrilla ainiaaksi tehnyt täydellisiksi ne, jotka pyhitetään.**

Hebr. 9:26

Hebr. 9:26 sillä muutoin hänen olisi pitänyt kärsimän monta kertaa maailman perustamisesta asti; mutta nyt hän on yhden ainoan kerran maailmanaikojen lopulla ilmestynyt, poistaakseen synnin uhraamalla itsensä.

**15. Todistaahan sen meille myös Pyhä Henki; sillä sanottuaan:**

**16. Tämä on se liitto, jonka minä näiden päivien jälkeen teen heidän kanssaan, sanoo Herra: Minä panen lakini heidän sydämiinsä ja kirjoitan ne heidän mieleensä;**

Jer. 31:33-34 Room. 11:27 Hebr. 8:10

Jer. 31:33-34 Vaan tämä on se liitto, jonka minä teen Israelin heimon kanssa niiden päivien tultua, sanoo Herra: Minä panen lakini heidän sisimpäänsä ja kirjoitan sen heidän sydämiinsä; ja niin minä olen heidän Jumalansa, ja he ovat minun kansani.

34. Silloin ei enää toinen opeta toistansa eikä veli veljeänsä sanoen: 'Tuntekaa Herra.' Sillä he kaikki tuntevat minut, pienimmästä suurimpaan, sanoo Herra; sillä minä annan anteeksi heidän rikoksensa enkä enää muista heidän syntejensä.

Room. 11:27 Ja tämä on oleva minun liittoni heidän kanssaan, kun minä otan pois heidän syntinsä.

Hebr. 8:10 Sillä tämä on se liitto, jonka minä teen Israelin heimon kanssa näiden päivien jälkeen, sanoo Herra: Minä panen lakini heidän mieleensä, ja kirjoitan ne heidän sydämiinsä, ja niin minä olen heidän Jumalansa, ja he ovat minun kansani.

**17. ja: heidän syntejensä ja laittomuuksiansa en minä enää muista.**

**18. Mutta missä nämä ovat anteeksi annetut, siinä ei uhria synnin edestä enää tarvita.**

**19. Koska meillä siis, veljet, on luja luottamus siihen, että meillä Jeesuksen veren kautta on pääsy kaikkeinpyhimpään,**

Matt. 27:51 Joh. 10:9 Room. 5:2 Ef. 2:13,18 Ef. 3:12 Hebr. 9:7-8

Matt. 27:51 Ja katso, tempppelin esirippu repesi kahtia ylhäältä alas asti, ja maa järisi, ja kalliot halkesivat,

Joh. 10:9 Minä olen ovi; jos joku minun kauttani menee sisälle, niin hän pelastuu, ja hän on käyvä sisälle ja käyvä ulos ja löytävä laitumen.

Room. 5:2 jonka kautta myös olemme uskossa saaneet pääsyn tähän armoon, jossa me nyt olemme, ja meidän kerskauksemme on Jumalan kirkkauden toivo.

Ef. 2:13 mutta nyt, kun olette Kristuksessa Jeesuksessa, olette te, jotka ennen olitte kaukana, päässeet lähelle Kristuksen veressä.

Ef. 2:18 sillä hänen kauttansa on meillä molemmilla pääsy yhdessä Hengessä Isän tykö.

Ef. 3:12 jossa meillä, uskon kautta häneen, on uskallus ja luottavainen pääsy Jumalan tykö.

Hebr. 9:7-8 mutta toiseen majaan menee ainoastaan ylimmäinen pappi kerran vuodessa, ei ilman verta, jonka hän uhraa itsensä edestä ja kansan tahattomien syntien edestä.

8. Näin Pyhä Henki osoittaa, että tie kaikkeinpyhimpään vielä on ilmoittamatta, niin kauan kuin etumainen maja vielä seisoo.

**20. jonka pääsyn hän on vihkinyt meille uudeksi ja eläväksi tieksi, joka käy esiripun, se on hänen lihansa, kautta,**

## **21. ja koska meillä on suuri pappi, Jumalan huoneen haltija,**

Hebr. 4:14

Hebr. 4:14 Kun meillä siis on suuri ylimmäinen pappi, läpi taivasten kulkenut, Jeesus, Jumalan Poika, niin pitäkäämme kiinni tunnustuksesta.

## **22. niin käykäämme esiin totisella sydämellä, täydessä uskon varmuudessa, sydän vihmottuna puhtaaksi pahasta omastatunnosta ja ruumis puhtaalla vedellä pestynä;**

Hes. 36:25 Ef. 5:26 Jaak. 1:6

Hes. 36:25 Ja minä vihmon teidän päällenne puhdasta vettä, niin että te puhdistutte; kaikista saastaisuuksistanne ja kaikista kivijumalistanne minä teidät puhdistan.

Ef. 5:26 että hän sen pyhittäisi, puhdistaa sen, vedellä pesten, sanan kautta,

Jaak. 1:6 Mutta anokoon uskossa, ollenkaan epäilemättä; sillä joka epäilee, on meren aallon kaltainen, jota tuuli ajaa ja heittelee.

## **23. pysykäämme järkähtämättä toivon tunnustuksessa, sillä hän, joka antoi lupauksen, on uskollinen;**

1. Kor. 1:9 1. Tess. 5:24

1 Kor. 1:9 Jumala on uskollinen, hän, jonka kautta te olette kutsutut hänen Poikansa Jeesuksen Kristuksen, meidän Herramme yhteyteen.

1 Tess. 5:24 Hän, joka teitä kutsuu, on uskollinen, ja hän on sen myös tekevä.

## **24. ja valvokaamme toinen toistamme rohkaisuksi toisillemme rakkauteen ja hyviin tekoihin;**

**25. älkäämme jättäkö omaa seurakunnankokoustamme, niinkuin muutamien on tapana, vaan kehoittakaamme toisiamme, sitä enemmän, kuta enemmän näette tuon päivän lähestyvän.**

Room. 13:11 1. Kor. 10:11 Kol. 3:16

Room. 13:11 Ja tehkää tämä, koska tunnette tämän ajan, että jo on hetki teidän unesta nousta; sillä pelastus on nyt meitä lähempänä kuin silloin, kun uskoon tulimme.

1 Kor. 10:11 Tämä, mikä tapahtui heille, on esikuvallista ja on kirjoitettu varoitukseksi meille, joille maailmanaikojen loppukausi on tullut.

Kol. 3:16 Runsaasti asukoon teissä Kristuksen sana; opettakaa ja neuvokaa toinen toistanne kaikessa viisaudessa, psalmeilla, kiitosvirsillä ja hengellisillä lauluilla, veisaten kiitollisesti Jumalalle sydämässänne.

## **26. Sillä jos me tahallamme teemme syntiä, päästyämme totuuden tuntoon, niin ei ole enää uhria meidän syntiemme edestä,**

4. Moos. 15:30 Hebr. 6:4-5 2. Piet. 2:20 1. Joh. 5:16

4 Moos. 15:30 Mutta se, joka tahallisesti tekee syntiä, olipa hän maassa syntynyt tai muukalainen, pilkkaa Herraa, ja hänet hävitettäköön kansastansa.

Hebr. 6:4-5 Sillä mahdotonta on niitä, jotka kerran ovat valistetut ja taivaallista lahjaa maistaneet ja Pyhästä Hengestä osallisiksi tulleet 5. ja maistaneet Jumalan hyvää sanaa ja tulevan maailmanajan voimia,

2 Piet. 2:20 Sillä jos he meidän Herramme ja Vapahtajan Jeesuksen Kristuksen tuntemisen kautta ovat päässeetkin maailman saastutuksia pakoon, mutta niihin taas kietoutuvat ja tulevat voitetuiksi, niin on viimeinen tullut heille ensimmäistä pahemmaksi.

1 Joh. 5:16 Jos joku näkee veljensä tekevän syntiä, joka ei ole kuolemaksi, niin rukoilkoon, ja hän on antava hänelle elämän, niille nimittäin, jotka eivät tee syntiä kuolemaksi. On syntiä, joka on kuolemaksi; siitä minä en sano, että olisi rukoiltava.

## **27. vaan hirmuinen tuomion odotus ja tulen kiivaus, joka on kuluttava vastustajat.**

Jes. 26:11 Sef. 1:18 Sef. 3:8

Jes. 26:11 Herra, sinun kätesi on kohotettu, mutta he eivät sitä näe. He saakoot häpeäksensä nähdä sinun kiivautesi kansan puolesta; kuluttakoon heidät tuli, joka sinun vihollisesi kuluttaa.

Sef. 1:18 Eivätkä voi pelastaa heitä heidän hopeansa ja kultansa Herran vihan päivänä: hänen kiivautensa tulessa kuluu koko maa. Sillä lopun, äkkilopun, hän tekee kaikista maan asukkaista.

Sef. 3:8 Sentähden odottakaa minua, sanoo Herra, odottakaa sitä päivää, jona minä nousen saaliille. Sillä minun tuomioni on, että minä kokoan pakanakansat, saatan kokoon valtakunnat vuodattaakseni heidän päällensä tuimuuteni, vihani kaiken hehkun; sillä minun kiivauteni tuli kuluttaa koko maan.

## **28. Joka hylkää Mooseksen lain, sen pitää armotta kahden tai kolmen todistajan todistuksen nojalla kuoleman:**

4. Moos. 35:30 5. Moos. 17:6 5. Moos. 19:15

4 Moos. 35:30 Jos joku lyö toisen kuoliaaksi, surmattakoon tappaja todistajien antaman todistuksen nojalla; mutta yhden todistajan todistuksen nojalla älköön ketään kuolemalla rangaistako.

5 Moos. 17:6 Kahden tai kolmen todistajan todistuksen nojalla kuolemaan tuomittu surmattakoon; yhden ainoan todistajan todistuksen nojalla älköön häntä surmattako.

5 Moos. 19:15 Yksi ainoa todistaja älköön olko pätevä ketään vastaan, olkoonpa mikä pahanteko tai rikkomus, mikä synti tahansa, jonka joku tekee. Kahden tai kolmen todistajan sanalla on asia vahva.

**29. kuinka paljoa ankaramman rangaistuksen luulettekaan sen ansaitsevan, joka tallaa jalkoihinsa Jumalan Pojan ja pitää epäpyhänä liiton veren, jossa hänet on pyhitetty, ja pilkkaa armon Henkeä!**

1. Kor. 11:25 Hebr. 2:3 Hebr. 12:25

1 Kor. 11:25 Samoin hän otti myös maljan aterian jälkeen ja sanoi: Tämä malja on uusi liitto minun veressäni; niin usein kuin te juotte, tehkää se minun muistokseni.

Hebr. 2:3 kuinka me voimme päästä pakoon, jos emme välitä tuosta niin suuresta pelastuksesta, jonka Herra alkuaan julisti ja joka niiden vahvistamana, jotka olivat sen kuulleet, saatettiin meille,

Hebr. 12:25 Katsokaa, ettette torju luotanne häntä, joka puhuu; sillä jos nuo, jotka torjuivat luotaan hänet, joka ilmoitti Jumalan tahdon maan päällä, eivät voineet päästä pakoon, niin paljoa vähemmän me, jos käännyimme pois hänestä, joka ilmoittaa sen taivaista.

**30. Sillä me tunnemme hänet, joka on sanonut: Minun on kosto, minä olen maksava; ja vielä: Herra on tuomitseva kansansa.**

5. Moos. 32:35-36 Room. 12:19

5 Moos. 32:35-36 Minun on kosto ja rankaiseminen, säästetty siksi ajaksi, jolloin heidän jalkansa horjuu. Sillä heidän onnettomuutensa päivä on lähellä, ja mikä heitä odottaa, se tulee rientäen.

36. Sillä Herra hankkii oikeuden kansallensa ja armahtaa palvelijoitansa, koska hän näkee, että heidän voimansa on poissa ja että kaikki tyynni on lopussa.

Room. 12:19 Älkää itse kostako, rakkaani, vaan antakaa sijaa Jumalan vihalle, sillä kirjoitettu on: Minun on kosto, minä olen maksava, sanoo Herra.

**31. Hirmuista on langeta elävän Jumalan käsiin.**

**32. Mutta muistakaa entisiä päiviä, jolloin te, valistetuiksi tultuanne, kestitte monet kärsimysten kilvoitukset,**

Fil. 1:29-30

Fil. 1:29-30 Sillä teidän on suotu, Kristuksen tähden, ei ainoastaan uskoa häneen, vaan myös kärsiä hänen tähtensä, 30. teidän, joilla on sama taistelu, mitä näitte ja nyt kuulette minun taistelevan.

**33. kun te toisaalta olitte häväistysten ja ahdistusten alaisina, kaikkien katseltavina, toisaalta taas tulitte niiden osaveljiksi, joiden kävi samalla tavalla.**

1. Kor. 4:9

1 Kor. 4:9 Sillä minusta näyttää, että Jumala on asettanut meidät apostolit vihoviimeisiksi, ikäänkuin kuolemaan tuomituiksi; meistä on tullut kaiken maailman katseltava, sekä enkelien että ihmisten,

**34. Sillä vankien kanssa te olette kärsineet ja ilolla pitäneet hyvänänne omaisuutenne ryöstön, tietäen, että teillä on parempi tavara, joka pysyy.**

Matt. 5:12 Matt. 6:19-20 Matt. 19:21 Ap. t. 5:41 Jaak. 1:2

Matt. 5:12 Iloitkaa ja riemuitkaa, sillä teidän palkkanne on suuri taivaissa. Sillä samoin he vainosivat profeettoja, jotka olivat ennen teitä.

Matt. 6:19-20 Älkää kootko itsellenne aarteita maan päälle, missä koi ja ruoste raiskaa ja missä varkaat murtautuvat sisään ja varastavat.

20. Vaan kootkaa itsellenne aarteita taivaaseen, missä ei koi eikä ruoste raiskaa ja missä eivät varkaat murtaudu sisään eivätkä varasta.

Matt. 19:21 Jeesus sanoi hänelle: Jos tahdot olla täydellinen, niin mene, myy, mitä sinulla on, ja anna köyhille, niin sinulla on oleva aarre taivaissa; ja tule ja seuraa minua.

Ap. t. 5:41 Niin he lähtivät pois neuvostosta iloissaan siitä, että olivat katsotut arvollisiksi kärsimään häväistystä Jeesuksen nimen tähden. Jaak. 1:2 Veljeni, pitäkää pelkkänä ilona, kun joudutte moninaisiin kiusauksiin,

**35. Älkää siis heittäkö pois uskallustanne, jonka palkka on suuri.**

Matt. 10:32

Matt. 10:32 Sentähden, jokaisen, joka tunnustaa minut ihmisten edessä, minäkin tunnustan Isäni edessä, joka on taivaissa.

**36. Sillä te tarvitsette kestäväisyyttä, tehdäksenne Jumalan tahdon ja saadaksenne sen, mikä luvattu on.**

Luuk. 21:19 Hebr. 6:12 Jaak. 5:8

Luuk. 21:19 Kestäväisyydellänne te voitatte omaksenne elämän.

Hebr. 6:12 ettette kävisi veltoiksi, vaan että teistä tulisi niiden seuraajia, jotka uskon ja kärsivällisyyden kautta perivät sen, mikä luvattu on.

Jaak. 5:8 Olkaa tekin kärsivällisiä, vahvistakaa sydämenne, sillä Herran tulemus on lähellä.

**37. Sillä vähän, aivan vähän aikaa vielä, niin tulee hän, joka tuleva on, eikä viivyttele;**

Hab. 2:3-4

Hab. 2:3-4 Sillä näky odottaa vielä aikaansa, mutta se rientää määränsä päähän, eikä se petä. Jos se viipyy, odota sitä; sillä varmasti se toteutuu, eikä se myöhästy.

4. Katso, sen kansan sielu on kopea eikä ole suora; mutta vanhurskas on elävä uskostansa.

**38. mutta minun vanhurskaani on elävä uskosta, ja jos hän vetäytyy pois, ei minun sieluni mielisty häneen.**

Room. 1:17 Gal. 3:11

Room. 1:17 Sillä siinä Jumalan vanhurskaus ilmestyy uskosta uskoon, niinkuin kirjoitettu on: Vanhurskas on elävä uskosta.

Gal. 3:11 Ja selvää on, ettei kukaan tule vanhurskaaksi Jumalan edessä lain kautta, koska vanhurskas on elävä uskosta.

**39. Mutta me emme ole niitä, jotka vetäytyvät pois omaksi kadotukseksi, vaan niitä, jotka uskovat sielunsa pelastukseksi.**

## **11. Luku**

**1. Mutta usko on luja luottamus siihen, mitä toivotaan, ojentautuminen sen mukaan, mikä ei näy.**

Room. 8:38 1. Kor. 2:9 2. Kor. 5:7

Room. 8:38 Sillä minä olen varma siitä, ettei kuolema eikä elämä, ei enkelit eikä henkivallat, ei nykyiset eikä tulevaiset, ei voimat, 1 Kor. 2:9 vaan, niinkuin kirjoitettu on: mitä silmä ei ole nähnyt eikä korva kuullut, mikä ei ole ihmisen sydämeen noussut ja minkä Jumala on valmistanut niille, jotka häntä rakastavat.  
2 Kor. 5:7 sillä me vaellamme uskossa emmekä näkemisessä.

## **2. Sillä sen kautta saivat vanhat todistuksen.**

Siir luvut 44-49

## **3. Uskon kautta me ymmärrämme, että maailma on rakennettu Jumalan sanalla, niin että se, mikä nähdään, ei ole syntynyt näkyväisestä.**

1. Moos. 1:1-3 Ps. 33:6 Ps. 148:5 2. Piet. 3:5

1 Moos. 1:1-3

1. Ensimmäinen Mooseksen kirja Alussa loi Jumala taivaan ja maan.
2. Ja maa oli autio ja tyhjä, ja pimeys oli syvyyden päällä, ja Jumalan Henki liikkui vetten päällä.
3. Ja Jumala sanoi: Tulkoon valkeus. Ja valkeus tuli.

Ps. 33:6 Herran sanalla ovat taivaat tehdyt, ja kaikki niiden joukot hänen suunsa hengellä.

Ps. 148:5 Ylistäkööt ne Herran nimeä, sillä hän käski, ja ne tulivat luoduiksi.

2 Piet. 3:5 Sillä tietensä he eivät ole tietävinään, että taivaat ja samoin maa, vedestä ja veden kautta rakennettu, olivat ikivanhastaan olemassa Jumalan sanan voimasta

## **4. Uskon kautta uhraisi Aabel Jumalalle paremman uhrin kuin Kain, ja uskon kautta hän sai todistuksen, että hän oli vanhurskas, kun Jumala antoi todistuksen hänen uhrilahjoistaan; ja uskonsa kautta hän vielä kuoltuaankin puhuu.**

1. Moos. 4:4-5 Matt. 23:35

1 Moos. 4:4-5 ja myöskin Aabel toi uhrilahjan laumansa esikoisista, niiden rasvoista. Ja Herra katsoi Aabelin ja hänen uhrilahjansa puoleen;

5. mutta Kainin ja hänen uhrilahjansa puoleen hän ei katsonut. Silloin Kain vihastui kovin, ja hänen hahmonsä synkistyi.

Matt. 23:35 että teidän päällenne tulisi kaikki se vanhurskas veri, joka maan päällä on vuodatettu vanhurskaan Aabelin verestä Sakariaan,

Barakiaan pojan, vereen asti, jonka te tapoitte temppelin ja alttarin välillä.

**5. Uskon kautta otettiin Eenok pois, näkemättä kuolemaa, eikä häntä enää ollut, koska Jumala oli ottanut hänet pois. Sillä ennen poisottamistaan hän oli saanut todistuksen, että hän oli otollinen Jumalalle.**

1. Moos. 5:21-24

1 Moos. 5:21-24 Kun Hanok oli kuudenkymmenen viiden vuoden vanha, syntyi hänelle Metusalah.

22. Ja Hanok vaelsi Metusalahin syntymän jälkeen Jumalan yhteydessä kolmesataa vuotta, ja hänelle syntyi poikia ja tyttäriä.

23. Niin oli Hanokin koko elinaika kolmesataa kuusikymmentä viisi vuotta.

24. Ja kun Hanok oli vaeltanut Jumalan yhteydessä, ei häntä enää ollut, sillä Jumala oli ottanut hänet pois.

**6. Mutta ilman uskoa on mahdoton olla otollinen; sillä sen, joka Jumalan tykö tulee, täytyy uskoa, että Jumala on ja että hän palkitsee ne, jotka häntä etsivät.**

**7. Uskon kautta rakensi Nooa, saatuaan ilmoituksen siitä, mikä ei vielä näkynyt, pyhässä pelossa arkin perhekuntansa pelastukseksi; ja uskonsa kautta hän tuomitsi maailman, ja hänestä tuli sen vanhurskauden perillinen, joka uskosta tulee.**

1. Moos. 6:8-9 Room. 3:22

1 Moos. 6:8-9 Mutta Nooa sai armon Herran silmien edessä.

9. Tämä on kertomus Nooan suvusta. Nooa oli aikalaistensa keskuudessa hurskas ja nuhteeton mies ja vaelsi Jumalan yhteydessä.

Room. 3:22 se Jumalan vanhurskaus, joka uskon kautta Jeesukseen Kristukseen tulee kaikkiin ja kaikille, jotka uskovat; sillä ei ole yhtään erotusta.

**8. Uskon kautta oli Aabraham kuuliainen, kun hänet kutsuttiin lähtemään siihen maahan, jonka hän oli saava perinnöksi, ja hän lähti tietämättä, minne oli saapuva.**

1. Moos. 12:1,4

1 Moos. 12:1 Ja Herra sanoi Abramille: Lähde maastasi, suvustasi ja isäsi kodista siihen maahan, jonka minä sinulle osoitan.

1 Moos. 12:4 Niin Abram lähti, niinkuin Herra oli hänelle puhunut, ja Loot meni hänen kanssansa. Abram oli Harranista lähtiessään seitsemänkymmenen viiden vuoden vanha.

**9. Uskon kautta hän eli muukalaisena lupauksen maassa niinkuin vieraassa maassa, asuen teltoissa Iisakin ja Jaakobin kanssa, jotka olivat saman lupauksen perillisiä;**

**10. sillä hän odotti sitä kaupunkia, jolla on perustukset ja jonka rakentaja ja luoja on Jumala.**

Hebr. 12:22 Hebr. 13:14 Ilm. 21:2

Hebr. 12:22 vaan te olette käyneet Siionin vuoren tykö ja elävän Jumalan kaupungin, taivaallisen Jerusalemin tykö, ja kymmenien tuhansien enkelien tykö,

Hebr. 13:14 sillä ei meillä ole täällä pysyväistä kaupunkia, vaan tulevaista me etsimme.

Ilm. 21:2 Ja pyhän kaupungin, uuden Jerusalemin, minä näin laskeutuvan alas taivaasta Jumalan tyköä, valmistettuna niinkuin morsian, miehellensä kaunistettu.

**11. Uskon kautta sai Saarakin voimaa suvun perustamiseen, vieläpä yli-ikäisenä, koska hän piti luotettavana sen, joka oli antanut lupauksen.**

1. Moos. 17:19 1. Moos. 21:2 Room. 4:19

1 Moos. 17:19 Niin Jumala sanoi: Totisesti, sinun vaimosi Saara synnyttää sinulle pojan, ja sinun on pantava hänen nimekseen Iisak, ja minä teen liittoni hänen kanssaan iankaikkiseksi liitoksi hänen jälkeläisillensä.

1 Moos. 21:2 Ja Saara tuli raskaaksi ja synnytti Aabrahamille pojan hänen vanhoilla päivillään, juuri sinä aikana, jonka Jumala oli hänelle sanonut.

Room. 4:19 eikä hän heikontunut uskossansa, vaikka näki, että hänen ruumiinsa oli kuolettunut - sillä hän oli jo noin satavuotias - ja että Saaran kohtu oli kuolettunut;

**12. Sentähden syntyikin yhdestä miehestä, vieläpä kuolettuneesta, niin suuri paljous, kuin on tähtiä taivaalla ja kuin meren rannalla hiekkaa, epälukuisesti.**

1. Moos. 15:5

1 Moos. 15:5 Ja hän vei hänet ulos ja sanoi: Katso taivaalle ja lue tähdet, jos ne taidat lukea. Ja hän sanoi hänelle: Niin paljon on sinulla oleva jälkeläisiä.

**13. Uskossa nämä kaikki kuolivat eivätkä luvattua saavuttaneet, vaan kaukaa he olivat sen nähneet ja sitä tervehtineet ja**

## **tunnustaneet olevansa vieraita ja muukalaisia maan päällä.**

1. Moos. 23:4 1. Aik. 29:15 Ps. 39:13 Ps. 119:19

1 Moos. 23:4 Minä olen muukalainen ja vieras teidän keskuudessanne; antakaa minulle perintöhauta maassanne, haudatakseni ja kätkeäkseni siihen vainajani.

1 Aik. 29:15 Sillä me olemme muukalaisia ja vieraita sinun edessäsi, niinkuin kaikki meidän isämme; niinkuin varjo ovat meidän päivämme maan päällä eikä ole, mihin toivonsa panna.

Ps. 39:13 Kuule minun rukoukseni, Herra, ota korviisi minun huutoni. Älä ole kuuro minun kyöneleilleni; sillä minä olen muukalainen sinun tykönäsi, vieras, niinkuin kaikki minun isänikin.

Ps. 119:19 Minä olen muukalainen maan päällä; älä salaa minulta käskyjäsi.

**14. Sillä jotka näin puhuvat, ilmaisevat etsivänsä isänmaata.**

**15. Ja jos he olisivat tarkoittaneet sitä maata, josta olivat lähteneet, niin olisihan heillä ollut tilaisuus palata takaisin;**

**16. mutta nyt he pyrkivät parempaan, se on taivaalliseen. Sentähden Jumala ei heitä häpeä, vaan sallii kutsua itseään heidän Jumalaksensa; sillä hän on valmistanut heille kaupungin.**

2. Moos. 3:6 Hebr. 2:11

2 Moos. 3:6 Ja hän sanoi vielä: Minä olen sinun isäsi Jumala, Aabrahamin Jumala, Iisakin Jumala ja Jaakobin Jumala. Ja Mooses peitti kasvonsa, sillä hän pelkäsi katsoa Jumalaa.

Hebr. 2:11 Sillä sekä hän, joka pyhittää, että ne, jotka pyhitetään, ovat kaikki alkuisin yhdestä. Sentähden hän ei häpeä kutsua heitä veljiksi,

**17. Uskon kautta uhraasi Aabraham, koetukselle pantuna, Iisakin, uhraasi ainoan poikansa, hän, joka oli lupaukset vastaanottanut**

1. Moos. 22:1-2 Jaak. 2:21-22

1 Moos. 22:1-2 Näiden tapausten jälkeen Jumala koetteli Aabrahamia ja sanoi hänelle: Aabraham! Hän vastasi: Tässä olen.

2. Ja hän sanoi: Ota Iisak, ainokainen poikasi, jota rakastat, ja mene Moorian maahan ja uhraa hänet siellä polttouhriksi vuorella, jonka minä sinulle sanon.

Jaak. 2:21-22 Eikö Aabraham, meidän isämme, tullut vanhurskaaksi teoista, kun vei poikansa Iisakin uhrialttarille?

22. Sinä näet, että usko vaikutti hänen tekojensa mukana, ja teoista usko tuli täydelliseksi;

## **18. ja jolle oli sanottu: Iisakista sinä saat nimellesi jälkeläisen,**

1. Moos. 21:12 Room. 9:7

1 Moos. 27:27 Hän astui hänen luokseen ja suuteli häntä. Niin Iisak tunsi hänen vaatteidensa hajun ja siunasi hänet, sanoen: Katso, minun poikani tuoksu on kuin kedon tuoksu, jonka Herra on siunannut.

1 Moos. 27:39 Niin hänen isänsä Iisak vastasi ja sanoi hänelle: Katso, sinun asuinsijasi on oleva kaukana lihavasta maasta ja vailla taivaan kastetta ylhäältä.

## **19. sillä hän päätti, että Jumala on voimallinen kuolleistakin herättämään; ja sen vertauskuvana hän saikin hänet takaisin.**

## **20. Uskon kautta antoi Iisak Jaakobille ja Eesaulle siunauksen, joka koski tulevaisiaakin.**

1. Moos. 27:27,39

1 Moos. 27:27 Hän astui hänen luokseen ja suuteli häntä. Niin Iisak tunsi hänen vaatteidensa hajun ja siunasi hänet, sanoen: Katso, minun poikani tuoksu on kuin kedon tuoksu, jonka Herra on siunannut.

1 Moos. 27:39 Niin hänen isänsä Iisak vastasi ja sanoi hänelle: Katso, sinun asuinsijasi on oleva kaukana lihavasta maasta ja vailla taivaan kastetta ylhäältä.

## **21. Uskon kautta siunasi Jaakob kuollessaan kumpaisenkin Joosefin pojista ja rukoili sauvansa päähän nojaten.**

1. Moos. 47:31 1. Moos. 48:5,15 1. Moos. 48:16,20

1 Moos. 47:31 Hän sanoi: Vanno se minulle. Ja hän vannoi hänelle. Silloin Israel rukoili, kumartuneena vuoteensa päänalaista vasten.

1 Moos. 48:5 Kaksi poikaasi, jotka ovat sinulle syntyneet Egyptin maassa, ennenkuin minä tulin luoksesi Egyptiin, olkoot minun omani; Efraim ja Manasse olkoot minun omani niinkuin Ruuben ja Simeon.

1 Moos. 48:15 Ja hän siunasi Joosefin sanoen: Jumala, jonka kasvojen edessä minun isäni Aabraham ja Iisak ovat vaeltaneet, Jumala, joka on minua kainnut syntymästani hamaan tähän päivään asti,

1 Moos. 48:16 enkeli, joka on minut pelastanut kaikesta pahasta, siunatkoon näitä nuorukaisia; heitä mainittaessa mainittakoon minun nimeni ja minun isieni Aabrahamin ja Iisakin nimi, ja he lisääntyköt suuresti keskellä maata.

1 Moos. 48:20 Ja niin hän siunasi heidät sinä päivänä, sanoen: Sinun nimelläsi siunataan Israelissa, sanotaan: Jumala tehköön sinut Efraimin ja Manassen kaltaiseksi. Niin hän asetti Efraimin Manassen edelle.

## **22. Uskon kautta muistutti Joosef loppunsa lähetessä Israelin lasten lähdöstä ja antoi määräyksen luistansa.**

1. Moos. 50:24-25

1 Moos. 50:24-25

24. Niin Joosef sanoi veljilleen: Minä kuolen, mutta Jumala pitää huolen teistä ja johdattaa teidät tästä maasta siihen maahan, jonka hän valalla vannoen on luvannut Aabrahamille, Iisakille ja Jaakobille.

25. Ja Joosef vannotti Israelin poikia sanoen: Kun Jumala pitää huolen teistä, viekää silloin minun luuni täältä.

## **23. Uskon kautta pitivät Mooseksen vanhemmat häntä heti hänen syntymänsä jälkeen kätkössä kolme kuukautta, sillä he näkivät, että lapsi oli ihana; eivätkä he peljänneet kuninkaan käskyä.**

2. Moos. 2:2 Ap. t. 7:20-21

2 Moos. 2:2 Ja vaimo tuli raskaaksi ja synnytti pojan. Ja kun hän näki, että se oli ihana lapsi, salasi hän sitä kolme kuukautta.

Ap. t. 7:20-21 Siihen aikaan syntyi Mooses, ja hän oli Jumalalle otollinen. Häntä elätettiin kolme kuukautta isänsä kodissa.

21. Mutta kun hänet oli pantu heitteille, otti faraon tytär hänet ja kasvatti hänet pojaksensa.

## **24. Uskon kautta kieltäytyi Mooses suureksi tultuaan kantamasta faraon tyttären pojan nimeä.**

2. Moos. 2:10-12

2 Moos. 2:10-12 Mutta kun lapsi oli kasvanut, toi hän sen faraon tyttarelle, ja tämä otti sen pojaksensa ja antoi hänelle nimen Mooses, sillä hän sanoi: Minä olen vetänyt hänet ylös vedestä.

11. Ja tapahtui niihin aikoihin, kun Mooses oli kasvanut suureksi, että hän meni veljiensä luo ja näki heidän raskaan työnsä. Ja hän näki egyptiläisen miehen lyövän hebrealaista miestä, erästä hänen veljistään.

12. Silloin hän katseli ympärillensä joka taholle, ja kun hän näki, ettei ketään ollut läheisyydessä, löi hän egyptiläisen kuoliaaksi ja kätki hänet hiekkaan.

## **25. Hän otti mieluummin kärsiäkseen vaivaa yhdessä Jumalan kansan kanssa kuin saadakseen synnistä lyhytaikaista nautintoa,**

Ps. 84:11

Ps. 84:11 Sillä yksi päivä sinun esikartanoissasi on parempi kuin tuhat muualla; mieluummin minä olen vartijana Jumalani huoneen kynnyksellä, kuin asun jumalattomien majoissa.

**26. katsoen Kristuksen pilkan suuremmaksi rikkaudeksi kuin Egyptin aarteet; sillä hän käänsi katseensa palkintoa kohti.**

Ps. 69:10 Hebr. 13:13

Ps. 69:10 Sillä kiivaus sinun huoneesi puolesta on minut kuluttanut, ja niiden herjaukset, jotka sinua herjaavat, ovat sattuneet minuun.  
Hebr. 13:13 Niin menkäämme siis hänen tykönsä ulkopuolelle leirin, hänen pilkkaansa kantaen;

**27. Uskon kautta hän jätti Egyptin pelkäämättä kuninkaan vihaa; sillä koska hän ikäänkuin näki sen, joka on näkymätön, niin hän kesti.**

2. Moos. 2:15 2. Moos. 12:41 Joh. 20:29

2 Moos. 2:15 Ja kun farao sai kuulla tästä tapahtumasta, etsi hän Moosesta tappaakseen hänet. Mutta Mooses lähti faraota pakoon ja pysähtyi Midianin maahan ja istahti eräälle kaivolle.

2 Moos. 12:41 Kun ne neljäsataa kolmekymmentä vuotta olivat kuluneet, niin juuri sinä päivänä kaikki Herran joukot lähtivät Egyptin maasta.

Joh. 20:29 Jeesus sanoi hänelle: Sentähden, että minut näit, sinä uskot. Autuaat ne, jotka eivät näe ja kuitenkin uskovat!

**28. Uskon kautta hän pani toimeen pääsiäisenvieton ja verensivelyn, ettei esikoisten surmaaja koskisi heihin.**

2. Moos. 12:7-13

2 Moos. 12:7-13 Ja he ottakoot sen verta ja sivelkoot sillä molemmat pihtipielet ja ovenpäällisen niissä taloissa, joissa he sitä syövät.

8. Ja he syökööt lihan samana yönä; tulella paistettuna, happamattoman leivän ja katkerain yrttien kanssa he sen syökööt.

9. Älkää syökö siitä mitään raakana tai vedessä keitettynä, vaan tulella paistettuna päineen, jalkoineen ja sisälmyksineen.

10. Älkää jättäkö siitä mitään huomenaamuksi; mutta jos jotakin siitä jäisi huomenaamuksi, niin polttakaa se tulella.

11. Ja syökää se näin: kupeet vyötettyinä, kengät jalassanne ja sauva kädessänne; ja syökää se kiiruusti. Tämä on pääsiäinen Herran

kunniaksi.

12. Sillä minä kuljen sinä yönä kautta Egyptin maan ja surmaan kaikki esikoiset Egyptin maassa, sekä ihmiset että eläimet, ja panen toimeen rangaistustuomion, jonka minä olen langettanut kaikista Egyptin jumalista. Minä olen Herra.

13. Ja veri on oleva merkki, teille suojelukseksi, taloissa, joissa olette; sillä kun minä näen veren, niin minä menen teidän ohitsenne, eikä rangaistus ole tuhoava teitä, kun minä rankaisen Egyptin maata.

## **29. Uskon kautta he kulkivat poikki Punaisen meren ikäänkuin kuivalla maalla; jota yrittäessään egyptiläiset hukkuivat.**

2. Moos. 14:21-22 2. Moos. 14:27-28

2 Moos. 14:21-22 Ja Mooses ojensi kätensä meren yli. Niin Herra saattoi vahvalla itätuulella, joka puhalsi koko yön, meren väistymään ja muutti meren kuivaksi maaksi; ja vesi jakautui kahtia.

22. Ja israeliläiset kulkivat meren poikki kuivaa myöten, ja vesi oli heillä muurina sekä oikealla että vasemmalla puolella.

2 Moos. 14:27-28 Niin Mooses ojensi kätensä meren yli, ja aamun koittaessa meri palasi paikoilleensa, egyptiläisten paetessa sitä vastaan; ja Herra syöksi egyptiläiset keskelle merta.

28. Ja vedet palasivat ja peittivät sotavaunut ja ratsumiehet, koko faraon sotajoukon, joka oli seurannut heitä mereen; ei yksikään heistä pelastunut.

## **30. Uskon kautta kaatuivat Jerikon muurit, sittenkuin niiden ympäri oli kuljettu seitsemän päivää.**

Joos. 6:20

Joos. 6:20 Silloin kansa nosti sotahuudon ja pasunoihin puhallettiin. Kun kansa kuuli pasunan äänen, niin se nosti kovan sotahuudon; silloin kukistui muuri siihen paikkaansa, ja kansa ryntäsi ylös kaupunkiin, kukin suoraan eteensä. Niin he valloittivat kaupungin.

## **31. Uskon kautta pelastui portto Raahab joutumasta perikatoon yhdessä uppiniskaisten kanssa, kun oli, rauha mielessään, ottanut vakoojat luoksensa.**

Joos. 2:1-2 Joos. 6:23 Jaak. 2:25

Joos. 2:1-2 Niin Joosua, Nuunin poika, lähetti salaa Sittimistä kaksi vakoojaa, sanoen: Menkää, katselkaa maata ja Jerikoa. Ja he menivät ja tulivat Raahab nimisen porton taloon ja laskeutuivat siellä levolle.

2. Mutta Jerikon kuninkaalle kerrottiin näin: Katso, tänne on yöllä tullut miehiä israelilaisten joukosta vakoilemaan maata.

Joos. 6:23 Silloin ne nuoret miehet, jotka olivat olleet vakoilemassa, menivät ja toivat ulos Raahabin sekä hänen isänsä, äitinsä, veljensä ja kaikki hänen omaisensa; kaikki hänen sukulaisensa he toivat ulos ja jättivät heidät Israelin leirin ulkopuolelle.

Jaak. 2:25 Eikö samoin myös portto Raahab tullut vanhurskaaksi teosta, kun hän otti lähettiläät luokseen ja päästi heidät toista tietä pois?

### **32. Ja mitä minä vielä sanoisin? Sillä minulta loppuisi aika, jos kertoisin Gideonista, Baarakista, Simsonista, Jeftasta, Daavidista ja Samuelista ja profeetoista,**

Tuom. 4:6-24 Tuom. 6:11 Tuom. 11:1-40 Tuom. 13:1 1. Sam. 1:1 1. Sam. 16:1

Tuom. 4:6-24 Hän lähetti kutsumaan Baarakin, Abinoamin pojan, Naftalin Kedeksestä, ja hän sanoi hänelle: Näin käskää Herra, Israelin Jumala: Lähde ja mene Taaborin vuorelle ja ota mukaasi kymmentuhatta miestä naftalilaisia ja sebulonilaisia.

7. Ja minä tuon sinun luoksesi Kiisonin purolle Siiseran, Jaabinin sotapäällikön, sotavaunuineen ja laumoineen ja annan hänet sinun käsiisi.

8. Niin Baarak sanoi hänelle: Jos sinä lähdet minun kanssani, niin minäkin lähden; mutta jos sinä et lähde minun kanssani, niin en minäkään lähde.

9. Hän vastasi: Minä lähden sinun kanssasi; mutta kunnia siitä retkestä, jolle lähdet, ei tule sinulle, vaan Herra on myyvä Siiseran naisen käsiin. Niin Debora nousi ja lähti Baarakin kanssa Kedekseen.

10. Silloin Baarak kutsui Sebulonin ja Naftalin koolle Kedekseen; kymmentuhatta miestä seurasi häntä, ja Debora lähti hänen kanssaan.

11. Mutta keeniläinen Heber oli eronnut keeniläisistä, Hoobabin, Mooseksen apen, jälkeläisistä; ja hän oli teltaansa pystytellen tullut aina Saanaimin tammelle asti, joka on Kedeksen luona.

12. Kun Siiseralle ilmoitettiin, että Baarak, Abinoamin poika, oli noussut Taaborin vuorelle,

13. niin Siisera kutsui koolle kaikki sotavaununsa, yhdeksänsadat raudoitettut sotavaunut, ja kaiken väen, mikä hänellä oli, Haroset-Goojimista Kiisonin purolle.

14. Silloin Debora sanoi Baarakille: Nouse, sillä tämä on se päivä, jona Herra antaa Siiseran sinun käsiisi; onhan Herra lähtenyt sinun edelläsi. Niin Baarak laskeutui Taaborin vuorelta, ja kymmentuhatta miestä hänen jäljessään.

15. Ja Herra saattoi Baarakin miekan terän edessä hämminkiin Siiseran ja kaikki hänen sotavaununsa ja koko hänen joukkonsa; ja Siisera astui alas vaunuistaan ja pakeni jalkaisin.

16. Mutta Baarak ajoi takaa sotavaunuja ja sotajoukkoa Haroset-Goojimiin saakka. Ja koko Siiseran joukko kaatui miekan terään; ei ainoakaan pelastunut.

17. Mutta Siisera oli paennut jalkaisin Jaaelin, keeniläisen Heberin vaimon, teltalle; sillä Jaabinin, Haasorin kuninkaan, ja keeniläisen Heberin perheen välillä oli rauha.

18. Ja Jaael meni Siiseraa vastaan ja sanoi hänelle: Poikkea, herrani, poikkea minun luokseni, älä pelkää. Ja hän poikkesi hänen luoksensa teltaan, ja hän peitti hänet peitteellä.

19. Ja hän sanoi hänelle: Anna minulle vähän vettä juodakseni, sillä minun on jano. Niin hän avasi maitoleilin ja antoi hänen juoda ja

peitti hänet.

20. Ja hän sanoi hänelle: Asetu teltan ovelle; ja jos joku tulee ja kysyy sinulta ja sanoo: 'Onko täällä ketään?' niin vastaa: 'Ei ole'.

21. Mutta Jaael, Heberin vaimo, tempasi telttavaarnan, otti vasaran käteensä, hiipi hänen luoksensa ja löi vaarnan hänen ohimoonsa, niin että se tunkeutui aina maahan asti; hän oli näet väsymyksestä vaipunut sikeään uneen, ja hän kuoli.

22. Ja katso, silloin Baarak tuli ajaen Siiseraa takaa; ja Jaael meni häntä vastaan ja sanoi hänelle: Tule, minä näytän sinulle miehen, jota etsit. Ja hän tuli hänen luoksensa, ja katso, Siisera makasi kuolleena, vaarna ohimossaan.

23. Näin Jumala sinä päivänä nöyryytti Jaabinin, Kanaanin kuninkaan, israelilaisten edessä.

24. Ja israelilaisten käsi painoi yhä raskaammin Jaabinia, Kanaanin kuningasta, kunnes he tuhosivat Jaabinin, Kanaanin kuninkaan.

Tuom. 6:11 Ja Herran enkeli tuli ja istui Ofran tammen alle, joka oli abieserilaisen Jooaan oma, juuri kun tämän poika Gideon oli puimassa nisuja viinikuurnassa, korjatakse ne talteen midianilaisilta.

Tuom. 11:1-40 Gileadilainen Jefta oli sotaurho, mutta hän oli porton poika; Jeftan isä oli Gilead.

2. Mutta Gileadin vaimo synnytti hänelle poikia, ja kun tämän vaimon pojat kasvoivat suuriksi, niin he karkoittivat Jeftan ja sanoivat hänelle: Et sinä saa perintöosaa meidän isämme talossa, sillä sinä olet toisen naisen poika.

3. Niin Jefta lähti pakoon veljiänsä ja asettui Toobin maahan. Ja Jeftan luo kerääntyi tyhjäntoimittajia, ja ne retkeilivät yhdessä hänen kanssaan.

4. Jonkun ajan kuluttua ammonilaiset aloittivat sodan Israelia vastaan.

5. Kun nyt ammonilaiset aloittivat sodan Israelia vastaan, niin Gileadin vanhimmat lähtivät noutamaan Jeftaa Toobin maasta.

6. Ja he sanoivat Jeftalle: Tule ja rupea meidän päälliköksemme, sotiaksemme ammonilaisia vastaan.

7. Mutta Jefta vastasi Gileadin vanhimmille: Ettekö te vihanneet minua ja karkoittaneet minua isäni talosta? Minkätähden tulette minun luokseni nyt, kun teillä on hätä?

8. Gileadin vanhimmat sanoivat Jeftalle: Juuri sentähden olemme nyt tulleet jälleen sinun luoksesi; ja jos sinä tulet meidän kanssamme ja ryhdyt taistelemaan ammonilaisia vastaan, niin sinä olet oleva meidän, kaikkien Gileadin asukasten, päämies.

9. Jefta vastasi Gileadin vanhimmille: Jos te viette minut takaisin, taistelemaan ammonilaisia vastaan, ja Herra antaa heidät minun valtaani, niin minä rupean teidän päämieheksenne.

10. Silloin Gileadin vanhimmat sanoivat Jeftalle: Herra kuulee meidän välipuheemme; totisesti, me teemme kaiken, mitä sinä sanoit.

11. Niin Jefta lähti Gileadin vanhinten kanssa, ja kansa asetti hänet päämieheksensä ja päällikökseen. Ja Jefta lausui Herran edessä Mispassa kaiken, mitä oli puhunut.

12. Sitten Jefta lähetti ammonilaisten kuninkaan luo sanansaattajia sanomaan: Mitä sinulla on minun kanssani tekemistä, kun tulet minua vastaan, sotimaan minun maatani vastaan?

13. Niin ammonilaisten kuningas vastasi Jeftan sanansaattajille: Ottihan Israel tullessaan Egyptistä minun maani Arnonista Jabbokiin ja Jordaniin asti; anna se nyt hyvällä takaisin.

14. Jefta lähetti taas sanansaattajia ammonilaisten kuninkaan luo

15. ja käski sanoa hänelle: Näin sanoo Jefta: Ei Israel ole ottanut Mooabin maata eikä ammonilaisten maata.

16. Sillä tullessaan Egyptistä Israel kulki erämaan kautta Kaislamerelle saakka ja tuli Kaadekseen.

17. Ja Israel lähetti sanansaattajia Edomin kuninkaan luo sanomaan: 'Salli minun kulkea maasi läpi.' Mutta Edomin kuningas ei kuullut heitä. Ja he lähettivät sanan myöskin Mooabin kuninkaalle, mutta ei hänkään suostunut. Niin Israel asettui Kaadekseen.
18. Sitten he kulkivat erämaan kautta ja kiersivät Edomin maan ja Mooabin maan ja tulivat itäpuolelle Mooabin maata ja leiriytyivät Arnonin toiselle puolelle; he eivät tulleet Mooabin alueelle, sillä Arnon on Mooabin raja.
19. Silloin Israel lähetti sanansaattajia Siihonin, amorilaisten kuninkaan, Hesbonin kuninkaan, luo, ja Israel käski sanoa hänelle: 'Salli meidän kulkea maasi läpi määräpaikkaamme.'
20. Mutta Siihon ei uskonut Israelia, niin että olisi sallinut sen kulkea alueensa läpi, vaan Siihon kokosi kaiken väkensä, ja he leiriytyivät Jahaaseen, ja hän ryhtyi taisteluun Israelia vastaan.
21. Mutta Herra, Israelin Jumala, antoi Siihonin ja kaiken hänen väkensä Israelin käsiin, niin että nämä voittivat heidät. Ja Israel valloitti koko amorilaisten maan, niiden, jotka asuivat siinä maassa.
22. Ja he ottivat omakseen koko amorilaisten alueen Arnonista Jabbokiin asti ja erämaasta Jordaniin saakka.
23. Näin siis Herra, Israelin Jumala, karkoitti amorilaiset kansansa Israelin tieltä. Ja nyt sinä ottaisit omaksesi heidän maansa!
24. Eikö ole niin: minkä sinun jumalasi Kemos antaa sinun omaksesi, sen sinä otat omaksesi; ja kenen hyvänsä Herra, meidän Jumalamme, karkoittaa meidän tieltämme, sen maan me otamme omaksemme?
25. Vai oletko sinä parempi kuin Baalak, Sipporin poika, Mooabin kuningas? Rakensiko hän riitaa Israelin kanssa, tahi ryhtyikö hän sotaan heitä vastaan?
26. Israel on nyt asunut Hesbonissa ja sen tytärkaupungeissa, Aroerissa ja sen tytärkaupungeissa ja kaikissa Arnonin varrella olevissa kaupungeissa kolmesataa vuotta. Miksi te ette sen ajan kuluessa ole ottaneet niitä pois?
27. Minä en ole rikkonut sinua vastaan, mutta sinä teet pahasti minua kohtaan, kun ryhdyt sotimaan minua vastaan. Herra, joka on tuomari, tuomitkoon tänä päivänä israelilaisten ja ammonilaisten välillä.
28. Mutta ammonilaisten kuningas ei ottanut kuuloonsa, mitä Jefta lähetti hänelle sanomaan.
29. Silloin Herran henki tuli Jeftaan, ja hän kulki Gileadin ja Manassen läpi ja kulki edelleen Gileadin Mispeen, ja Gileadin Mispestä hän lähti ammonilaisia vastaan.
30. Ja Jefta teki lupauksen Herralle ja sanoi: Jos sinä annat ammonilaiset minun käsiini,
31. niin tulkoon kuka tulkoonkin minua vastaan taloni ovesta, kun minä voittajana palaan ammonilaisten luota, hän on oleva Herran, ja minä uhraan hänet polttouhriksi.
32. Sitten Jefta lähti ammonilaisia vastaan, sotimaan heitä vastaan, ja Herra antoi heidät hänen käsiinsä.
33. Ja hän tuotti heille hyvin suuren tappion, valloittaen maan Aroerista Minnitiin ja Aabel-Keramimiin asti, kaksikymmentä kaupunkia. Niin täytyi ammonilaisten nöyryä israelilaisten edessä.
34. Kun Jefta sitten tuli kotiinsa Mispaan, niin katso, hänen tyttärensä tuli ulos häntä vastaan vaskirumpua lyöden ja karkeloiden. Ja hän oli hänen ainoa lapsensa; paitsi tätä ei hänellä ollut poikaa eikä tytärtä.
35. Nähdessään hänet hän repäisi vaatteensa ja sanoi: Voi, tyttäreni, nyt sinä masennat minut maahan, nyt sinä syökset minut onnettomuuteen! Sillä minä avasin suuni Herralle enkä voi sanaani peruuttaa.
36. Niin hän vastasi hänelle: Isäni, jos sinä avasit suusi Herralle, niin tee minulle, niinkuin suusi on puhunut, koska Herra on antanut sinun

kostaa vihollisillesi, ammonilaisille.

37. Sitten hän sanoi isällensä: Myönnettäköön minulle kuitenkin tämä: jätä minut vapauteeni kahdeksi kuukaudeksi, että minä yhdessä ystävättärieni kanssa menen vuorille itkemään neitsyyttäni.

38. Niin hän sanoi: Mene! ja päästi hänet menemään kahdeksi kuukaudeksi. Ja hän meni ystävättäriineen ja itki neitsyyttänsä vuorilla.

39. Mutta kahden kuukauden kuluttua hän palasi isänsä luo, ja tämä pani hänessä täytäntöön lupauksensa, jonka oli tehnyt. Eikä hän miehestä tietänyt. Ja tuli tavaksi Israelissa,

40. että Israelin tyttäret joka vuosi menivät lauluin ylistämään gileadilaisen Jeftan tytärtä - neljän päivän ajaksi joka vuosi.

Tuom. 13:1 Kun israelilaiset taas tekivät sitä, mikä oli paha Herran silmissä, niin Herra antoi heidät filistealaisten käsiin neljäksikymmeneksi vuodeksi.

1 Sam. 1:1 Ensimmäinen Samuelin kirja Raamataim-Soofimissa, Efraimin vuoristossa, oli mies, nimeltä Elkana, Jerohamin poika, joka oli Elihun poika, joka Toohun poika, joka Suufin poika, efratilainen.

1 Sam. 16:1 Ja Herra sanoi Samuelille: Kuinka kauan sinä suret Saulia? Minähän olen hyljännyt hänet, niin ettei hän enää saa olla Israelin kuninkaana. Täytä sarvesi öljyllä ja mene; minä lähetän sinut beetlehemiläisen Iisain luo, sillä hänen pojistansa minä olen katsonut itselleni kuninkaan.

### **33. jotka uskon kautta kukistivat valtakuntia, pitivät vanhurskautta voimassa, saivat kokea lupauksien toteutumista, tukkivat jalopeurain kidat,**

Tuom. 14:5-6 1. Sam. 17:34-35 2. Sam. 7:12-13 2. Sam. 8:1 2. Sam. 10:19 Dan. 6:22-23

Tuom. 14:5-6 Niin Simson meni isänsä ja äitinsä kanssa alas Timnaan. Mutta kun he saapuivat Timnan viinitarhoille, niin katso, nuori leijona tuli kiljuen häntä vastaan.

6. Silloin Herran henki tuli häneen, niin että hän repäisi sen, niinkuin olisi reväissyt vohlan, sulin käsin. Eikä hän ilmoittanut isälleen eikä äidilleen, mitä oli tehnyt.

1 Sam. 17:34-35 Mutta Daavid sanoi Saulille: Palvelijasi on ollut kaitsemassa isänsä lampaita. Jos leijona tai karhu tuli ja vei lampaan laumasta,

35. niin minä hyökkäsin sen jälkeen, löin sen maahan ja tempasin saaliin sen suusta; ja jos se karkasi minua vastaan, niin minä tartuin sen partaan, löin sen maahan ja tapoin sen.

2 Sam. 7:12-13 Kun sinun päiväsi ovat päättyneet ja sinä lepäät isiesi tykönä, korotan minä sinun seuraajaksesi jälkeläisesi, joka lähtee sinun ruumiistasi; ja minä vahvistan hänen kuninkuutensa.

13. Hän on rakentava huoneen minun nimelleni, ja minä vahvistan hänen valtaistuimensa ikuisiksi ajoiksi.

2 Sam. 8:1 Sen jälkeen Daavid voitti filistealaiset ja nöyryytti heidät; ja Daavid otti vallan ohjat filistealaisten käsistä.

2 Sam. 10:19 Kun kaikki Hadareserin alaiset kuninkaat näkivät, että Israel oli voittanut heidät, tekivät he Israelin kanssa rauhan ja palvelivat heitä. Sitten aramilaiset eivät enää uskaltaneet auttaa ammonilaisia.

Dan. 6:22-23 Minun Jumalani on lähettänyt enkelinsä ja sulkenut jalopeurain kidat, niin etteivät ne ole minua vahingoittaneet, sillä minut on havaittu nuhteettomaksi hänen edessänsä, enkä minä ole sinuakaan vastaan, kuningas, rikosta tehnyt.

23. Silloin kuningas ihastui suuresti ja käski ottaa Danielin ylös luolasta. Ja kun Daniel oli otettu ylös luolasta, ei hänessä havaittu mitään vammaa; sillä hän oli turvannut Jumalaansa.

### **34. sammuttivat tulen voiman, pääsivät miekanteriä pakoon, voimistuivat heikkoudesta, tulivat väkeviksi sodassa, ajoivat pakoon muukalaisten sotajoukot.**

Tuom. 7:21 Tuom. 15:15 Tuom. 16:28 1. Sam. 18:11 Jes. 37:15 Jes. 37:36-37 Jes. 38:1 Dan. 3:27

Tuom. 7:21 Ja he seisoivat kukin paikallaan leirin ympärillä. Mutta leirissä kaikki juoksivat sekaisin, kirkuivat ja pakenivat.

Tuom. 15:15 Ja hän huomasi tuoreen aasinleukaluun, ojensi kätensä, otti sen ja löi sillä kuoliaaksi tuhat miestä.

Tuom. 16:28 Silloin Simson huusi Herraa ja sanoi: Herra, Herra, muista minua ja vahvista minua ainoastaan tämä kerta, oi Jumala, niin että saisin filistealaisille yhdellä kertaa kostetuksi molemmat silmäni!

1 Sam. 18:11 Niin Saul heitti keihään ja ajatteli: Minä keihästään Daavidin seinään. Mutta Daavid väisti häntä kaksi kertaa.

Jes. 37:15 Ja Hiskia rukoili Herraa ja sanoi:

Jes. 37:36-37 Niin Herran enkeli lähti ja löi Assurin leirissä sata kahdeksankymmentä viisi tuhatta miestä, ja kun noustiin aamulla varhain, niin katso, he olivat kaikki kuolleina ruumiina.

37. Silloin Sanherib, Assurin kuningas, lähti liikkeelle ja meni pois; hän palasi maahansa ja jäi Niiniveen.

Jes. 38:1 Niihin aikoihin sairastui Hiskia ja oli kuolemaisillaan; ja profeetta Jesaja, Aamoksen poika, tuli hänen tykönsä ja sanoi hänelle: Näin sanoo Herra: Toimita talosi; sillä sinä kuolet etkä enää parane.

Dan. 3:27 Satraapit, maaherrat, käskynhaltijat ja kuninkaan hallitusmiehet kokoontuivat ja näkivät, ettei tuli ollut voinut mitään näiden miesten ruumiille, etteivät heidän päänsä hiukset olleet kärventyneet eivätkä heidän vaatteensa vioittuneet; eikä heissä tuntunut tulen käryä.

### **35. On ollut vaimoja, jotka ylösnousemuksen kautta ovat saaneet kuolleensa takaisin. Toiset ovat antaneet kiduttaa itseään eivätkä ole ottaneet vastaan vapautusta, että saisivat paremman ylösnousemuksen;**

1. Kun. 17:17-23 2. Kun. 4:36

1 Kun. 17:17-23 Sen jälkeen vaimon, talon emännän, poika sairastui; ja hänen tautinsa kävi hyvin kovaksi, niin ettei hänessä enää ollut henkeä.

18. Silloin vaimo sanoi Elialle: Mitä minulla on tekemistä sinun kanssasi, Jumalan mies? Sinä olet tullut minun luokseni saattamaan

minun pahat tekoni muistoon ja tuottamaan kuoleman minun pojalleni.

19. Mutta hän sanoi hänelle: Anna poikasi minulle. Ja hän otti tämän hänen sylistään ja vei hänet yliskammioon, jossa asui, ja pani hänet vuoteellensa.

20. Ja hän huusi Herraa ja sanoi: Herra, minun Jumalani, oletko tehnyt niin pahoin tätä leskeä kohtaan, jonka vieraana minä olen, että olet surmannut hänen poikansa?

21. Sitten hän ojentautui pojan yli kolme kertaa, huusi Herraa ja sanoi: Herra, minun Jumalani, anna tämän pojan sielun tulla häneen takaisin.

22. Ja Herra kuuli Eliaa, ja pojan sielu tuli häneen takaisin, ja hän virkosi henkiin.

23. Ja Elia otti pojan ja toi hänet yliskammioista alas huoneeseen ja antoi hänet hänen äidillensä. Ja Elia sanoi: Katso, poikasi elää.

2 Kun. 4:36 Hän kutsui Geehasin ja sanoi: Kutsu se suunemilainen vaimo. Niin hän kutsui vaimon, ja tämä tuli hänen luokseen. Hän sanoi: Ota poikasi.

### **36. toiset taas ovat saaneet kokea pilkkaa ja ruoskimista, vieläpä kahleita ja vankeutta;**

Jer. 20:2

Jer. 20:2 Ja Pashur löi profeetta Jeremiaa ja pani hänet jalkapuuhan, joka oli Herran huoneeseen kuuluvassa Benjaminin yläportissa.

### **37. heitä on kivitetty, kiusattu, rikki sahattu, miekalla surmattu; he ovat kierrelleet ympäri lampaannahoissa ja vuohennahoissa, puutteenalaisina, ahdistettuina, pahoinpideltyinä -**

1. Kun. 21:13 2. Kun. 1:8 2. Aik. 24:21

1 Kun. 21:13 Ja kaksi kelvotonta miestä tuli ja istui häntä vastapäätä. Ja ne kelvottomat miehet todistivat Naabotista kansan edessä sanoen: Naabot on kironnut Jumalaa ja kuningasta. Silloin he veivät hänet kaupungin ulkopuolelle ja kivittivät hänet kuoliaaksi.

2 Kun. 1:8 He vastasivat hänelle: Hänellä oli yllään karvanahka ja nahkavyö vyötäisillä. Silloin hän sanoi: Se oli tisbeläinen Elia.

2 Aik. 24:21 Mutta he tekivät salaliiton häntä vastaan ja kivittivät hänet kuoliaaksi kuninkaan käskystä Herran temppelein esipihalla.

### **38. he, jotka olivat liian hyviä tälle maailmalle -; he ovat harhailleet erämaissa ja vuorilla ja luolissa ja maakuopissa.**

1. Kun. 18:4 1. Kun. 19:9 1Makk 2:27,28 2Makk 5:27

1 Kun. 18:4 niinpä Obadja oli silloin, kun Iisebel hävitti Herran profeetat, ottanut sata profeettaa ja piilottanut heidät luolaan,

viisikymmentä kerrallaan, ja elättänyt heitä leivällä ja vedellä.

1 Kun. 19:9 Siellä hän meni luolaan ja oli siinä yötä. Ja katso, Herran sana tuli hänelle: hän kysyi häneltä: Mitä sinä täällä teet, Elia?  
1Makk 2:27,28 Ja Mattatias huusi kaupungissa suurella äänellä sanoen: "Jokainen, joka kiivailee lain puolesta ja tahtoo pitää liiton voimassa, lähteköön ja seuratkoon minua."

28. Sitten hän ja hänen poikansa pakenivat vuorille ja jättivät kaupunkiin kaiken omaisuutensa.

2Makk 5:27 Mutta Juudas Makkabilainen vetäytyi kymmenkunnan muuan kanssa vuoristoon, missä hän seuralaisineen eli metsän eläinten tavoin. He käyttivät ravinnoksensa ainoastaan yrtejä, etteivät saastuttaisi itseänsä niinkuin muut.

**39. Ja vaikka nämä kaikki uskon kautta olivat todistuksen saaneet, eivät he kuitenkaan saavuttaneet sitä, mikä oli luvattu;**

**40. sillä Jumala oli varannut meitä varten jotakin parempaa, etteivät he ilman meitä pääsisi täydellisyyteen.**

## 12. Luku

**1. Sentähden, kun meillä on näin suuri pilvi todistajia ympärillämme, pankkaamme mekin pois kaikki, mikä meitä painaa, ja synti, joka niin helposti meidät kietoo, ja juoskaamme kestävinä edessämme olevassa kilvoituksessa,**

1. Kor. 9:24 Fil. 3:13-14 1. Piet. 2:1

1 Kor. 9:24 Ettekö tiedä, että jotka kilparadalla juoksevat, ne tosin kaikki juoksevat, mutta yksi saa voittopalkinnon? Juoskaa niinkuin hän, että sen saavuttaisitte.

Fil. 3:13-14 Veljet, minä en vielä katso sitä voittaneeni; mutta yhden minä teen: unhottaen sen, mikä on takana, ja kurottautuen sitä kohti, mikä on edessäpäin,

14. minä riennän kohti päämäärää, voittopalkintoa, johon Jumala on minut taivaallisella kutsumisella kutsunut Kristuksessa Jeesuksessa.

1 Piet. 2:1 Pankkaa siis pois kaikki pahuus ja kaikki vilppi ja ulkokultaisuus ja kateus ja kaikki panettelu,

**2. silmät luotuina uskon alkajaan ja täyttäjään, Jeesukseen, joka hänelle tarjona olevan ilon sijasta kärsi ristin, häpeästä välittämättä, ja istui Jumalan valtaistuimen oikealle puolelle.**

Luuk. 24:26,46 Ap. t. 3:15 Ap. t. 5:30-31 Hebr. 1:3 Hebr. 2:10

Luuk. 24:26 Eikö Kristuksen pitänyt tätä kärsimän ja sitten menemän kirkkauteensa?

Luuk. 24:46 Ja hän sanoi heille: Niin on kirjoitettu, että Kristus oli kärsivä ja kolmantena päivänä nouseva kuolleista,

Ap. t. 3:15 mutta elämän ruhtinaan te tapoitte; hänet Jumala on herättänyt kuolleista, ja me olemme sen todistajat.

Ap. t. 5:30-31 Meidän isiemme Jumala on herättänyt Jeesuksen, jonka te ripustitte puuhun ja surmasitte.

31. Hänet on Jumala oikealla kädellensä korottanut Päämieheksi ja Vapahtajaksi, antamaan Israelille parannusta ja syntien anteeksiantamusta.

Hebr. 1:3 ja joka, ollen hänen kirkkautensa säteily ja hänen olemuksensa kuva ja kantaen kaikki voimansa sanalla, on, toimitettuaan puhdistuksen synneistä, istunut Majesteetin oikealle puolelle korkeuksissa,

Hebr. 2:10 Sillä hänen, jonka tähden kaikki on ja jonka kautta kaikki on, sopi, saattaessaan paljon lapsia kirkkauteen, kärsimysten kautta tehdä heidän pelastuksensa päämies täydelliseksi.

### **3. Ajatelkaa häntä, joka syntisiltä on saanut kärsiä sellaista vastustusta itseänsä kohtaan, ettette väsyisi ja menettäisi toivoanne.**

Luuk. 2:34

Luuk. 2:34 Ja Simeon siunasi heitä ja sanoi Marialle, hänen äidilleen: Katso, tämä on pantu lankeemukseksi ja nousemukseksi monelle Israelissa ja merkiksi, jota vastaan sanotaan

**4. Ette vielä ole verille asti tehneet vastarintaa, taistellessanne syntiä vastaan,**

**5. ja te olette unhottaneet kehoituksen, joka puhuu teille niinkuin lapsille: Poikani, älä pidä halpana Herran kuritusta, äläkä menetä toivoasi, kun hän sinua nuhtelee;**

Job 5:17 Sananl. 3:11-12 Ilm. 3:19

Job 5:17 Katso, autuas se ihminen, jota Jumala rankaisee! Älä siis pidä halpana Kaikkivaltiaan kuritusta.

Sananl. 3:11-12 Poikani, älä pidä Herran kuritusta halpana äläkä kyllästy hänen rangaistukseensa;

12. sillä jota Herra rakastaa, sitä hän rankaisee, niinkuin isä poikaa, joka hänelle rakas on.

Ilm. 3:19 Kaikkia niitä, joita minä pidän rakkaina, minä nuhtelen ja kuritan; ahkeroitse siis ja tee parannus.

**6. sillä jota Herra rakastaa, sitä hän kurittaa; ja hän ruoskii jokaista lasta, jonka hän ottaa huomaansa.**

**7. Kuritukseksenne te kärsitte; Jumala kohtelee teitä niinkuin lapsia. Sillä mikä on se lapsi, jota isä ei kurita?**

**8. Mutta jos te olette ilman kuritusta, josta kaikki ovat osallisiksi tulleet, silloinhan te olette äpäriä ettekä lapsia.**

**9. Ja vielä: meillä oli ruumiilliset isämme kurittajina, ja heitä me kavahdimme; emmekö paljokaan enemmän olisi alamaiset henkien Isälle, että eläisimme?**

4. Moos. 16:22 Jes. 57:16

4 Moos. 16:22 Mutta he lankesivat kasvoillensa ja sanoivat: Oi Jumala, sinä Jumala, jonka vallassa on kaiken lihan henki: jos yksi mies rikkoo, vihastutko silloin koko seurakuntaan?

Jes. 57:16 Sillä en minä iankaiken riitele enkä vihastu ainiaaksi; muutoin henki näänntyisi minun kasvojeni edessä, ne sielut, jotka minä tehnyt olen.

**10. Sillä nuo kurittivat meitä vain muutamia päiviä varten, oman ymmärryksensä mukaan, mutta tämä kurittaa meitä tosi parhaaksemme, että me pääsisimme osallisiksi hänen pyhydestään.**

**11. Mikään kuritus ei tosin sillä kertaa näytä olevan iloksi, vaan murheeksi, mutta jälkeinpäin se antaa vanhurskauden rauhanhedelmän niille, jotka sen kautta ovat harjoitetut.**

**12. Sentähden: Ojentakaa hervonneet kätenne ja rauenneet polvenne;**

Jes. 35:3

Jes. 35:3 Vahvistakaa hervonneet kädet, voimistakaa horjuvat polvet.

**13. ja: tehkää polut suoriksi jaloillenne, ettei ontuvan jalka nyrjähtäisi, vaan ennemmin parantuisi.**

Sananl. 4:26

Sananl. 4:26 Tasoita polku jaloillesi, ja kaikki sinun tiesi olkoot vakaat.

**14. Pyrkikää rauhaan kaikkien kanssa ja pyhitykseen, sillä ilman sitä ei kukaan ole näkevä Herraa;**

Ps. 34:15 Matt. 5:8-9 Room. 12:18 2. Tim. 2:22

Ps. 34:15 vältä pahaa ja tee hyvää, etsi rauhaa ja pyri siihen.

Matt. 5:8-9 Autuaita ovat puhdassydämiset, sillä he saavat nähdä Jumalan.

9. Autuaita ovat rauhantekijät, sillä heidät pitää Jumalan lapsiksi kutsuttaman.

Room. 12:18 Jos mahdollista on ja mikäli teistä riippuu, eläkää rauhassa kaikkien ihmisten kanssa.

2 Tim. 2:22 Pakene nuoruuden himoja, harrasta vanhurskautta, uskoa, rakkautta, rauhaa niiden kanssa, jotka huutavat avuksensa Herraa puhtaasta sydäimestä.

**15. ja pitäkää huoli siitä, ettei kukaan jää osattomaksi Jumalan armosta, ettei mikään katkeruuden juuri pääse kasvamaan ja tekemään häiriötä, ja monet sen kautta tule saastutetuiksi,**

5. Moos. 29:18 2. Kor. 1:6 Hebr. 3:12

5 Moos. 29:18 Älköön siis teidän joukossanne olko ainoatakaan miestä tai naista, sukua tai sukukuntaa, jonka sydän tänä päivänä kääntyisi pois Herrasta, meidän Jumalastamme, mennäkseen palvelemaan niiden kansojen jumalia; älköön teidän keskuudessanne olko juurta, josta kasvaa koiruohoa ja marunaa,

2 Kor. 1:6 Mutta jos olemme ahdistuksessa, niin tapahtuu se teille lohdutukseksi ja pelastukseksi; jos taas saamme lohdutusta, niin tapahtuu sekin teille lohdutukseksi, ja se vaikuttaa, että te kestätte samat kärsimykset, joita mekin kärsimme; ja toivomme teistä on vahva, Hebr. 3:12 Katsokaa, veljet, ettei vain kenelläkään teistä ole paha, epäuskoinen sydän, niin että hän luopuu elävästä Jumalasta,

**16. ja ettei kukaan olisi haureellinen tahi epäpyhä niinkuin Eesau, joka yhdestä ateriasta myi esikoisuutensa.**

1. Moos. 25:33 Ef. 5:3 Kol. 3:5

1 Moos. 25:33 Jaakob sanoi: Vanno minulle ensin. Ja hän vannoi hänelle ja myi esikoisuutensa Jaakobille.

Ef. 5:3 Mutta haureutta ja minkäänlaista saastaisuutta tai ahneutta älköön edes mainittako teidän keskuudessanne - niinkuin pyhien sopii - Kol. 3:5 Kuolettakaa siis maalliset jäsenenne: haureus, saastaisuus, kiihko, paha himo ja ahneus, joka on epäjumalanpalvelusta,

**17. Sillä te tiedätte, että hänet sittemminkin, kun hän tahtoi päästä siunausta perimään, hyljättiin; sillä hän ei löytänyt tilaa peruutukselle, vaikka hän kyynelin sitä pyysi.**

1. Moos. 27:34

1 Moos. 27:34 Kun Eesau kuuli isänsä sanat, puhkesi hän valittamaan äänekkäästi ja haikeasti ja sanoi isälleen: Siunaa minutkin, isäni!

**18. Sillä te ette ole käyneet sen vuoren tykö, jota voidaan käsin koskea ja joka tullessa palaa, ettekä synkeyden, ette pimeyden, ette myrskyn,**

2. Moos. 19:12 5. Moos. 5:22

2 Moos. 19:12 Ja merkitse raja kansalle yltympäri ja sano: 'Varokaa nousemasta vuorelle tahi koskettamasta sen juureen. Jokainen, joka vuoreen koskee, rangaistakoon kuolemalla.

5 Moos. 5:22 Nämä sanat Herra puhui koko teidän seurakunnallenne vuorelta, tulen ja synkkien pilvien keskeltä, suurella äänellä, eikä siihen enempää lisännyt. Ja hän kirjoitti ne kahteen kivitaluun ja antoi ne minulle.

**19. ette pasunan kaiun ettekä äänen tykö, joka puhui niin, että ne, jotka sen kuulivat, pysyivät, ettei heille enää puhuttaisi;**

2. Moos. 20:18 5. Moos. 18:16

2 Moos. 20:18 Ja kaikki kansa havaitsi jylinän, tulen leimaukset, pasunan äänen ja vuoren suitsuamisen; ja kun he sen havaitsivat, vapisivat he ja pysyivät taampana.

5 Moos. 18:16 On tapahtuva aivan niin, kuin sinä Herralta, sinun Jumalaltasi, anoit Hoorebilla, silloin kun seurakunta oli koolla ja sanoit: 'Älköön minun enää suotako kuulla Herran, minun Jumalani, ääntä älköönkä nähdä tätä suurta tulta, etten kuolisi.'

**20. sillä he eivät voineet kestää tätä käskyä: Koskettakoon vuorta vaikka eläinkin, se kivitettäköön;**

2. Moos. 19:13

2 Moos. 19:13 Älköön kenenkään käsi häneen koskeko, vaan hänet kivitettäköön tahi ammuttakoon kuoliaaksi. Olipa eläin tai ihminen, ei se saa jäädä eloon.' Vasta kun pitkä torven puhallus kuuluu, he nouskoot vuorelle.

**21. ja niin hirmuinen oli se näky, että Mooses sanoi: Minä olen peljästynyt ja vapisen;**

**22. vaan te olette käyneet Siionin vuoren tykö ja elävän Jumalan kaupungin, taivaallisen Jerusalemin tykö, ja kymmenien tuhansien enkelien tykö,**

Jes. 2:2 Dan. 7:10 Gal. 4:26 Ilm. 3:12 Ilm. 21:2,10

Jes. 2:2 Aikojen lopussa on Herran temppelin vuori seisova vahvana, ylimmäisenä vuorista, kukkuloista korkeimpana, ja kaikki pakanakansat virtaavat sinne.

Dan. 7:10 Tulivirta vuoti, se kävi ulos hänestä; tuhannen tuhatta palveli häntä, ja kymmenen tuhatta kertaa kymmenen tuhatta seisoi hänen edessänsä. Oikeus istui tuomiolle, ja kirjat avattiin.

Gal. 4:26 Mutta se Jerusalem, joka ylhäällä on, on vapaa, ja se on meidän äitimme.

Ilm. 3:12 Joka voittaa, sen minä teen pylvääksi Jumalani temppeliin, eikä hän koskaan enää lähde sieltä ulos, ja minä kirjoitan häneen

Jumalani nimen ja Jumalani kaupungin nimen, sen uuden Jerusalemin, joka laskeutuu alas taivaasta minun Jumalani tyköä, ja oman uuden nimeni.

Ilm. 21:2 Ja pyhän kaupungin, uuden Jerusalemin, minä näin laskeutuvan alas taivaasta Jumalan tyköä, valmistettuna niinkuin morsian, miehellensä kaunistettu.

Ilm. 21:10 Ja hän vei minut hengessä suurelle ja korkealle vuorelle ja näytti minulle pyhän kaupungin, Jerusalemin, joka laskeutui alas taivaasta Jumalan tyköä,

### **23. taivaissa kirjoitettujen esikoisten juhlejoukon ja seurakunnan tykö, ja tuomarin tykö, joka on kaikkien Jumala, ja täydellisiksi tulleitten vanhurskasten henkien tykö,**

1. Moos. 18:25 Luuk. 10:20

1 Moos. 18:25 Pois se, että sinä näin tekisit: surmaisit vanhurskaan yhdessä jumalattoman kanssa, niin että vanhurskaan kävisi samoin kuin jumalattoman! Pois se sinusta! Eikö kaiken maan tuomari tekisi oikeutta?

Luuk. 10:20 Älkää kuitenkaan siitä iloitko, että henget ovat teille alamaiset, vaan iloitkaa siitä, että teidän nimenne ovat kirjoitettuina taivaissa.

### **24. ja uuden liiton välimiehen, Jeesuksen, tykö, ja vihmontaveren tykö, joka puhuu parempaa kuin Aabelin veri.**

1. Moos. 4:10 2. Moos. 24:8 1. Tim. 2:5 Hebr. 8:6 Hebr. 9:15 Hebr. 10:22 Hebr. 11:4 1. Piet. 1:2

1 Moos. 4:10 Ja hän sanoi: Mitä olet tehnyt? Kuule, veljesi veri huutaa minulle maasta.

2 Moos. 24:8 Niin Mooses otti veren ja vihmoi sitä kansan päälle ja sanoi: Katso, tämä on sen liiton veri, jonka Herra on tehnyt teidän kanssanne kaikkien näiden sanojen perusteella.

1 Tim. 2:5 Sillä yksi on Jumala, yksi myös välimies Jumalan ja ihmisten välillä, ihminen Kristus Jeesus,

Hebr. 8:6 Mutta tämä taas on saanut niin paljoa jalomman viran, kuin hän on myös paremman liiton välimies, liiton, joka on paremmille lupauksille perustettu.

Hebr. 9:15 Ja sentähden hän on uuden liiton välimies, että, koska hänen kuolemansa on tapahtunut lunastukseksi ensimmäisen liiton aikuisista rikkomuksista, ne, jotka ovat kutsutut, saisivat luvatus iankaikkisen perinnön.

Hebr. 10:22 niin käykäämme esiin totisella sydämellä, täydessä uskon varmuudessa, sydän vihmottuna puhtaaksi pahasta omastatunnosta ja ruumis puhtaalla vedellä pestynä;

Hebr. 11:4 Uskon kautta uhrasi Aabel Jumalalle paremman uhrin kuin Kain, ja uskon kautta hän sai todistuksen, että hän oli vanhurskas, kun Jumala antoi todistuksen hänen uhrilahjoistaan; ja uskonsa kautta hän vielä kuoltuaankin puhuu.

1 Piet. 1:2 ja jotka Isän Jumalan edeltätietämisen mukaan ovat Hengen pyhittämisen kautta valitut Jeesuksen Kristuksen kuuliaisuuteen ja hänen verellensä vihmottaviksi. Lisääntyköön teille armo ja rauha.

**25. Katsokaa, ettette torju luotanne häntä, joka puhuu; sillä jos nuo, jotka torjuivat luotaan hänet, joka ilmoitti Jumalan tahdon maan päällä, eivät voineet päästä pakoon, niin paljoa vähemmän me, jos käännyimme pois hänestä, joka ilmoittaa sen taivaista.**

Hebr. 2:3

Hebr. 2:3 kuinka me voimme päästä pakoon, jos emme välitä tuosta niin suuresta pelastuksesta, jonka Herra alkuaan julisti ja joka niiden vahvistamana, jotka olivat sen kuulleet, saatettiin meille,

**26. Silloin hänen äänensä järkytti maata, mutta nyt hän on luvannut sanoen: Vielä kerran minä liikutan maan, jopa taivaankin.**

Hagg. 2:6-7

Hagg. 2:6-7 Sillä näin sanoo Herra Sebaot: Vielä vähän aikaa, ja minä liikutan taivaat ja maan, meren ja kuivan.

7. Ja minä liikutan kaikki pakanakansat, ja kaikkien pakanakansojen kalleudet tulevat, ja minä täytän tämän temppelein kunnialla, sanoo Herra Sebaot.

**27. Mutta tuo vielä kerran osoittaa, että ne, mitkä järkkyvät, koska ovat luotuja, tulevat muuttumaan, että ne, jotka eivät järky, pysyisivät.**

Ps. 102:27 Matt. 24:35 2. Piet. 3:10

Ps. 102:27 Ne katoavat, mutta sinä pysyt, ne vanhenevat kaikki kuin vaate; sinä muutat ne, niinkuin vaatteet muutetaan, ja ne muuttuvat.

Matt. 24:35 Taivas ja maa katoavat, mutta minun sanani eivät koskaan katoa.

2 Piet. 3:10 Mutta Herran päivä on tuleva niinkuin varas, ja silloin taivaat katoavat pauhinalla, ja alkuaineet kuumuudesta hajoavat, ja maa ja kaikki, mitä siihen on tehty, palavat.

**28. Sentähden, koska me saamme valtakunnan, joka ei järky, olkaamme kiitolliset ja siten palvelkaamme Jumalaa, hänelle mielihyväksi, pyhällä arkuudella ja pelolla;**

Fil. 2:12

Fil. 2:12 Siis, rakkaani, samoin kuin aina olette olleet kuuliaisat, niin ahkeroikaa, ei ainoastaan niinkuin silloin, kun minä olin teidän tykönänne, vaan paljoa enemmän nyt, kun olen poissa, pelolla ja vavistuksella, että pelastuisitte;

## **29. sillä meidän Jumalamme on kuluttavainen tuli.**

5. Moos. 4:24 5. Moos. 9:3 Jes. 30:27

5 Moos. 4:24 Sillä Herra, sinun Jumalasi, on kuluttava tuli, kiivas Jumala.

5 Moos. 9:3 Niin tiedä nyt, että Herra, sinun Jumalasi, käy sinun edelläsi niinkuin kuluttava tuli; hän hävittää heidät ja nöyryyttää heidät sinun edessäsi, ja sinä karkoitat heidät ja hukutat heidät nopeasti, niinkuin Herra on sinulle puhunut.

Jes. 30:27 Katso, Herran nimi tulee kaukaa, hänen vihansa leimuaa, ja sankka savu tupruaa; hänen huulensa ovat täynnä hirmuisuutta, ja hänen kielensä on kuin kuluttava tuli.

## **13. Luku**

### **1. Pysyköön veljellinen rakkaus.**

Joh. 13:34 Room. 12:10 1. Piet. 1:22 1. Piet. 3:8 1. Piet. 4:8 2. Piet. 1:7

Joh. 13:34 Uuden käskyn minä annan teille, että rakastatte toisianne, niinkuin minä olen teitä rakastanut - että tekin niin rakastatte toisianne.

Room. 12:10 Olkaa veljellisessä rakkaudessa helläsydämiset toisianne kohtaan; toinen toisenne kunnioittamisessa kilpaillkaa keskenänne.

1 Piet. 1:22 Puhdistakaa sielunne totuuden kuuliaisuudessa vilpittömään veljenrakkauteen ja rakastakaa toisianne hartaasti puhtaasta sydäimestä,

1 Piet. 3:8 Ja lopuksi: olkaa kaikki yksimielisiä, helläsydämisä, veljiä kohtaan rakkaita, armahtavaisia, nöyriä.

1 Piet. 4:8 Ennen kaikkea olkoon teidän rakkautenne toisianne kohtaan harras, sillä rakkaus peittää syntien paljouden.

2 Piet. 1:7 jumalaisuudessa veljellistä rakkautta, veljellisessä rakkaudessa yhteistä rakkautta.

### **2. Älkää unhottako vieraanvaraisuutta; sillä sitä osoittamalla muutamat ovat tietämättään saaneet pitää enkeleitä vierainaan.**

1. Moos. 18:1-3 Room. 12:13 1. Piet. 4:9

- 1 Moos. 18:1-3 Ja Herra ilmestyi hänelle Mamren tammistossa, jossa hän istui telttamajansa ovelta päivän ollessa palavimmillaan.
  2. Kun hän nosti silmänsä ja katseli, niin katso, kolme miestä seisoivat hänen edessään; nähdessään heidät hän riensi heitä vastaan majan ovelta ja kumartui maahan
  3. ja sanoi: Herrani, jos olen saanut armon sinun silmiesi edessä, älä mene palvelijasi ohitse.
- Room. 12:13 Pitäkää pyhien tarpeet ominanne; harrastakaa vieraanvaraisuutta.
- 1 Piet. 4:9 Olkaa vieraanvaraisia toinen toistanne kohtaan, nurkumatta.

**3. Muistakaa vankeja, niinkuin olisitte itsekin heidän kanssaan vangittuina; muistakaa pahoinpideltyjä, sillä onhan teillä itsellännekin ruumis.**

Matt. 25:36 Room. 12:15 Kol. 4:18

Matt. 25:36 minä olin alaston, ja te vaatetitte minut; minä sairastin, ja te kävitte minua katsomassa; minä olin vankeudessa, ja te tulitte minun tyköni.'

Room. 12:15 Iloitkaa iloitsevien kanssa, itkekää itkevien kanssa.

Kol. 4:18 Tervehdys minulta, Paavalilta, omakätisesti. Muistakaa minun kahleitani. Armo olkoon teidän kanssanne.

**4. Avioliitto pidettäköön kunniassa kaikkien kesken, ja aviovuode saastuttamaton; sillä haureelliset ja avionrikkajat Jumala tuomitsee.**

1. Kor. 6:9-10

1 Kor. 6:9-10 Vai ettekö tiedä, etteivät väärät saa periä Jumalan valtakuntaa? Älkää eksykö. Eivät huorintekijät, ei epäjumalanpalvelijat, ei avionrikkajat, ei hekumoitsijat eikä miehitykset,

10. eivät varkaat, ei ahneet, ei juomarit, ei pilkkaajat eivätkä anastajat saa periä Jumalan valtakuntaa.

**5. Älkää olko vaelluksessanne ahneita; tyytykää siihen, mitä teillä on; sillä hän itse on sanonut: En minä sinua hylkää enkä sinua jätä;**

5. Moos. 31:6,8 Joos. 1:5 Matt. 6:25,34 Fil. 4:11 1. Tim. 6:6

5 Moos. 31:6 Olkaa lujat ja rohkeat, älkää peljätkö älkääkä säikähtykö heitä, sillä Herra, sinun Jumalasi, käy itse sinun kanssasi; hän ei

jätä eikä hylkää sinua.

5 Moos. 31:8 Ja Herra itse käy sinun edelläsi, hän on sinun kanssasi, hän ei jätä sinua eikä hylkää sinua; älä pelkää äläkä arkaile.

Joos. 1:5 Ei kukaan kestä sinun edessäsi kaikkena elinaikanasi. Niinkuin minä olin Mooseksen kanssa, niin minä olen sinunkin kanssasi; minä en jätä sinua enkä hylkää sinua.

Matt. 6:25 Sentähden minä sanon teille: älkää murehtiko hengestänne, mitä söisitte tai mitä joisitte, älkääkä ruumiistanne, mitä päällenne pukisitte. Eikö henki ole enemmän kuin ruoka ja ruumis enemmän kuin vaatteet?

Matt. 6:34 Älkää siis murehtiko huomisesta päivästä, sillä huomisen päivä pitää murheen itsestään. Riittää kullekin päivälle oma vaivansa.

Fil. 4:11 Ei niin, että minä puutteen vuoksi tätä sanon; sillä minä olen oppinut oloihini tyytymään.

1 Tim. 6:6 Ja suuri voitto onkin jumalisuus yhdessä tyytyväisyyden kanssa.

## **6. niin että me turvallisimmiin mielin sanomme: Herra on minun auttajani, en minä pelkää; mitä voi ihminen minulle tehdä?**

Ps. 56:5,12 Ps. 118:6

Ps. 56:5 Jumalaan minä luotan ja ylistän hänen sanaansa, Jumalaan minä turvaan enkä pelkää. Mitä liha minulle tekisi?

Ps. 56:12 Jumalaan minä turvaan enkä pelkää. Mitä ihminen minulle tekisi?

Ps. 118:6 Herra on minun puolellani, en minä pelkää; mitä voivat ihmiset minulle tehdä?

## **7. Muistakaa johtajianne, jotka ovat puhuneet teille Jumalan sanaa; katsokaa, kuinka heidän vaelluksensa on päättynyt, ja seuratkaa heidän uskoansa.**

1. Kor. 4:16

1 Kor. 4:16 Kehoitetaan siis teitä: olkaa minun seuraajiani.

## **8. Jeesus Kristus on sama eilen ja tänään ja iankaikkisesti.**

Ilm. 1:17

Ilm. 1:17 Ja kun minä hänet näin, kaaduinkin minä kuin kuolleena hänen jalkojensa juureen. Ja hän pani oikean kätensä minun päälleni sanoen: Älä pelkää! Minä olen ensimmäinen ja viimeinen,

## **9. Älkää antako monenlaisten ja vieraiden oppien itseänne vietellä; sillä on hyvä, että sydän saa vahvistusta armosta eikä ruuista,**

**joista ne, jotka niitä menoja ovat noudattaneet, eivät ole mitään hyötynneet.**

Jer. 29:8 Matt. 24:4 Joh. 6:28 Room. 14:17 Room. 16:17 2. Kor. 1:21 Ef. 4:14 Ef. 5:6 Kol. 2:16

Jer. 29:8 Sillä näin sanoo Herra Sebaot, Israelin Jumala: Älkää antako profeettainne, joita on keskuudessanne, ja tietäjänne pettää itseänne, älkääkään totelko unianne, joita te uneksutte.

Matt. 24:4 Silloin Jeesus vastasi ja sanoi heille: Katsokaa, ettei kukaan teitä eksytä.

Joh. 6:28 Niin he sanoivat hänelle: Mitä meidän pitää tekemän, että me Jumalan tekoja tekisimme?

Room. 14:17 sillä ei Jumalan valtakunta ole syömistä ja juomista, vaan vanhurskautta ja rauhaa ja iloa Pyhässä Hengessä.

Room. 16:17 Mutta minä kehoitan teitä, veljet, pitämään silmällä niitä, jotka saavat aikaan erimielisyyttä ja pahennusta vastoin sitä oppia, jonka te olette saaneet; vetäytykää pois heistä.

2 Kor. 1:21 Mutta se, joka lujittaa meidät yhdessä teidän kanssanne Kristukseen ja joka on voidellut meidät, on Jumala,

Ef. 4:14 ettemme enää olisi alaikäisiä, jotka ajelehtivat ja joita viskellään kaikissa opintuulissa ja ihmisten arpapelissä ja eksytyksen kavalissa juonissa;

Ef. 5:6 Älköön kukaan pettäkö teitä tyhjillä puheilla, sillä semmoisten tähden kohtaa Jumalan viha tottelemattomuuden lapsia;

Kol. 2:16 Älköön siis kukaan teitä tuomitko syömisestä tai juomisesta, älköön myös minkään juhlan tai uudenkuun tai sapatin johdosta,

**10. Meillä on uhrialttari, josta majassa palvelevilla ei ole valta syödä.**

**11. Sillä niiden eläinten ruumiit, joiden veren ylimmäinen pappi syntien sovituksiksi kantaa kaikkeinpyhimpään, poltetaan ulkopuolella leirin.**

2. Moos. 29:14 3. Moos. 4:12,21 3. Moos. 16:27

2 Moos. 29:14 Mutta mullikan liha, nahka ja rapa polta tullessa leirin ulkopuolella. Se on syntiuhri.

3 Moos. 4:12 koko mullikan, hän vieköön leirin ulkopuolelle puhtaaseen paikkaan, johon tuhka heitetään, ja polttakoon sen halkojen päällä tullessa; siinä paikassa, johon tuhka heitetään, se poltettakoon.

3 Moos. 4:21 Ja mullikan hän vieköön leirin ulkopuolelle ja polttakoon sen, niinkuin hän poltti edellisen mullikan; se on seurakunnan syntiuhri.

3 Moos. 16:27 Ja syntiuhrimullikka ja syntiuhrikauris, joiden veri tuotiin sovituksiksi pyhäkköön, vietäköön leirin ulkopuolelle, ja niiden nahka, liha ja rapa poltettakoon tullessa.

**12. Sentähden myös Jeesus, pyhittääkseen omalla verellensä kansan, kärsi portin ulkopuolella.**

Joh. 19:17

Joh. 19:17 Ja kantaen itse omaa ristiänsä hän meni ulos niin sanotulle Pääkallonpaikalle, jota kutsutaan hebreankielellä Golgataksi.

**13. Niin menkäämme siis hänen tykönsä ulkopuolelle leirin, hänen pilkkaansa kantaen;**

**14. sillä ei meillä ole täällä pysyväistä kaupunkia, vaan tulevaista me etsimme.**

Fil. 3:20 Hebr. 11:10,13 Hebr. 11:16 1. Piet. 2:11

Fil. 3:20 Mutta meillä on yhdyskuntamme taivaissa, ja sieltä me myös odotamme Herraa Jeesusta Kristusta Vapahtajaksi,

Hebr. 11:10 sillä hän odotti sitä kaupunkia, jolla on perustukset ja jonka rakentaja ja luoja on Jumala.

Hebr. 11:13 Uskossa nämä kaikki kuolivat eivätkä luvattua saavuttaneet, vaan kaukaa he olivat sen nähneet ja sitä tervehtineet ja tunnustaneet olevansa vieraita ja muukalaisia maan päällä.

Hebr. 11:16 mutta nyt he pyrkivät parempaan, se on taivaalliseen. Sentähden Jumala ei heitä häpeä, vaan sallii kutsua itseään heidän Jumalaksensa; sillä hän on valmistanut heille kaupungin.

1 Piet. 2:11 Rakkaani, niinkuin outoja ja muukalaisia minä kehoitan teitä pidättymään lihallisista himoista, jotka sotivat sielua vastaan,

**15. Uhratkaamme siis hänen kauttansa Jumalalle joka aika kiitosuhria, se on: niiden huulten hedelmää, jotka hänen nimeänsä ylistävät.**

3. Moos. 7:12 Ps. 50:23 Ps. 51:19 Hoos. 14:3 Ef. 5:20 1. Piet. 2:5

3 Moos. 7:12 Jos joku tuo sen kiitokseksi, niin tuokoon kiitosuhriteuraan lisäksi öljyyn leivottuja happamattomia kakkuja, öljyllä voideltuja happamattomia ohukaisia ja sekoitettuja lestyjä jauhoja öljyyn leivottuina kakkuina.

Ps. 50:23 Joka kiitosta uhraa, se kunnioittaa minua; joka ottaa tiestänsä vaarin, sen minä annan nähdä Jumalan autuuden.

Ps. 51:19 Jumalalle kelpaava uhri on särjetty henki; särjettyä ja murtunutta sydäntä et sinä, Jumala, hylkää.

Hoos. 14:3 Ottakaa mukaanne sanoja ja palatkaa Herran tykö ja sanokaa hänelle: Anna anteeksi kaikki rikokset, ota armoihisi, niin me tuomme sinulle uhrimulleiksi huultemme uhrit.

Ef. 5:20 kiittäen aina Jumalaa ja Isää kaikesta meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen nimessä.

1 Piet. 2:5 ja rakentukaa itsekkin elävinä kiviä hengelliseksi huoneeksi, pyhäksi papistoksi, uhraamaan hengellisiä uhreja, jotka Jeesuksen Kristuksen kautta ovat Jumalalle mieluisia.

**16. Mutta älkää unhottako tehdä hyvää ja jakaa omastanne, sillä senkaltaisiin uhreihin Jumala mielistyy.**

Room. 12:13 2. Kor. 9:12 Fil. 4:18

Room. 12:13 Pitäkää pyhien tarpeet ominanne; harrastakaa vieraanvaraisuutta.

2 Kor. 9:12 Sillä tämä avustamispalvelus ei ainoastaan poista pyhien puutteita, vaan käy vieläkin hedelmällisemmäksi Jumalalle annettujen monien kiitosten kautta,

Fil. 4:18 Olen nyt saanut kaikkea, jopa ylenpalttisesti; minulla on yllinkyllin, saatuani Epafroditukselta teidän lähetyksenne, joka on suloinen tuoksu, otollinen, Jumalalle mieluinen uhri.

**17. Olkaa kuuliaiset johtajillenne ja tottelevaiset, sillä he valvovat teidän sielujanne niinkuin ne, joiden on tehtävä tili, että he voisivat tehdä sitä ilolla eikä huokaillen; sillä se ei ole teille hyödyllistä.**

Hes. 3:18 Hes. 33:2 Fil. 2:29 1. Tess. 5:12 1. Tim. 5:17

Hes. 3:18 Jos minä sanon jumalattomalle: sinun on kuolemalla kuoltava, mutta sinä et häntä varoita etkä puhu varoittaaksesi jumalatonta hänen jumalattomasta tiestänsä, että pelastaisit hänen henkensä, niin jumalaton kuolee synnissäänsä, mutta hänen verensä minä vaadin sinun kädestäsi.

Hes. 33:2 Ihmislapsi, puhu kansasi lapsille ja sano heille: Jos minä annan miekan tulla maan kimppuun ja maan kansa on ottanut yhden miehen joukostansa ja asettanut hänet vartijakseen

Fil. 2:29 Ottakaa siis hänet vastaan Herrassa kaikella ilolla, ja pitäkää semmoisia kunniassa;

1 Tess. 5:12 Mutta me pyydämme teitä, veljet, antamaan tunnustuksenne niille, jotka tekevät työtä teidän keskuudessanne ja ovat teidän johtajanne Herrassa ja neuvovat teitä,

1 Tim. 5:17 Vanhimpia, jotka seurakuntaa hyvin hoitavat, pidettäköön kahdenkertaisen kunnian ansainneina, varsinkin niitä, jotka sanassa ja opetuksessa työtä tekevät.

**18. Rukoilkaa meidän edestämme; sillä me tiedämme, että meillä on hyvä omatunto, koska tahdomme kaikessa hyvin vaeltaa.**

Ap. t. 24:16 2. Kor. 1:12 Ef. 6:18

Ap. t. 24:16 Sentähden minä myös ahkeroin, että minulla aina olisi loukkaamaton omatunto Jumalan ja ihmisten edessä.

2 Kor. 1:12 Sillä meidän kerskauksemme on tämä: meidän omantuntomme todistus siitä, että me maailmassa ja varsinkin teidän luonanne olemme vaeltaneet Jumalan pyhydessä ja puhtaudessa, emme lihallisessa viisaudessa, vaan Jumalan armossa.

Ef. 6:18 Ja tehkää tämä kaikella rukouksella ja anomisella, rukoillen joka aika Hengessä ja sitä varten valvoen kaikessa kestäväisyydessä

ja anomisessa kaikkien pyhien puolesta;

**19. Vielä hartaammin kehoitan teitä näin tekemään, että minut sitä pikemmin annettaisiin teille takaisin.**

**20. Mutta rauhan Jumala, joka on kuolleista nostanut hänet, joka iankaikkisen liiton veren kautta on se suuri lammasten paimen, meidän Herramme Jeesuksen,**

Jes. 40:11 Jes. 63:11 Jer. 32:40 Hes. 34:23 Sak. 9:11 Joh. 10:11 1. Piet. 2:25 1. Piet. 5:4

Jes. 40:11 Niinkuin paimen hän kaitsee laumaansa, kokoaa karitsat käsivarrellensa ja kantaa niitä sylissään, johdattelee imettäviä lampaita.

Jes. 63:11 Silloin hänen kansansa muisti muinaisia päiviä, muisti Moosesta: Missä on hän, joka toi heidät ylös merestä, heidät ynnä hänen laumansa paimenen? Missä on hän, joka pani tämän sydämeen Pyhän Henkensä;

Jer. 32:40 Ja minä teen heidän kansansa iankaikkisen liiton, niin etten käänny heistä pois, vaan teen heille hyvää; ja minä annan pelkoni heidän sydämiinsä, niin etteivät he minusta luovu.

Hes. 34:23 Ja minä herätän heille yhden paimenen heitä kaitsemaan, palvelijani Daavidin; hän on kaitseva heitä ja oleva heidän paimenensa.

Sak. 9:11 Ja myös sinun vankisi minä sinun liittosi veren tähden päästän pois vedettömästä kuopasta.

Joh. 10:11 Minä olen se hyvä paimen. Hyvä paimen antaa henkensä lammasten edestä.

1 Piet. 2:25 Sillä te olitte eksyksissä niinkuin lampaat, mutta nyt te olette palanneet sielujenne paimenen ja kaitsejan tykö.

1 Piet. 5:4 niin te, ylipaimenen ilmestyessä, saatte kirkkauden kuihtumattoman seppeleen.

**21. hän tekköön teidät kykeneviksi kaikkeen hyvään, voidaksenne toteuttaa hänen tahtonsa, ja vaikuttakoon teissä sen, mikä on hänelle otollista, Jeesuksen Kristuksen kautta; hänelle kunnia aina ja iankaikkisesti! Amen.**

2. Kor. 3:5 Fil. 2:13

2 Kor. 3:5 ei niin, että meillä itsellämme olisi kykyä ajatella jotakin, ikäänkuin se tulisi meistä itsestämme, vaan se kyky, mikä meillä on, on Jumalasta,

Fil. 2:13 sillä Jumala on se, joka teissä vaikuttaa sekä tahtomisen että tekemisen, että hänen hyvä tahtonsa tapahtuisi.

**22. Minä pyydän teitä, veljet: kestäkää tämä kehoituksen sana; sillä lyhykäisesti minä olen teille kirjoittanut.**

**23. Tietäkää, että veljemme Timoteus on päästetty vapaaksi; ja jos hän pian tulee, saan minä hänen kanssaan nähdä teidät.**

**24. Sanokaa tervehdys kaikille johtajillenne ja kaikille pyhille. Tervehdyksen lähettävät teille ne, jotka ovat Italiasta.**

**25. Armo olkoon kaikkien teidän kanssanne.**